

L'ACTUALITAT POLITICA

Una profecia d'En Maragall A En Cambó... i als altres

JO no sé com a hores d'ara no s'ha alçat ja Catalunya en pes amb un impuls d'adhesió al vostre discurs de la Lliga; i no sé com els aires no van plens de crits de «visca!», responent a aquest vostre «Visca Catalunya!». Ens hem tornat molt freds; som molt entenimentats. Ja no responem als «visca!», sinó, si de cas, després de pensar-nos-hi bé, encara que aquests «visca!» siguin a Catalunya, que el nom, en altres temps, ens arrencava l'acclamació del pit, baldament no vinguéssim a to. Què ha passat?

Encara que el vostre programa de l'esdevenidor fos la més grossa follia, jo crec que és l'única cosa a fer per Catalunya. Ja hi estem acostumats, a què ens tractin de boigs, i sols així hem pogut fer el nostre camí. Folia era el programa de Manresa, follia les eleccions dels cinc presidents; i la Solidaritat, que no era més follia, i tothom hi acudí brandant llores i palmes? Doncs, què és avui tant d'enteniment?

Que per ventura el vostre programa és altra cosa que una renovació de l'esperit de Solidaritat, per a dur avant aquell crit de «Catalunya!», que se sobreposà a monarquia i república, i a avenç i quietud, i a dreta i esquerra i centre, i a tot el que no fos l'amor a la terra que tot ho aguantava? I tothom hi acudí, llavors, i perquè tothom hi acudí, Catalunya triomfà; no perquè la idea ni el sentiment fossin més justos que aquest vostre. Doncs, per què no acuden ara?

Jo us ho diré, Cambó: perquè sou vós el que heu donat la veu. I aquest recel que tenim de què vós pugueu arribar a ministre amb el concurs de tots els catalans, fa que els catalans renunciem de bona gana a tot lo bo que poguéssim pervenir-nos amb tal que vós no arriben a ministre. Som així, nosaltres. Per això el vostre crit de salvació ens deixa freds i no anem de pressa a acudir-vos entorn. I si, amb tot, algun dia arribéssiu a ministre sense el concurs nostre, sempre podríem dir que us heu venut, i així us incapacitaríem per a fer res de bo per Catalunya, deixant-vos en el banc blau sol amb la vostra cartera i els companys de cartera, com un de tants ambiciosos que hi arriben sols per arribar-hi, i s'hi destrueixen el prestigi que tinguin. I llavors nosaltres podríem dir: — Ho veieu al que anava? Què ha fet per Catalunya? Era un ambiciós. No es pot creure en cap home. — I ens ficàrem a casa, contents d'haver-ne estès un altre a la plaça pública...

I era l'únic que teníem! Perquè Catalunya, ja ho sabem, no n'és rica d'homes amb aptitud política plena. Vos en retrauran molts que valen més que vós, l'un com a savi, l'altre com a fort, l'altre com a fi, l'altre com a orador, l'altre com a home de sa casa... però: — Com a polítics, En Cambó; conformes. Solament que té un defecte: que vol arribar a governar. — Grossa tara per a un polític!

† JOAN MARAGALL

(D'un article publicat el 13 de novembre de 1909.)

Declaracions del President

En rebre els periodistes el senyor Puig i Cadafalch, li ha preguntat un repòrter que opinava sobre l'actitud del senyor Cambó.

El president ha dit, que lamentava vivament la decisió de l'il·lustre home públic, home que estimem — ha dit — i al qual donem tot el valor extraordinari que té. Però cal dir que les coses nostres són més fortes que nosaltres mateixos i, crec que aquestes coses es sostindran.

El mateix repòrter l'ha interrogat sobre l'actitud del senyor Duran i Ventosa, contestant el president que el càrrec dimittit pel senyor Duran representa una tasca que ara fa un

i demà pot fer un altre, però que el senyor Duran i Ventosa segueix en el seu lloc i que tots junts segueixen essent amics i companys.

— Pel que toca a l'obra feta per nosaltres — ha seguit dient — té entre altres coses la solidesa que li havem imprès.

Altres periodistes s'han referit a la repercussió que els fets presents puguin tenir en la Mancomunitat.

El senyor Puig i Cadafalch ha contestat que quant a números no ha passat res, llegint a propòsit d'aquest particular una nota sobre la manera com haurà de constituir-se l'Assemblea i una de comparació amb la forma en què actualment és formada, notes que donem en altre indret del present número. Ara que

da una conseqüència política del fet de diumenge i sobre aquesta conseqüència queden encara uns mesos per a resoldre.

El Casal Nacionalista de la Barceloneta

El Casal Nacionalista de la Barceloneta ha adreçat la següent comunicació:

Honorable senyor:

Aquest C. D., en sessió celebrada el dia d'avui, ha acordat, en vista de l'actual moment polític, refermar una vegada més l'adhesió del Casal a la Lliga Regionalista de la digna Presidència de vostè, fent així honor a la lligatut amb què sempre ha actuat i als més profunds sentiments nacionalistes que sosté i pels quals ha treballat amb fe i entusiasme des de la seva fundació.

En aquests moments en què el resultat de les passades eleccions han amargat als que militen en els rangs de la Lliga, és quan aquest Casal es sent més identificat amb ella i quan entén que és precis enlairar els ànims decaiguts perquè el nacionalisme militant pregonitzat per aqueixa entitat pugui emprendre novament el camí victoriós que, per l'esdevenidor, li assenyala la seva brillant actuació passada.

El qual acord ens és grat comunicar a vostè als efectes oportuns.

Deu guardi a vostè molts anys pel bé de Catalunya.

Barcelona, 12 de juny de 1923.

P. A. del C. D. — El President, Josep Alomar; el secretari general, Agustí Granada.

Honorable senyor President de la Lliga Regionalista:

La mateixa entitat també acordà visitar els senyors Cambó i Duran i Ventosa per tal de mostrar-los l'adhesió del Casal per llur actuació en defensa dels ideals nacionalistes.

El que diu la premsa

De «La Publicitat»:

«La profunda emotivitat d'En Cambó ha tingut una vegada més un gest sensacional: la dimissió de vocal de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista i la renúncia de l'acta de diputat per Barcelona. Perquè hem de creure'l sincer, aquest gest, podem declarar que nosaltres, que no en som responsables, no el rebem, tampoc, amb fruïció maijana.

La lletra, tardament lògica, d'En Cambó és l'epíleg d'una experiència dolorosa per a ell i formidable per a tots; l'experiència que a Espanya, que a Madrid, no entenen ni volen entendre, no comporten ni volen comportar, l'únic home — dels polítics fins ara visibles — que podia retenir la caiguda d'Espanya, sostenint-li la pau amb Catalunya, amb la concessió d'una autonomia que, essent un respir per al nostre poble, hauria resultat, ensem, un lligam moral amb Espanya més difícil de trencar que moltes cadenes centralistes, Espanya, evidentment incapaç de tota comprensió qualitativa, adreça d'una mínima sensació de dignitat davant d'Europa, no s'ha sabut commoure ni davant perspectives de magnituds peninsulars.

Espanya ha tingut desamor, pitjor encara, grollera i sistemàtica i general repulsió per l'únic home — un polític català — que ella — Espanya — podia dignament estimar. Però En Cambó fatalment s'atansa als polítics i als nuclis espanyols ètnicament més purs — i, per tant, els més inconsolables — i ofengué — bastava el no adreçar-s'hi — els immortals de totes les jerarquies de l'Estat.

Constatada ben durament per En Cambó, per la Lliga i per Catalunya, aquesta experiència, hem de dir que el buit que la retirada d'En Cambó, amb tot el seu genial dinamisme,

deixa, caldrà que molts l'esguardin respectuosos com una ombra benfactors, massa que els qui volguessin substituir-lo o imitar-lo en sentirien la projecció amenaçant!»

De «La Vanguardia»:

«El gesto del señor Cambó, en tiempos en que la sensibilidad de los hombres políticos se acusa apenas con un leve latido, per debajo de la despreocupación profesional, es un gesto digno i merecedor de alabanza.

Por desgracia, ese gesto del señor Cambó da motivo a pensar, no obstante responder a lo que debería ser norma de todo político sincero, en cosas nada agradables. En la gravísima crisis por que atraviesa la nación española, y particularmente Cataluña, la retirada del «leader» de la «Lliga» nos parece el primer episodio de una serie de acontecimientos que han de venir fatalmente y que desde ahora nos llenan de inquietud.

El señor Cambó, aparte sus dotes personales de verdadero estadista a la moderna, dotes que no son frecuentes entre nuestros hombres públicos, representaba, dentro del catalanismo, la tendencia conciliadora, seguramente la única que puede aceptar el buen sentido. Sin embargo, fué combatido en Madrid con saña y lo ha sido también aquí con no menos rencorosa insistencia. Colocado entre dos extremismos, había de llegar un día en que la exacerbación de las pasiones restara eficacia a su labor, por hacerla casi imposible la presión de las dos fuerzas enemigas. Ese día ha llegado, desgraciadamente para Cataluña y para España; pero el señor Cambó se retira al mismo tiempo que repite, una vez más, su convicción de que el separatismo radical antes es un peligro que un paso dado en firme hacia el fin que dicen perseguir sus directores.»

De «El Diario de Barcelona»:

«La gravedad de esta resolución del señor Cambó no puede ocultarse a nadie que la medite serenamente. Necesariamente, al ser conocida, producirá una estupefacción no exenta de pesimismo, aquí como en el resto de España. Vale demasiado el señor Cambó para que pueda prescindirse de él, sin sentirlo hondamente, en la política española. Cuanto al catalanismo, pierde en el señor Cambó su más relevante mantenedor. Pasadas las estridencias de sus años de propagandista, el señor Cambó, definidor de las reivindicaciones de Cataluña dentro de la política general española, había logrado atraer a su programa a elementos que, siendo adversarios intrínsecos del separatismo, simpatizaron con una solución armónica de la personalidad integral de Cataluña dentro de la integridad de España. Para esa afinidad de elementos, que extendía el radio del catalanismo, era poderoso aglutinante el señor Cambó. Surge ahora un nuevo grupo con nuevas estridencias y radicalismos que no se detienen ante el absurdo del separatismo, suscitando más ruda oposición de la política centralista; y entre aquellos radicalismos y estas intrínsecas, el señor Cambó, siéntese desplazado y se retira. Lo sentimos sinceramente por lo que el señor Cambó vale, y porque con su retirada se aleja indefinidamente toda olución de armonía, que había de ser la única satisfactoria. Nada ganará la política general española y mucho perderá la catalana con la retirada del señor Cambó.»

De «El Diluvio»:

«Ahora nos sería fácil componer un artículo que fuese un hilván de diatribas contra Cambó, acusándolo de víctima de sus propias faltas. Ya habrá quien diga, aun cuando no será ninguna personalidad solvente, que su resolución debiera datar ya de algunos años. Nosotros, no; porque so-

mos adversarios leales de Cambó y porque tenemos de la política un alto concepto que quiere olvidar, que olvida en su carta.»

De «El Diario de Comercio»:

Aunque agenos a toda política, que no sea la de carácter económico, hemos de recoger un hecho gravísimo, a juicio nuestro, que acaba de registrarse en la política catalana: D. Francisco Cambó y Batlle, declara anoche en una extensa carta que publica «La Veu de Catalunya», que, persuadido de que ha pasado a ser un estorbo para el progreso del regionalismo, se separa de la Comisión de Acción Política y de la Junta de la «Lliga», renunciando al acta de diputado a Cortes por Barcelona.

Tiene el acto del jefe regionalista gran trascendencia, mucho más cuando el colega aludido hace constar en otra parte del mismo que don Luis Durán y Ventosa ha renunciado el cargo de consejero político de «La Veu de Catalunya».

Se produce el fenómeno tradicional de nuestro pueblo, que anunció Maragall al hablar del señor Cambó. Nosotros lamentamos esa resolución, en el momento en que Cataluña más necesita de todos sus hijos preclaros, piensen como piensen, sea cual fuere el campo en que militen.

Afortunadamente, don Raimundo de Abadal anuncia que se reserva la presentación de la renuncia del acta, hecha por el señor Cambó, por si los acontecimientos reclamaran la actuación del ilustre hombre público.

En cuanto a los restantes parlamentarios nacionalistas, han tomado el acuerdo de ir a Madrid para plantear, tanto en el Senado como en el Congreso, la cuestión catalana.

No hay que decir que estas resoluciones radicales fueron anoche tema obligado en todas las tertulias.»

De «El Noticiero Universal»:

Lo del día. — La decisión del señor Cambó renunciando el acta de diputado y declarando su inquebrantable propósito de retirarse de toda acción política, ha causado hondísima impresión en Barcelona. No se habla de otra cosa. No se puede dar un paso por la calle sin verse asediado a preguntas, sin oír comentarios, sin ser testigo de la pública preocupación por el acto del ilustre político.

No recordamos otro acontecimiento político en los últimos quince años que haya producido efecto semejante.

Y analizando el hecho serenamente, sin apasionamiento de ninguna clase, alejados de toda política de partido, puestos los ojos en el supremo interés nacional, hemos de reconocer que tiene una trascendencia extraordinaria de la que quizás momentáneamente muchos no se daran exacta cuenta. El acto del señor Cambó es de una gravedad suma y tiene una significación que ha de hacer meditar a las más elevadas representaciones de la política.

No hemos de hacer ahora el elogio del señor Cambó ni dedicarle unos funerales de primera clase. No podemos ni queremos crear en la realidad de un retraimiento absoluto del ilustre político, que sería una verdadera desgracia para la patria.

Però si hem de senyalar — y ojalà fuera de Barcelona, en los más elevados centros políticos se percatan de ello — la significación de lo hecho por el señor Cambó.

El señor Cambó representaba, representa todavía, una formidable masa de opinión catalana. Era el verbo de Cataluña y era además el representante de una política, de la política contemporizadora, de esa política prudente y sensata, alejada de todo radicalismo y de toda estridencia, consciente de los problemas y de las aspiraciones catalanas que creía po-

dian resoldre col·laborant en la política general espanyola.

Y esa política, que con su gran autoridad imponía a pesar de todos los desengaños, parece decirnos ahora el señor Cambó que la considera poco viable, si no fracasada del todo. El separatismo catalán—esos cuatro locos o cuatro chiquillos, como dicen en Madrid—que el regionalismo político del señor Cambó había convertido en partido evolutivo, buscando una solución armónica para sus aspiraciones dentro del Estado español; ese separatismo ha resurgido y ha resurgido intensamente. Negar esto sería tregar la evidencia.

La decisión del señor Cambó renunciando al acta y anunciando su retraimiento, es un noble gesto de político sincero y honrado, es un bello gesto nuevo en la política de nuestros tiempos. Sus patrióticas ilusiones de la España granítica sostenida y engrandecida por el amor y la compenetración espiritual de todas las regiones han quedado, si no desvanecidas, mullidas per el desaliento o la desconfianza.

Y eso es lo que han de comprender los políticos de todos los partidos españoles y esa es la significación y esa es la trascendencia del acto que comentamos.

El señor Cambó con su acto—uno de los actos más prácticos de su vida política—da la voz de alarma i plantea nuevamente el problema catalán y el problema de la tranquilidad y de la grandeza de España. Vean si tienen ojos y oigan si tienen oídos...

Los momentos son difíciles y son peligrosos. La nueva política de colaboración sensata y prudente del regionalismo de Cambó sufre un eclipse. En la vieja política, a la antigua usanza, no tiene ese estorbo ya... Pero tiene una gran responsabilidad en estos momentos, la responsabilidad más grave por que ha pasado en muchísimos tiempos...

Dios pongo ciento en las manos de todos.

Y ojalá el florete político regionalista, llevado como siempre de su patriotismo, de su amor a Catalunya y de su amor a España, rectifique su criterio de hoy y vuelva de su avaricia para bien de todos y por el supremo interés de la patria.

Tots els altres diaris reproduïren la carta del senyor Cambó i la comenten segons llurs posició respectiva.

Una nova sala de pintura gòtica al Museu de la Ciutadella

Amb motiu del trasllat dels materials que fins ara constituïen la secció de pintura i escultura romànica del Museu de la Ciutadella, a una sala aneja a les naus de les Pintures Murals romàniques que estan acabant-se d'instalar, s'ha obert en el nostre Museu una nova Sala de Pintura gòtica, presidida per la Taula de la Verge de la Llet, de Cervera

(Escola de Borrassà), adquirida l'any passat; pel retaule de Cubells, signat pel pintor valencià Joan Reixach (adquirida també l'any anterior), i pel retaule de Nixena (obra de dels Serres).

La nova sala ha estat decorada amb una bellíssima tapisseria del segle XVI, procedent de Casa la Ciutat, que era col·locada fins ara, per manca de lloc, en un indret poc visible, que no permetia apreciar-la en el seu valor, i pel cadiral de chor de l'antiga capella de Sant Miquel de la Casa de la Ciutat.

La campanya del Marroc

PADRINES DE GUERRA

Els soldats Antoni Pedraza i García, Cándid F. Lozano de Taboada, desitgen padrina de guerra. Pertanyen al segon batalló de Covadonga, número 40, tercera companyia. Ceuta.

Municipi

CRIDA D'UN MINYO RECLUTA

Reclutament assenyalat per la Comissió Mixta de Reclutament el dia 16 del corrent, a les deu del matí, el reconeixement definitiu del minyo Isidre Calvel Llangueta, número 553, pertanyent al reemplaçament 1923 pel Districte V, s'el·lita perquè a l'indicat dia i hora comparegui davant la dita Comissió, del contrari serà declarat pròfug.

EL CENTRE ARAGONÉS

S'ha rebut a l'Alcaldia una atenta comunicació de la Junta Directiva del Centre Aragonés, en la qual, amb termes de gran efusió, s'agradia la cooperació que la Corporació municipal presta al Centre amb motiu del novè aniversari de la col·locació de la primera pedra del seu edifici social, patentitzant al mateix temps el seu agraïment per haver donat el nom de Joaquim Costa a un carrer de la ciutat.

CINE GRATIS ALS ALUMNES DE LES ESCOLES MUNICIPALS

Ha visitat a l'Alcaldia don Josep Planas, de la Hispano American Film, S. A., concessionari exclusiu de la zona nord-americana La Universal, oferint, per als alumnes de les escoles municipals, una sessió gratuïta al Pathe Cinema, en la qual es projectarà la pel·lícula instructiva sobre la Flora i Fauna de l'Àfrica Central, la qual ve exhibint-se a l'Exposició Cinema.

VISITA DE COMPLIMENT

Ha complimentat a l'Alcaldia don Domènec Navarro i Navarro, cònsol d'El Salvador a les Pàlmes.

LES BOTZINES DELS AUTOS

L'Alcaldia recorda una vegada més la disposició dictada perquè els autos usin botzines de so suau, que resulta una comoditat per al públic i disminueix molts inconvenients i perills.

Són en gran majoria els amos d'autos que han complert aquesta disposició, i, per tant, reconeguda a aquella majoria, ha de recordar als que no l'han complert la seva obligació, i fer-los avinent que seran denunciats els que dintre un termini prudencial no dotin llurs autos de les botzines reglamentàries.

El molt Il·lustre Senyor Doctor

En Pere de Cots i Soldevila

Metge de terme de l'Institut Municipal de Beneficència, Metge Honorari de Sanitat del Port, Metge dels Hospitals de la Santa Creu i del Sagrat Cor, Cavaller Hospitalari de Sant Joan, membre de distintes Acadèmies nacionals i estrangeres i condecorat amb la Placa d'Honor i Medalla d'Or de la Creu Roja i la d'Alfons XIII

va morir la nit del dia 26 de maig de 1923

havent rebut els Sants Sagraments

(A. O. S.)

Els que el ploren: la seva esposa Na Carme Verdader i Coll, fills Adela, Ferran i Pilar, germans i germanes polítics, nebots, cosins i parents tots, i els joves Na Alicia i En Lluís Calado, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i coneguts, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i que se serveixin assistir als funerals que, per l'etern repòs de la seva ànima, se celebraran demà, divendres, dia 15 del corrent, a les deu del matí, a l'església parroquial de Sant Francesc de Paula, pel qual favor els quedaran molt agraïts

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

EL DOL ES DONA PER ACOMIADAT

Rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica, ha llurat l'ànima a son Creador, al Convent de Caputxins de Sarrià-Barcelona, el

REVERENDÍSSIM PARE

JOAQUIM M. DE LLEVANERES

O. M. CAP.

Ex-Comissari Apostòlic i ex-Provincial dels Caputxins d'Espanya

(A. O. S.)

El M. R. P. Frederic de Berga, Ministre Provincial dels Caputxins de Catalunya, i el M. R. P. Maties de Sant Llorenç Savall, Guardià de la dita Comunitat, agrairan a les nombroses amistats del difunt i a tots els benefactors del nostre Orde que vulguin ofrenar a l'etern repòs de l'ànima del finat Pòbol piadosos de les seves oracions i sacrificis.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANBBANE

Apartat de Correns núm. 1

Telèfons números. . .

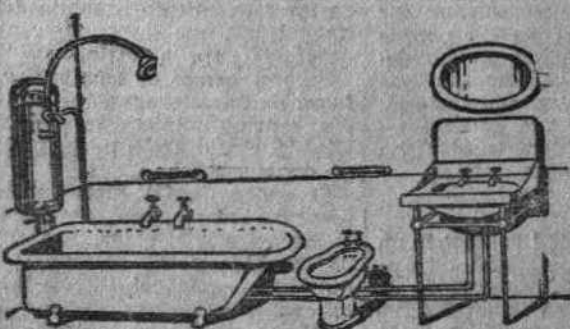
4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Quartos de bany

Especialitat en lavabos

Preus reduïts

JAUME SAURET :: 7 CARRER PELAYO 7

Llogaria

magatzem pels voltants de la Plaça Reial, Passatge de la Pau, Escudellers, Avinyó, etc. Dimensions: 12x6 aproximadament. Escriure indicant pretensions a LA VEU núm. 377.

Govern civil

NOVES LÍNIES D'AUTOMOBILS

El Negociat d'Automòbils anuncia al públic, perquè puguin presentar-se reclamacions per escrit en el Govern civil durant el termini de vuit dies, que don Enric Rodríguez i Puig sol·licita autorització per a establir un servei públic d'automòbils entre Montmeló i Vallromanes.

Don Joan Casas i Vilà, sol·licita igualment autorització per a establir un servei públic d'automòbils entre Tona i Vich.

LÍNIA ELÈCTRICA A MARTORELL

El Negociat d'Electricitat fa públic: Que la S. A. «Productora de Forces Mòvils», ha sol·licitat autorització per a modificar en terme municipal de Martorell el traçat de la línia sèria de transport des de Cledes

(Lleyda) a Barcelona, la concessió de la qual sol·licita en el seu dia i es troba en curs de tramitació.

La variant que se sol·licita consisteix a portar la línia uns 250 metres d'aigua dalt del lloc on travessa el riu Noya.

El nou tractat afecta la línia d'igualada a Martorell de la companyia general de Ferrocarrils Catalans, la carretera de l'Estat de Capellades a Martorell, la de la Mancomunitat de Catalunya de Sant Sadurn a Martorell i la línia fèrria de Tarragona a Barcelona.

Es modifica també el lloc d'emplaçament dels encreuaments d'aquesta línia amb altres de la S. A. «Riegos y Fuerza del Ebro», en la forma que s'indica en el projecte.

Sol·licita la Societat la declaració d'utilitat pública, i per tant la imposició de la servitud forçosa de pas de corrent sobre les dites obres i terres dels propietaris següents del terme municipal de Martorell:

Bonaventura Clusell i Abregas, Joan Sucarrats, Pilar de Bassols Cabanas, Angela Castells, vídua de J. Puig, Herens de Vella, Marcell Font Castells, Joan Julià, Vicens Bros, Joan Julià, Margarida Pascual, Martí Bernardí, Miquel Canameras, Manuel Amat, Josep Casadevall, Francesc Santacana, Joan Mas Puig, Francesc Vallis, Mercè Puig, vídua de Ros, Antoni Pa-

dera, Ramon Fijades, Josep Oller, Josep Antoni Bujons, Successors d'Emília Suñé d'Antiga, Josep Bonastre, Antònia Inglès, vídua de Campeny, Josep Salvany, Antoni Solà, Josep Casasayas, Josep Casasayas, Successors d'Emília Suñé d'Antiga, Elpidi Roig, Eulàlia Mella, Josep Civil, Carme Mir, vídua de Vives, Josep Pujol, Francesc Roig, Francesc Roig, Laura Amat, Maria de Pallescà, i Antoni Llopart.

Les persones o Corporacions que es creguin perjudicades per la dita petició, poden formular observacions en el termini de trenta dies.

Exposicions

L'exposició de pintures al castell que el jove pintor P. Batalla ofereix a les Galeries Arenyas (Corts, 670), continuarà oberta fins al dia 17, a fi de complaure al selecte públic que tots els dies passa a comentar les obres exposades en aquell distingit saló.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

La carta d'En Cambó

Comentaris de la premsa de Madrid

Madrid, 13, 2 tarda.
Els diaris dediquen gran extensió a la carta del senyor Cambó, concedint-li extraordinària importància. Publiquen extensos relats telefònics de les referències de la carta, que «El Sol» publica íntegra, i dels comentaris de LA VEU.

«A B C» dona gairebé sencers els esmentats comentaris i diu que es reserva els seus per a més endavant.

«El Imparcial» recull preferentment el paràgraf de la carta del senyor Cambó, en el qual es refereix a les hostilitats dels elements polítics de Madrid, i afegeix el següent:

«Si aquesta fos la realitat i no aquella situació de la política a Catalunya, que nosaltres havem assegurat, hauria vingut el senyor Cambó al Parlament i hauria assenyalat al país, abans de retirar-se, quins homes i quins partits impediessin una solució harmònica a Catalunya».

Nosaltres havem combatut durament el senyor Cambó quan l'havem vist atacar rancúnies i odís contra Espanya; quan li havem vist denegar el poder central i minvar els prestígis i la força moral a les autoritats de Catalunya; quan l'havem vist lliurat a una política d'habilitats que no podia produir altre resultat que el d'encoratjar els excitats al separatisme o al terrorisme.

En canvi, quan el senyor Cambó, transformant en governament espanyol, es preocupava del problema nacional i oblidava els seus exclusivismes i deixava a un costat els seus prejudicis partidistes, tinguerem per a ell tot el respecte, i en algunes merescudes ocasions, varem prodigar-li el nostre aplaudiment.

Però, el senyor Cambó oblidà aviat els moments que ha tingut en la seva vida de política clara i franca, de convivència i compenetració amb el poder central.

La seva darrera prova és que un esperit impudent el guia.

Dir a tot el partit regionalista que a Madrid hi ha homes i partits prou forts per a impedir tota solució harmònica, és llançar-lo sencera al nacionalisme i al separatisme; és culpar Madrid i Espanya, per tant, dels seus revessos personals del fracàs del seu contingut polític i enardir les lres dels seus partidaris. És, finalment, fer perdre a Catalunya tota esperança de solució harmònica que tots desigem».

«El Sol» assenyalava la coincidència que la dimissió del senyor Cambó vingui després de la desfeta electoral del diumenge i de les hostilitats que alguns elements li evidenciaren en el seu discurs de la Lliga, i diu que es troba entre dues intransigències, la qual cosa sol succeir als qui en moments de passió rebel, s'enlancen a una altura més alta i comprensiva dels homes que la que tenen els bàndols extrems.

La gravetat de la retirada del senyor Cambó — no consisteix sols en apartar, suposem, que transitoriament, de la política un home de gran capacitat, una de les comptades capçaleres que s'han revelat en els darrers temps. Té major abast.

Probablement, el que significa la retirada, és que la Lliga quedarà relegada a segon terme en l'acció catalanista i serà capgirada, si ja no ho ha estat, pels elements extrems que aspiren a resoldre el problema català sense Espanya.

Molt temem que la retirada del senyor Cambó representi la desfeta de la Lliga, és a dir, de la política que tendia a fer del problema català un problema espanyol.

Els que aspiren que Catalunya fos el Piemont d'Espanya, seran reemplaçats pels qui prefereixen que sia una Irlanda.

En la qüestió catalana, els Governos s'han deixat avançar pels esdeveniments, i no perquè els esdeveniments hagin anat massa de pressa, sinó perquè la imprevisió i la manca de resolució dels governs va refugiar-se en la còmoda situació aparent, que no era altra cosa que obcecació, de negar realitat al problema de Catalunya.

Aqueix problema té una realitat

innegable que no se suprimeix amb les negatives oficials, amb atribuir el moviment catalanista a una «exigua minoria barcelonina».

La retirada del senyor Cambó és un truc a la porta de la realitat, que cal atendre, puix posa de manifest el triomf de la tendència extremista i tal vegada el desencoratjament de un home de grans dots polítiques que volia evitar la discòrdia entre Catalunya i Espanya.

«El Debate», que també publica la carta del senyor Cambó i els comentaris de LA VEU, precedeix la informació d'una impressió del seu corresponent a Barcelona, en la qual diu que en sentir l'enèrgic discurs del senyor Cambó creia que havia passat la crisi que amenaçava la Lliga per la desfeta electoral; però, no fou així, i afegeix:

Un personatge tan caracteritzat com el senyor Duran i Ventosa fou el primer que feu conèixer el seu propòsit de retirar-se.

El senyor Duran i Ventosa és el testamentari polític per excel·lència d'En Prat de la Ribera, l'inspirador més prestigiós potser del partit regionalista.

LA VEU d'aquesta nit dona compte que ha dimisit el seu càrrec de conseller del període.

El senyor Cambó imità l'exemple i fou qui a continuació exposà el mateix desig als seus amics, llegint la carta de la renúncia de l'acta i la retirada de la Lliga.

La carta la conegueren aquest matí alguns primats del partit, els quals intentaren, per tots els mitjans, dissuadir el polític de fer-la pública.

Fou impossible. En Cambó s'aferrà en la seva actitud irrevocable i la carta s'ha publicat.

Finalment, els parlamentaris nacionalistes es reuniren a l'abril per a tractar de la situació.

Hi hagué un criteri sustentat pels senyors Morera, Bertran i Masluis i Miracle: que havien de tirar-ho tot a rodar, frase que usà amb freqüència el senyor Cambó en son discurs.

Proposaven que havia d'anar-se a la dimissió de tots els càrrecs que a l'Ajuntament, Diputació i Parlament tinguessin la Lliga, perquè passessin a l'Acció.

El marquès de Camps s'hi posà terminantment.

Les coses quedaren així i s'acordà romandre a l'expectativa, i anar a Madrid a plantejar el problema català.

Acaba la seva impressió amb el següent comentari:

Uns suposen que això pot ésser una gran habilitat de la Lliga; altres que significa l'obertura d'una nova i transcendental etapa política per a Catalunya, però ningú pot encara afirmar un judici definitiu.

«La Libertad» és un altre dels periòdics que publiquen íntegra la carta del senyor Cambó.

Després, en la nota política, comenta extensament la retirada del senyor Cambó, i entre altres coses diu el següent:

La resolució del senyor Cambó és justa de manera molt diversa de com ell l'explica, puix el seu últim discurs del diumenge a la Lliga no fa presumir la seva retirada.

S'ha de suposar que aquesta ha tingut una gènesi justa, aguada per manca de salut, del senyor Cambó o per altre motiu que devia obrar al seu esperit, inquietant-lo i turmentant-lo.

Seguí el que sigui, el que apareix cert és que el senyor Cambó ha renunciat, per escrit a la «efetura» i a l'acta.

El fet, donat el relleu que el capdell catalanista atengué d'entre i fora de Catalunya, i la seva significació en la política espanyola, no és d'aquells que sols comporten un lliu comentari i menys que deixi de tenir repercussió que no es farà esperar.

Cert que el partit regionalista no és una unitat seguida de zeros i reconegut mèrit, però encarnava de tal manera el senyor Cambó l'ànima de la Lliga Regionalista, fins en vida d'En Prat de la Ribera, bé que aquest

representés la idea i aquell l'acció, que si la seva retirada no constituïx en el fons una maniobra per a reanimar el postrat esperit regionalista, com fa suposar un telegrama que en altre lloc d'aquest número publiquem, equivaldria a un cop de mort donat al cor a l'organització que durant vint anys ha estat l'àrbitre dels destins de Catalunya.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 13, 4'15 tarda.

El cap del Govern ha manifestat a primera hora de la tarda que a tota Espanya regnava tranquil·litat, inclosa a Barcelona.

Esperava, amb relació a Barcelona, que els patrons presentessin a mitja la fórmula d'arranjament.

Ha confirmat que aquesta tarda continuaria al Senat el debat sobre el Marroc. Tenen demanada la paraula els senyors Maestre, Hontoria i Sánchez de Toca. Per això anirien a l'Alta Cambra, per estar presents en el debat, el president del Consell i els ministres d'Estat i Guerra.

També al Congrés ha afegit el diputat socialista senyor Prieto ha anunciat per aquesta tarda una pregunta sobre el Marroc. Nosaltres hem indicat al senyor Alvarez que procuri ajornar aquesta pregunta fins a la sessió de demà dijous. De totes maneres, si el senyor Prieto insisteix en el seu propòsit de fer la pregunta aquesta tarda, li contestaria el senyor Villanueva, sense perjudici que el fons de la qüestió es tracti en la sessió de demà o de divendres.

El cap del Govern ha anunciat que demà complimentarà al Rei.

DE GOVERNACIÓ

El ministre de la Governació, en febre dels periodistes, els ha manifestat que no tenia noves notícies que comunicar-los sobre el conflicte del ram de transports de Barcelona ni sobre els successos desentolats ahir a Saragossa.

Abundant al projecte sobre tinença indeguda d'armes curtes, ha dit que el llegiria aviat el ministre de Gràcia i Justícia, a qui correspon l'assumpte per tractar-se de la reforma d'alguns articles del Codi Penal.

CARTA D'EN BERGAMIN

El senyor Bergamín ha dirigit una carta al director de «El Imparcial» en la qual diu:

«Crec, en efecte, que el Senat ha de concedir el suplicatori que per a procedir contra el senyor general Berenguer li trameti el Suprem de Guerra i Marina, i fundo la meua convicció en raons que exposaré en votar en aquella Cambra; però ni d'aquest assumpte, ni de cap altre polític, he escrit al meu estimat amic i cap, senyor Sánchez Guerra, ni necessitava recobrar una llibertat d'acció que d'acord s'havia concedit previament. A altres qüestions de major interès es contra la meua petició verbal i en títol al meu amic».

CONSELL DE GUERRA

En presons militars s'ha celebrat aquesta tarda la vista de la causa instruída contra el periodista senyor Valdivieso per suposades injúries al Consell Suprem de Guerra i Marina.

Ha presidit el tribunal el tinent coronel d'enginyers don Miquel Manella.

El fiscal ha demanat per al processat la pena d'un any de presó i el defensor l'absolució.

El senyor Valdivieso, en la seva declaració, ha negat que tingués el propòsit d'injuriar el Suprem de Guerra.

L'AMEL DEL RIF

El sots-secretari de Guerra, parlant amb els periodistes, ha negat la notícia publicada per la premsa dient que havia dimisit l'Amel del Rif, Dris Er Rifí.

Ha pregat el senyor Bermúdez de Castro als periodistes que acullin amb prevenció totes les informacions procedents del Marroc, perquè allà tot són passions i interessos antagònics.

MORT DE L'AGENT DE POLICIA FERTIT A SARAGOSSA

El director d'Ordre públic ha manifestat als periodistes que a causa de les ferides rebudes en la perse-

cució d'uns sindicalistes a Saragossa havia mort l'agent de policia Angel López.

Ha afegit que s'havia aplegat a trametre a la família de la víctima el condol i mil pessetes.

Ha elogiat el zel del policia que havia sucumbit en compliment del seu deure.

Es proposa don Camil·lo Blanco col·locar en un dels salons de la Direcció un quadre d'honor amb els noms dels individus dels cossos de seguretat i vigilància que han perdut la vida complint amb llur deure.

SENAT

Madrid, 13, 4'15 tarda.

A tres quarts de quatre comença la sessió, presidint el comte de Romanones.

Precs i preguntes.

El senyor UBIERNA anuncia una interpellació sobre l'excessiu nombre d'empleats que hi ha a Espanya.

(Entra a la Cambra el ministre de Gràcia i Justícia.)

També formula un prec perquè es facilitin mitjans per al sosteniment del Col·legi d'Ordes del Magisteri.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA li contesta oferint tenir en compte les peticions del senyor Ubierna.

El comte del MORAL DE CALATRAVA pregunta si la comissió corresponent ha dictaminat tots els expedients d'actes lleus.

El PRESIDENT li contesta que foren ajornats abans de constituir-se el Senat.

El comte del MORAL DE CALATRAVA. — Així ho crec i per això m'estranya que no s'hagi posat a discussió l'acta del general Burguete.

El PRESIDENT. — L'acta del general Burguete ha estat aprovada per la comissió, però com que els senyors han d'hereditat l'actitud legal per a exercir el càrrec, això no pot fer-se fins que els interessats presentin els documents necessaris.

El comte del MORAL DE CALATRAVA. — Doncs prego al general Burguete que presenti com més aviat millor els documents que m'interessen.

El PRESIDENT. — Això és de l'exclusiu compte de l'interessat.

El comte del MORAL DE CALATRAVA. — Així ho entenc, però això no implica perquè jo li dirigeixi el prec formulat.

(Entra a la Cambra el president del Consell.)

Ordre del dia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

S'aproven diversos dictàmens de la comissió d'actes i juren el càrrec diversos senadors.

Continua el debat sobre la contestació al discurs de la Corona.

El senyor MAESTRE (don Tomás) comença el seu discurs enviant una salutació d'admiració als nostres soldats que lluiten a l'Àfrica i un record a l'heroic tinent coronel Valenzuela.

Diu que el seu discurs l'ha de dividir en tres parts, que són: resent dels presoners, política que actualment seguix el Govern a Melilla i relacions del Govern amb el Raisuni.

S'ocupa del rescat dels presoners dient que la pietat d'un moment ha creat a Espanya una situació de gravetat.

Els quatre milions remesos a Abd-el-Krim, a canvi del rescat, han servit per a engrandir la horda i fer amb ella una més gran guerra a Espanya.

Dóna lectura a diversos documents un d'ells dels baixers de Gernaya i Marrissa, demostrant que Abd-el-Krim ha esmersat el diner que li lliurà Espanya per a continuar la guerra.

També ha servit el diner del rescat a Abd-el-Krim per a sublevar la regió de Gomara.

Madrid, 13, 5'15 tarda.

Censura a les companyies mineres del Marroc que no fessin res per a millorar la situació dels captius.

El rescat dels presoners ha ocasionat grans estralls polítics, transformant tota la política espanyola en el Rif, i com vol demostrar documentalment el que exposa a la consideració de la Cambra, va a llegir diverses cartes originals d'alguns moros amics d'Espanya, demostratives de la trista situació creada a Espanya a conseqüència del rescat.

Dóna lectura a diverses cartes d'Abd-el-Malec i de les cabiles de Tinittin, Gúsnaya, Marrissa i altres, en les quals s'exposa el mal efecte produït pel lliurament dels quatre milions a Abd-el-Krim a canvi dels captius espanyols. En elles s'exposen càrrecs molt forts per a Espanya, a la qual els moros aplicaven tristes qualificatius. Això demostra l'efecte que produí al Marroc el rescat dels presoners.

Tracta de la tasca del partit colonialista francès, dient que avui està demostrat que treballa al Marroc en contra dels interessos d'Espanya.

Dóna lectura a una carta del Raisuni al Rei, en la qual es comprometia a rescatar els presoners, sense que això costés a Espanya cap sacrifici. Aquest oferiment no es tingué en compte ni es volgué aprofitar.

Per a veure si pot evitar a la Cambra l'escollir part del seu discurs, pregunta al ministre d'Estat si és certa la dimissió dels moros Er-Rifi i Dris Ben Said.

El ministre d'ESTAT. — Si i no. (Grans rumors.)

El senyor MAESTRE. — Això no vol dir res, i, per tant, haig d'ocupar-me de la creació de l'Amelat del Rif.

Afirma que Dris Er Rifí i Ben Said són dos agents miners que no han estat ni estan al servei d'Espanya, sinó al dels enginyers interessats en aquell territori de la zona nord.

Examina els antecedents d'aquests moros. El Rifí ha estat acusat d'assassinar d'un dels missatgers del general Marina i ha estat algunes vegades empresonat a la presó d'Arcila.

Els antecedents de Dris Ben Said tampoc tenen res de desitjable; i a aquests moros els ha lliurat el Govern la confiança d'Espanya.

Així, no és d'estranyar que els fusells recollits als moros morts pels nostres soldats a Tizzi-Assa fossin reïnscrits a Dris Ben Said.

El ministre d'ESTAT. — Això és fals i ho demostraré immediatament.

El senyor MAESTRE. — No ho podrà demostrar S. S.

Quant a la conducta que aquests dos moros venen observant no pot ésser més perjudicial per a Espanya.

La creació de l'Amelat no resol cap altra situació que la del propi Rifí, que disposa d'un gran sou que li permet formar al Marroc un partit filibuster contra Espanya.

Quant al diner que el Rifí costa a Espanya assenyalava la xifra de 47 mil 512 pessetes gastades per aquest moro durant el mes, llegint per a demostrar-ho un rebut amb càrrec a despeses reservades de l'Alta Comissaria; però no es cregué que Dris er Rifí observi amb els moros una conducta exemplar i perquè se sapia dóna lectura a exigències que tingué aquest moro amb indígenes de nostra zona, obligant-los que li lliuressin esclaves i objectes de valor.

Afirma que l'Amelat ha estat imposat pel propi Abd-el-Krim.

Censura les campanyes mineres del Rif i diu que al Marroc lluiten dos grans i poderoses empreses.

El Govern, amb l'Amelat, ha posat en mans de Ben Said i Dris er Rifí tota la mineria de la zona nord d'Àfrica.

Madrid, 13, 6'15 tarda.

S'até el senyor Maestre al seu discurs de la passada legislatura en el que es va referir a don Joan Zugasti, enlaira la seva figura patètica, i alludeix al viatge que va fer al Marroc per encàrrec del Govern del senyor Sánchez Guerra.

Per a demostrar el real de la figura del que fou consell de Larruix, dóna lectura a una carta que li va dirigir el Raisuni, tributant-li els majors elogis.

Recorda una entrevista que l'orador tingué amb el Raisuni i diu que el cap moro fou un veritable vident en les converses que sostingueren.

Macconsella—diu—el Raisuni que incitès al Govern d'Espanya la conveniència de no trametre soldats a l'interior del Marroc. El que s'hagi de fer, ho encarreguen a les milícies jafines.

Entén que el Raisuni ha estat un valuós element que no hem sabut aprofitar.

Llegeix una carta del Raisuni a Zugasti en la qual li diu que solament per la seva amistat, està disposat a ratificar l'acord de Salanet.

Dóna lectura a diverses cartes d'Abd-el-Malec i de les cabiles de Tinittin, Gúsnaya, Marrissa i altres, en les quals s'exposa el mal efecte produït pel lliurament dels quatre milions a Abd-el-Krim a canvi dels captius espanyols. En elles s'exposen càrrecs molt forts per a Espanya, a la qual els moros aplicaven tristes qualificatius. Això demostra l'efecte que produí al Marroc el rescat dels presoners.

Tracta de la tasca del partit colonialista francès, dient que avui està demostrat que treballa al Marroc en contra dels interessos d'Espanya.

Dóna lectura a una carta del Raisuni al Rei, en la qual es comprometia a rescatar els presoners, sense que això costés a Espanya cap sacrifici. Aquest oferiment no es tingué en compte ni es volgué aprofitar.

Per a veure si pot evitar a la Cambra l'escollir part del seu discurs, pregunta al ministre d'Estat si és certa la dimissió dels moros Er-Rifi i Dris Ben Said.

El ministre d'ESTAT. — Si i no. (Grans rumors.)

El senyor MAESTRE. — Això no vol dir res, i, per tant, haig d'ocupar-me de la creació de l'Amelat del Rif.

Afirma que Dris Er Rifí i Ben Said són dos agents miners que no han estat ni estan al servei d'Espanya, sinó al dels enginyers interessats en aquell territori de la zona nord.

Examina els antecedents d'aquests moros. El Rifí ha estat acusat d'assassinar d'un dels missatgers del general Marina i ha estat algunes vegades empresonat a la presó d'Arcila.

Els antecedents de Dris Ben Said tampoc tenen res de desitjable; i a aquests moros els ha lliurat el Govern la confiança d'Espanya.

Així, no és d'estranyar que els fusells recollits als moros morts pels nostres soldats a Tizzi-Assa fossin reïnscrits a Dris Ben Said.

El ministre d'ESTAT. — Això és fals i ho demostraré immediatament.

El senyor MAESTRE. — No ho podrà demostrar S. S.

Quant a la conducta que aquests dos moros venen observant no pot ésser més perjudicial per a Espanya.

La creació de l'Amelat no resol cap altra situació que la del propi Rifí, que disposa d'un gran sou que li permet formar al Marroc un partit filibuster contra Espanya.

Quant al diner que el Rifí costa a Espanya assenyalava la xifra de 47 mil 512 pessetes gastades per aquest moro durant el mes, llegint per a demostrar-ho un rebut amb càrrec a despeses reservades de l'Alta Comissaria; però no es cregué que Dris er Rifí observi amb els moros una conducta exemplar i perquè se sapia dóna lectura a exigències que tingué aquest moro amb indígenes de nostra zona, obligant-los que li lliuressin esclaves i objectes de valor.

Afirma que l'Amelat ha estat imposat pel propi Abd-el-Krim.

Censura les campanyes mineres del Rif i diu que al Marroc lluiten dos grans i poderoses empreses.

El Govern, amb l'Amelat, ha posat en mans de Ben Said i Dris er Rifí tota la mineria de la zona nord d'Àfrica.

Madrid, 13, 6'15 tarda.

S'até el senyor Maestre al seu discurs de la passada legislatura en el que es va referir a don Joan Zugasti, enlaira la seva figura patètica, i alludeix al viatge que va fer al Marroc per encàrrec del Govern del senyor Sánchez Guerra.

Per a demostrar el real de la figura del que fou consell de Larruix, dóna lectura a una carta que li va dirigir el Raisuni, tributant-li els majors elogis.

Recorda una entrevista que l'orador tingué amb el Raisuni i diu que el cap moro fou un veritable vident en les converses que sostingueren.

Macconsella—diu—el Raisuni que incitès al Govern d'Espanya la conveniència de no trametre soldats a l'interior del Marroc. El que s'hagi de fer, ho encarreguen a les milícies jafines.

Entén que el Raisuni ha estat un valuós element que no hem sabut aprofitar.

Llegeix una carta del Raisuni a Zugasti en la qual li diu que solament per la seva amistat, està disposat a ratificar l'acord de Salanet.

i així ho feu el 10 de desembre de 1922.

Llegeix a continuació alguns punts del tractat amb el Xerif i que fou causa de la sortida del senyor Alcalá Zamora del Govern; i abans expressa el concepte que aquest moro notable mereixia a l'Alt Comissari general Jordana.

El Raisuni és un gran home de guerra, amb una claríssima intuïció de les coses del Marroc.

El Raisuni havia ofert al Rei i al Govern aconseguir la submissió de tots els nuclis rebels.

De quins elements penseu que el Raisuni anava valer-se per aconseguir la pacificació del Rif? Per la persuasió, no. Hauria d'utilitzar mitjans de guerra, que, com és natural, havia de facilitar Espanya.

Assigura que el Raisuni sempre està disposat a negociar amb Espanya en la forma més acceptable.

Madrid, 13, 9'15 nit.

El senyor MAESTRE es mostra cansat i demana la suspensió del debat.

El ministre d'ESTAT recaba el dret del govern a dir algunes paraules aquesta mateixa tarda, sense perjudici que el senyor Maestre continuï demà el seu discurs.

El PRESIDENT hi accedeix, però fent notar la necessitat d'accelerar el debat de contestació al Missatge de la Corona.

El ministre d'ESTAT diu que el discurs del senyor Maestre ha estat un textit inconnex.

Recull l'elogi que el senyor Maestre ha dirigit al Raisuni, però fa constar que també mereixen alguna consideració els altres moros que treballen en pro dels interessos d'Espanya.

No vol acudir als antecedents que ha referit el senyor Maestre de Dris-Er-Riffi i Dris-Ben-Said, perquè sap que en molts casos és difícil saber on comença el cavaller i on acaba el bandoler.

El discurs del senyor Maestre s'ha reduït a la lectura de molts escrits i cartes, però enfocant el seu punt de vista fora del terreny de la realitat.

S'ocupa del rescat dels captius, i diu que amb això no pretengué aconseguir cap pàgina de glòria, ni per a ell ni per al seu partit, sinó pura i simplement l'alliberament d'uns espanyols presoners. Amb tot, si això que el senyor Maestre ha exposat ho hagués dit abans del rescat, hauria donat mostres d'un gran consoli. Avui gairebé no té importància i solament té la comoditat de parlar i jutjar a posteriori i amb inoportunitat.

Quant a l'ofertament del Raisuni de rescatar els presoners, si s'hagués acceptat, hauria costat a Espanya 5 milions de pessetes.

El senyor MAESTRE: Hauria estat preferible lliurar el milió de diferència a passar per la vergonya d'Alhucemas.

El ministre d'ESTAT: — No faci frases sonores, que són causa de molts desastres espanyols.

No vull dir que esteu satisfet del rescat dels presoners.

Pregunta al senyor Maestre si és partidari de l'acció civil al Marroc o de l'actuació militar.

Es refereix a ço que ha estat dit de les companyies minaires.

Jo no sóc advocat ni conseller d'aquestes companyies minaires del Marroc; i per això puc dir que el senyor Maestre s'ha fet ressò de calúmnies verament perjudicials.

De totes maneres, és preferible que els moros passin el temps explotant mines que disparant el fusell.

Defensa l'actuació dels moros que ajuden Espanya, i no considera precis examinar-los els antecedents.

El president del CONSELL: — La política que sosté el ministre d'Estat, és la que patrocina el Govern.

El ministre d'ESTAT es pot de la facilitat amb què la premsa recull en aquests moments totes aquelles informacions que puguin deprimir l'esperit públic.

El comte de la MORTERA: — Demana la paraula.

El ministre d'ESTAT dona lectura a un telegrama de l'Alt Comissari, senyor Silveira, que nega, amb paraula d'honor, que les ferides que rebé el tinent coronel Valenzuela fossin produïdes per armes espanyoles lliurades als moros; i invita al comte de la Mortera que vagi al Marroc a comprovar-ho.

El comte de la MORTERA: — Es tracta d'un article d'un periòdic.

El ministre d'ESTAT: — Tot això respon a una campanya sistemàtica i política; i això convé que se sapiga.

Segueix analitzant les acusacions del senyor Maestre després de la lectura d'aquests documents que ha anomenat «reservados». Es veu que només són reservats per al ministre d'Estat (Rialles).

Rebat altres afirmacions, iguali-

cant-les de «pauvil categoria»; i diu que els reglaments minaires del Marroc són semblants als que es practiquen a Espanya.

Afirma que la política del Govern és implantar al Marroc el protectorat civil, i que la intervenció militar es reduirà tant com calgui reduir-la. Evoca la memòria de Valenzuela, i diu que en la vida pública moltes vegades el compliment del deure té la mateixa heroicitat que el que dona la vida per la Pàtria. (Aplaudiments.)

El comte de la MORTERA sollicita del senyor Maestre que li cedeixi el torn per a rectificar una afirmació de l'Alt Comissari, llegida pel ministre; i, concedida la demanda, el comte recorda que el que digué fou que es lliuraren fusells als cabilders de Benituzin, i que podien haver servit perquè una bala disparada per aquests fusells produís la mort del cap del Terc estranger.

El senyor MAESTRE continua el seu discurs.

Torna a cantar les glòries dels ferris que lluitaren a Tizzi-Azza.

Com el comte de la Mortera, nega que ell hagi afirmat que una bala dels fusells lliurats als de Benituzin pogués produir la mort de Valenzuela; el que digué fou que els fusells lliurats per consell de Dris-Er-Riffi s'han mogut en els darrers combats.

Discorre novament sobre la qüestió de les mines rifenyes; i ofereix que en la pròxima sessió farà noves observacions sobre el problema del Marroc.

El ministre d'ESTAT rectifica.

Diu una vegada més que no és cert que els fusells lliurats per consell de Dris-Er-Riffi hagin servit per a combatre als espanyols a Tizzi-Azza; però, fins suposant que hagi estat així, tothom sap que en les guerres colonials aquest fenomen no és cap cosa extraordinària, i no hi ha país que ho pugui evitar.

El comte de la MORTERA aclareix que, en efecte, potser no hi hagi mitjà d'evitar això en les guerres colonials; però la repetició de tals fets pot impedir-la el Govern. Altrament fora imperdonable.

El senyor ROYO VILLANOVA (don Ricard), que acaba d'arribar de Tàfersit, canta les glòries de l'exèrcit espanyol que es troba a l'Àfrica, induït d'un esperit nou i amb una moral exaltada pels recents i cruentos combats.

L'orador afegeix que dóna una fervorosa salutació de l'exèrcit d'Àfrica per al Senat espanyol.

Sollicita recompenses per a aquells que han s'han batut en aquests darrers combats, i demana que siguin corregides les deficiències que ha observat en els serveis de Sanitat militar.

El general AIZPURI s'aixeca per a donar les gràcies al senyor Royo Villanova pels elogis que ha tributat a l'exèrcit que està lluitant a l'Àfrica.

Quant a les deficiències apuntades, procurarà corregir-les tant com pugui.

S'acorda que el senyor Maestre continuï demà el seu discurs interromput en la sessió d'avui.

El senyor Sotomayor jurà el càrrec de senador i s'aixeca la sessió.

CONGRES

Madrid, 13, 1'15 tarda.

S'obre la sessió a tres quarts de quatre, sota la presidència del senyor Alvarez.

Al banc blau, els ministres d'Henda, Instrucció pública i Governació.

S'aprova l'acta de la sessió anterior. Jura el càrrec de diputat el senyor Rodés.

Precis i preguntes.

El senyor PRIETO expressa el seu desig de dirigir una pregunta al Govern sobre la seva política al Marroc.

Comprèn l'absència del cap del Govern i del ministre d'Estat, pel debat que es desenvolupa en el Senat; però creu que aquesta absència podria soplar-la el ministre de la Guerra, que és a qui més directament han de dirigir-se les seves preguntes.

Desitja saber si el ministre de la Guerra és la solidari del criteri dels altres ministres.

El PRESIDENT diu que és cert que els esmentats senyors no poden venir al Congrés per llurs ocupacions al Senat, per la qual cosa li reservà la paraula per a demà, que segurament podrà venir algun dels senyors esmentats per a contestar-li.

El ministre d'HENDA corrobora les paraules del president i anticipa que el ministre de la Guerra està de perfecte acord amb el Govern i vindrà sempre que sigui precis per a corrobora-ho davant la Cambra.

El senyor PRIETO: — Està bé aquest anunci del pensament del general Aizpuri; però seria més eficaç per

al país que ho digués el propi interessat.

El ministre d'HENDA: — Jo m'he permès fer les anteriors manifestacions perquè esteu aquí representant el Govern i com un dels seus membres coneix el pensament del ministre de la Guerra.

Repeteix que no tindrà cap inconvenient el general Aizpuri a ratificar-ho davant la Cambra.

El senyor PRIETO: — Jo també repetixo que serà millor que ho digui el mateix ministre de la Guerra; i més recordant l'ocorregut amb el senyor Alcalá Zamora, del qui s'afirmava que estava perfectament penetrat amb el Govern i apenes paria en el Parlament poguerem apreciar tot el contrari.

Així, doncs, insisteixo en el meu prec i espero que se'm facilitarà la més pròxima oportunitat per a formular la pregunta que tinc anunciada.

El senyor ARIAS DE MIRANDA formula diversos precis relacionats amb l'expropiació forçosa, l'aplicació de la llei de flagells del camp i altres assumptes.

El ministre d'HENDA li contesta.

Madrid, 13, 5'15 tarda.

El marquès de FIGUEROA, després de llegir-se a instància seva l'article 65 del Reglament, recorda la defensa que el president feu ahir del règim parlamentari, però al mateix temps, tomba la vista a la realitat i reconeix que els vicis existents encara poden remeiar-se.

Resulta que l'article 65, que es refereix a les comissions permanents, no està complet des que es redactà i seria molt lamentable que perdurés el mal.

Perquè les comissions permanents puguin desenvolupar-se bé no basta la bona voluntat de tots; és precis principalment la col·laboració de la presidència, dotant-les dels elements necessaris, com són el personal tècnic, que en aquesta casa n'hi ha de valuosíssim, biblioteques, arxius, etc.

Quan això es faci no es donarà l'espectacle ingrati de què els assumptes greus passin d'unes Corts a unes altres sense resoldre's. Al ministeri de Foment n'hi ha molts, alguns de transcendents, que es troben en aquest cas.

Cal pendre exemple del que es fa en altres parlaments.

Millorar els mitjans del seu funcionament, és el millor que pot fer-se per a millorar el prestigi del Parlament.

El PRESIDENT contesta que està d'acord amb l'esperit de les paraules del marquès de Figueroa, però afegeix que no depèn d'ell sol, sinó de la col·laboració de tots, que han de posar llur bona voluntat al servei del Parlament.

Es cert que la tasca parlamentària està en les comissions permanents i, per consegüent, els diputats han d'legir per a elles els més capacitats.

Quant al personal tècnic ofereix posar a disposició de les comissions permanents el que hi ha a la casa, que, en efecte, és valuosíssim.

Invita tots els diputats a tenir en compte les paraules del marquès de Figueroa i procurin donar-hi una realitat.

Rectifiquen ambdós.

Madrid, 13, 8'30 nit.

El senyor INZA anuncia una interpellació sobre l'estat de les mines d'Almadén que per virtut de la llei de 1918 tenen llur funcionament autònom.

Desitja assabentar el país de la greu situació que aquest establiment minaire travessa, tant en l'ordre industrial com en l'econòmic i en el social.

Aquestes mines són avui un mal negoci, ja que no poden produir el necessari rendiment a l'Estat, i no res menys han estat alterats els preceptes legals com és el que regula la jornada de treball.

Sollicita algunes dades del ministre de Finances que li són necessàries per a la seva interpellació.

El ministre de FINANCES accepta la interpellació, i promet enviar les dades sol·licitades.

El senyor IGLESÍAS (don Emilià), elogia les Reials ordres del ministre de Foment que beneficien la ria de Vigo, i espera que el ministre completi la seva obra estenent les millores iniciades, a altres pobles del litoral gal·lec.

Demana subvencions perquè es realitzin les obres necessàries, i que es construïssin alguns camins veïnals.

El senyor VINCENTI l'interromp, per a dir-li que, abans de néixer el senyor IGLESÍAS, ja havia procurat grans millores per als pobles de Pontevedra.

El senyor IGLESÍAS segueix sol·licitant camins per a Caldas i altres llocs, entre les constants interrupcions del senyor Vincenti, qui insis-

ACABA DE SORTIR UN
LLIBRE APOSTA PER
LLEGIR EN VACANCES:

BELLS INDRETS DE CATALUNYA PER JOSEP BOTEY

(Impressions d'un excursionista)

Un bell volum de 180 pàgines amb 32 rotogravats fora text

Preu: en rústica, 4'50 pessetes; relligat en tela, 6 pessetes
DE VENDA EN TOTES LES BONES LLIBRERIES

Comandes: EDITORIAL CATALANA, S. A.
Escudellers, 10 bis, entresol

teix que ell sap complir amb el seu deure, i no necessita estímuls de ningú per a procedir en defensa dels interessos del seu districte.

El senyor IGLESÍAS s'ocupa del port de Marín, i diu que és necessari que el ferrocarril hi arribi, perquè és el port natural de totes les rieres gal·leques, i ho demana la defensa nacional.

El ministre de FOMENT li contesta i diu que en les paraules del senyor IGLESÍAS sembla surar una censura per a l'orador, per no haver fet pels altres pobles de les rieres to que ha fet per Vigo, potser alludint que ho ha fet així perquè és diputat per Vigo; i no és així, perquè el que ha fet per Vigo està disposat a fer-ho per tots els pobles i tots els ports gal·lecs, car és una necessitat urgent.

El senyor IGLESÍAS rectifica.

El senyor VINCENTI diu que el senyor IGLESÍAS, més que per la seva amor a Galícia, parla per intencions polítiques, i, per consegüent, no li plauen les seves paraules.

En canvi, el porta 35 anys representant la «provincia» de Pontevedra i constantment ha procurat defensar-la.

S'expressa en termes que exciten la hilitat de la Cambra en dirigir-se al senyor IGLESÍAS i dir-li que sempre que parla de Galícia ho fa amb mires polítiques.

El PRESIDENT ha de cridar-li l'atenció.

El senyor VINCENTI acaba dient que porta 17 Corts representant el districte de Pontevedra, sense haver-li costat mai una pesseta i mai no li ha sortit un contrincant. (Rialles.)

Afegeix que no admet per a la seva actuació els estímuls d'aquestes hosts d'«inconscients», que són uns bàrbars. (Més rialles.)

El senyor IGLESÍAS: — Demano la paraula per a defensar els bàrbars. (Segueixen les rialles.)

El PRESIDENT: — Tots els diputats, com a representants de la Nació, poden defensar els interessos d'aquesta. No pot haver-hi diàlegs entre els diputats, ni pot tolerar que els diputats s'intempelin els uns als altres.

Queda terminat l'incident.

Ordre del dia.

Jura el càrrec el senyor Blanco Rajoy i el promat don Mateu Domingo.

S'aproven alguns informes del Suprem i dictàmens de la comissió d'Incompatibilitats.

S'elegeix la Comissió permanent de Suplicatoris.

També són elegits els tres diputats que han de formar part de la Comissió inspectora de les operacions del Deute públic.

Promet el càrrec de diputat, el senyor Lleó Bencono.

Es procedeix al sorteig de seccions.

Termina el sorteig s'aixeca la sessió, després d'acordar que demà es reunirà el Congrés en seccions per a procedir a l'elecció de comissions.

Necrològica

A la tendra edat de 21 mesos ha deixat d'existir la filleta del tenor notabilíssim Emili Vendrell, nena que era l'encís de la seva llar.

CONSTRUCTORS D'OBRES

Maquinària per a la construcció amb ciment,
de blocs i totxos de la casa

L. VANDER I C.º - MILÀ

REPRESENTANT: J. Pratginestros de Bonaparte

Gran Via Layetana, 21, segon - BARCELONA - Telèfon 4568 A

En l'acte de l'enterrament, es demostraren les innombrables simpaties de què gaudia la família Vendrell, assistint-hi nodrides representacions de l'Orfeó Català, del Teatre Tivoli, de la casa Odeon i molts amics i companys que testimoniaran al notable tenor llur estima.

Nosaltres, com amics que professen al senyor Vendrell el més sincer afecte, ens associem al dolor de la desgràcia que l'affigeix desitjant-li a ell i a la seva esposa la més completa resignació.

Desgràcia automobilista a Mataró

Al quilòmetre 650 de la carretera de Barcelona a França topà contra un arbre l'automòbil que ocupaven En Francesc Palomar Bonamusa, industrial i tinent d'alcalde de Mataró, que resultà il·les; En Francesc Novellas, barber, amb una ferida al front, de pronòstic reservat; En Josep Puigbert, comerciant, amb ferides al front i gonolls, de pronòstic reservat; i Ramon Sans, barber, amb lesions lleus al front.

La causa del lamentable accident fou haver-se romput un dels frens del cotxe.

Foren curats de primera intenció pels guàrdies civils del lloc Mateu Valverde i Macari Roures, conduïts després a casa llur en automòbil.

Cultura

En una de les sales de l'Ateneu Obrer del Districte II (Mercaders, 38 i 40) ha estat oberta al públic, fins a darrers del mes que som, l'exposició de treballs executats pels alumnes de la classe de dibuix que sosté l'esmentada entitat a càrrec de la seva secció d'Instrucció.

L'Orfeó Català a Vilafraanca del Penedès

Dimenge vinent, dia 17, l'Orfeó Català realitzarà una excursió artística a Vilafraanca del Penedès, per a donar-hi un concert en l'espai del teatre del Casal d'Esbarjo i Cultura.

A l'arribada, l'Orfeó anirà a saludar les autoritats, cantant davant la Casa de la Vila, «El Cant de la Senyera», i un altra cançó patriòtica.

A les dotze, durant la missa que se celebrarà en l'església de Santa Maria, la Secció Choral cantarà a l'unisson apropiades composicions gregorianes i populars.

El concert tindrà lloc en el teatre esmentat, a les quatre de la tarda.

Tant per la importància del programa que s'ha de cantar, com per fer 23 anys de l'última visita de l'Orfeó a aquella localitat, regna gran entusiasme entre els bons vilafraancins per aquesta pròxima visita, que sens dubte assolirà un èxit extraordinari i cordial.

LA SITUACIÓ A BARCELONA

La vaga de transports

EL DIA D'AHIR

Ahí, a primera hora de la tarda, el governador digué que, encara no havia rebut la resposta dels patrons, que està esperant.

La situació de la vaga era igual, sentint notícia que al carrer de les Cortes havia estat cremat un carro de palla. Acudi una parella de civils no solament no troba cap dels incendiàries, sinó que cap dels que ho presenciaren volgué donar als guàrdies cap detall ni cap indicació, explicant-se que no havien vist res.

El governador manifestà ahir al capvesper que per fi acabava de rebre la contestació dels patrons, que consisteix en unes bases encaminades a la solució del conflicte.

El governador va dir que aprofitaria la nit per estudiar-les i veure si podia posar-les en relació amb els interessos i opinions d'altres elements laborals que li han estat exposats.

Respecte de les ahir presentades, a dir que en els punts essencials semblava que hi podia haver avenç amb els obrers, restant alguns punts de detall per resoldre.

El governador sabia que al carrer de Vich havia estat coaccionat un carreter, sonant alguns treus que no an fer mai a ningú.

PARLA EL PRESIDENT

A la tarda, en rebre els periodistes el senyor Puig i Cadafalch, un company va dir que hi havia bones impressions sobre l'estat de la vaga, que s'atribuïen al president les bones orientacions que ha pres l'assumpte.

El senyor Puig va manifestar que també tenia bones impressions, si bé el no ha tingut en l'assumpte altra intervenció que una de molt petita, i així que quan se li ha demanat que posat en contacte amb les autoritats, donant, com és natural, el seu parer.

Parlant del conflicte, reconeix el treballador a defensar-se, i bé dolent-se que el conflicte d'un factor pugui portar conseqüències tan generals i lamentables, placent-se que aquests plets a Espanya no hagin entrat encara, com a l'espanyol, pels camins jurídics.

EXTERMINI DE LES MOSQUES

La Secció de Desinfecció de l'Institut municipal d'Hygiene exposa un mitjà senzill per a destruir les mosques que hi ha a millers en els munts d'escombraries. Consisteix a produir una atmosfera de vapors de benzina, que s'incendia seguidament pels desinfectadors, fent una flama que les crema totes, i com que el foc es propaga a les matèries ressecades en la superfície dels munts, resten destruïdes al mateix temps les larves.

Demés, han començat els desinfectadors a produir petites fogueres en els indrets on han estat apilades les escombraries, per tal de destruir la matèria orgànica que resta entremitg de les pedres, valent-se del petroli, de qual substància ruixen l'empedrat.

TRETS AL CARRER DE LA FUSINA

A dos quarts de set d'ahir a la tarda, al carrer del Rec, cantonada al de la Fusina, uns individus van tirar uns quants treus contra un cavall que tirava un carro ple de caixes de tomàquets i menat per Josep Escudero, de setze anys.

El cavall rebé ferides greus i fou portat a casa d'un manescal que viu no molt lluny.

ACCIDENT

Mentre el guàrdia de seguretat Josep Vilagrassa Albert, que prestava servei de recollida d'escombreries, es trobava a la muntanya de Montjuich per a llençar el contingut del carro que guiava, va creure que el vehicle anava a destimbar-se per un dels precipicis de la muntanya. Va córrer a subjectar el cavall per a evitar-ho i va tenir la desgràcia d'ésser agafat, resultant amb la fractura d'algunes costelles i masegament general.

El ferit, després de curat, passà a l'Hospital Militar.

LA CAMBRA MERCANTIL

El passat dimarts es reuní la Junta Directiva de la Cambra Mercantil en sessió extraordinària, per a seguir ocupant-se del gravíssim problema dels transports que ha plantejat la darrera vaga.

El president, senyor Cabré, després d'explicar l'estat actual del conflicte donà compte als reunits d'haver-se

rebut la contestació d'alguns dels oficials que es dirigiren als senyors diputats i alcalde de Barcelona (i que la publicarem), acordant la Junta Directiva donar-se per asabentada del comunicat d'aquest últim a haver vist amb satisfacció les dues rebudes dels senyors Cambó i Lerroux.

Al mateix temps s'acordà continuar intervenint junt amb les altres entitats econòmiques en els treballs que s'estan realitzant per tal de tornar a la normalitat i a la pau el greu estat que travessa Barcelona, raificant la confiança en el president perquè, d'acord amb l'última reunió celebrada, procedeix de la millor manera per a la defensa dels interessos de la classe mercantil seriosament amenaçada i perquè la ciutat pugui tornar a recobrar la tranquil·litat perduda.

Qüestions socials

ELS PELLETERS

El proper dijumenge es reuniran els obrers pelleters en Assemblea general, al local del carrer de Guàrdia, 14, domicili del Sindicat Lliure Metallúrgic, per a donar compte que ha quedat terminada l'organització de la professió, i acordar la conducta a seguir pel sindicat.

LA COMISSIÓ MIXTA DEL TREBALL

Accedint a les reiterades instàncies d'alguns patrons qui solliciten que es prorogui el termini assenyalat en l'edicta del dia 6 del corrent, per a l'entrega dels llistes d'altres i baixes de dependents o empleats, per la remesa de les llistes d'altres i obrers de l'any 1923, es concedeix als comerciants dels sis grups del Comerç d'aquesta ciutat, una prorroga fins al proper dia 20 del corrent mes, passada aquesta data, s'imposaran les sancions que determina el R. D. de 3 de novembre de l'any últim, als que deixessin de complir el que ordena el dit R. D. i la secció Provincial d'Estadística d'aquesta capital.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

Els crims del terrorisme

Un detingut

Un caporal de la primera companyia de visita de malalts del cos de seguretat, ahir a les deu del matí, era a la Plaça d'Urquidona, i fou requerit per un paísà, a qui havien pres la cartera, perquè agafés el carterista.

El caporal ho féu amb auxili d'un company, i com que el detingut posà la mà a la butxaca en actitud sospitosa, l'escorcollaren, trobant-hi una pistola carregada i dos carregadors de reserva, amb la particularitat que algunes bales eren ratllades.

El detingut, Carles Garcia Tolrà, de 27 anys, fou posat a disposició del Jutjat.

Els detinguts a Saragossa

Als arxius de la policia de Barcelona hi ha els antecedents següents dels dos individus detinguts a Saragossa per agressió a la policia d'aquella ciutat:

Lluís Muñoz Cano (a) «Vivillo», serrador, de Caudete (València), de 29 anys, solter, habitant al carrer de Sant Bartomeu, 5, tercer, primera, sindicalista perillós d'acció.

Ha sofert una detenció de 33 dies a Elvès (Portugal), i una de 4 mesos a Saragossa, per qüestions socials.

Formava part de la Federació Local de Barcelona i del Comitè de la dita Federació en 1921, estant en relació íntima amb altres individus dels Comitès regionals, amic i company del que atemptà a Saragossa contra els funcionaris municipals, havent fet sovint l'apologia d'aquell crim.

Sufanava d'ésser bon tirador de pistola, i es reunia amb els coneguts sindicalistes «El Botellista», «El Trill», «El Catalan» i altres.

Fou detingut el 15 de desembre del 1921, quan la suspensió de garanties, essent alliberat el 2 d'abril de 1922, quan es van restablir.

Antoni Mur Saludas, fill de Burdets, de 26 anys, solter, sense ofici, habitant rue Clever, 113, d'aquella ciutat.

El 16 de gener de 1921 fou detingut a Barcelona, on habitava al carrer de l'Assalto, 68, segon, per portar

tres mesos sense treballar, vivint a costa d'algunes dones de mala fama.

Fugí de Tolosa, desertant, i vingué a Barcelona.

Ingressà a la presó cellular, i fou expulsat el 28 de gener de l'any 1921.

El 2 de juny del mateix any va ésser detingut a la Rambla de Santa Mònica, manifestant que feia quatre setmanes que era a Barcelona i que tantes vegades com l'expulssessin tornaria a venir, perquè, no podent treballar, no tenia altra manera de viure que la ja indicada.

Ingressà a la presó el 22 de juny i el juliol següent fou lliurat a les autoritats franceses.

Per a la família del noi Mediavilla

	Ptes.
Suma anterior.....	1.054'05
V. M.....	5'00
J. A.....	5'00
M. A.....	4'00
M. T.....	4'00
V. F.....	3'00
N. T.....	3'00
M. V.....	2'00
G. F.....	0'50
V. A.....	0'50
M. A.....	3'00
G. G.....	5'00
Total.....	1.089'03

Sepeli

Ahí a la tarda, a les quatre, sortint de l'Hospital Clínic, s'efectuà l'embarcament del mossèn taverneir Pere Garriga Busquets, qui dilluns de l'última setmana tingué la desgràcia de passar pel carrer del Carme en el precís moment que s'atemptava contra l'advocat senyor Homà, i una bala extraviada el ferí.

Aquest minyó prestava els seus serveis a l'establiment d'En Raimond Tort, situat al carrer de Mirallers, número 7, i tant per aquest senyor com per tots els clients era molt estimat i apreciat, essent sa mort molt sentida.

L'estima en que se'l tenia queda demostrada en el fúnebre acte, assistint-hi crescut nombre de persones.

Les Idees les Imatges

DEL LLIBRE DE L'AMISTAT I DE LA MORT: JOAQUIM FOLGUERA

Un cap al tard, groguis i encalats de juny.

Tot sols, en una taula de la terrassa del cafè Continental degustem delícies anacròniques! — l'opulència d'un «Pernod».

Una cama damunt l'altra, amb les mans a la butxaca, una cigarreta als llavis, un poc enterbolida la testa, ambreguem, com a través d'un tel, l'espectre frís d'homies i vehicles movent-se per un mateix ritme absurd.

Esguard lluent, encenclat d'ombra artificial, d'una dona incitadora que s'acosta, frega a frega, gairebé, del nostre cos de marbre; esguard de les il·lusions d'un violinista mendicant que gorgoripa una cançó imbecil a ran de la cantant de la voravia; esguard dels petits ulls innocents d'un fantó encuriosit en la portella enlucada d'un auto que avança, a forçada marxa lenta.

Pollinosa innumera de sorolls, de colors, i de sensacions.

L'ànima es gronxa, a la deriva, flotant i mucilaginoso, com un borm a l'or d'aigua.

Fot, precisament, en aquest matí blau, i en una època semblant, se férem coneixença amb Joaquim Folguera, l'any 1917. No era, però, a la terrassa, sinó a l'interior del cafè Continental, en el racó entrant a mà esquerra, on es reunien diàriament el nostre amic malaguanyat i sos companys que formaven la «penya dels poetes» o de «La Revista». Allí ens presentà també pel nostre Jo-

sep Maria López Picó. En Carles Riba, En Farran i Mayoral, N'Aracay, N'Alexandre Plana...

No érem nosaltres, ni de molt, frequentadors habituals d'aquest lloc de reunió. Hi fèiem només, de tant en tant, qualques curtes estades. Recordem que una de les converses o discussions més enceses que solien suscitar-se giraven al volt de la renascença italiana sola l'advocació apassionada de N'Aracay, aleshores en ple gorgorament italianitzant.

Joaquim Folguera, entusiasta finisista dels Impressionistes francesos i degustador subtil de la literatura simbolista contemporània, somreia, equívoc, davant els noms gloriosos de Maquet-Angel, de Rafael i de Leonardo, al·ludits, a manera de contingents cops de mall sonor pel seu amic de «penya».

Per la nostra banda atravesàvem el nostre període d'algida d'avantguardisme. Guàrdame Apollinaire era el nostre mestre dilecte. La nostra revista preferida era «Sic», arreplec de poesia i crítica «muntistes», dirigida per En Pierre-Albert Birot.

Per aquell temps, començàvem a llegir, — curiós fàcil contrast — el diari «L'Action Française».

Amb Joaquim Folguera dissortem sobre les nostres dues preocupacions estètiques i polítiques. Ell no es decidia, tot simpatitzant-hi, per l'una ni per l'altra. Desconfiava.

I desconfiava, al mateix temps, — en tenir la convicció absoluta — de nosaltres; volíem dir, de la nostra sinceritat, de la lleialtat de la nostra actitud, de la nostra serietat inicial.

Na i'm fem retret.

Ans al contrari.

Ens apar que tenim això en compte la seva opinió — una de les més sensibles i precises — al marge del nostre calligramma «Guanyem», servia encara molt més valer.

Ben segur que d'haver viscut el

nostre amic, a mestra que ens haguéssim anat contant amb més detall i pregonesa, la nostra simpatia intel·lectual i la nostra amistat personal s'haurien segellat d'una fàlsid perfecta i definitiva.

Joaquim Folguera parlà d'aquest món sense que nosaltres — a causa de la nostra lamentable manca d'ajornar el comentari de les coses que més ens interessaven — formuléssim cap opinió escrita sobre la seva obra i la seva persona.

El seu assaig crític, recollits postumament, palesen un temperament privilegiat, estímulat, però, en una teoria o doctrina potser un xic lleugera.

Assenyalant, no obstant, entre els seus darrers escrits un sòlid i matissat article: «De la voluntat», que és un model en el gènere.

«El Poema espars», constituït, però, l'obra mestra de Joaquim Folguera. La flor del seu esperit. La quinta essència del seu art.

Cap originalitat aparent en l'essencial recull de versos. Les instàncies directes són visibles. El to general res té d'imitat.

AUTOMOBILS STEYR

El cotxe de més seguretat RAPID i ELEGANT

Vencedor en recents i importants carreres internacionals Variats models per a remesa immediata

Majestic Garage, S. A. Casanova, 52 i 54 — Barcelona

Es, tan mateix, un llibre ben seu!

Per apreciar-lo, per amar-lo en el seu just valor complet, cal haver conegut, en vida, a Joaquim Folguera: aquell cos, formant un angustós angle vertebral, amb la part superior inclinada vers la terra, aquella veu tan tènue i mate, aquells ulls — oh! sobretot aquells ulls clars, formosos! — d'un color verd-blau d'ampolla de soda...

JOSEP MARIA JUNOY

La imatge de la Mare de Deu de Montserrat a la Bonanova

Per al vinent dijumenge, dia 17, s'anuncia la solemne benedicció i col·locació de la imatge de la Mare de Deu del Montserrat a l'església de la Bonanova. Han estat profusament repartides artístiques invitacions que reproduïxen la imatge original de nostre escultor En Josep Llimona.

Han estat invitades totes les Associacions parroquials i han promès llur assistència nombrosíssimes representacions. Les autoritats populars presidiran la festa, en la qual es cantarà pels fidels la Missa «Fons benedictis», alternant amb l'esplanja parroquial Celebrarà el reverend doctor don Lluís de F. Niro, rector de la parròquia. Predicarà el reverend P. Antoni M. de Barcelona, caputxí.

La festa, que és organitzada per la Lliga Espiritual de la Mare de Deu del Montserrat, parròquia Sant Gervasi, promé ésser una veritable manifestació dels sentiments cristians de tots els catalans de Sant Gervasi.

Obituari

FUNERALS

Na Manuela Tani i Giró de Soler. Morí el dia 29 de maig. Avui, a dos quarts d'onze, a la parròquia de Sitges.

Na Ramona Soler i Palet, vídua d'En Gabriel Lluch Anfruns. Morí el dia 1 del corrent. Avui, a dos quarts d'onze, a la Concepció.

Na Josepa Gualdo i Berge, vídua en primeres noces d'En Miquel Codola i Vidal. Morí el dia 5 del corrent. Avui, de deu a dotze, misses a Pobleja.

En Pere de Cols i Soldevila. Morí el 26 de maig de 1923, a l'edat de 66 anys. Demà, a les deu, funerals a la parròquia de Sant Francesc de Paula.

ANIVERSARIS

Na Magdalena Capmany de Utrera i Na Maria dels Angels Utrera i Vicens. Moriren els dies 7 d'abril i 13 de juny respectivament. Avui, de dos quarts de deu a onze, misses a la Casa de Caritat.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Ramon Goig i Martí. Enterrat ahir a la tarda.

Na Balbina Moner i Quintana, vídua Menacho.

En Joan Gómez Lorente. Enterrat ahir a la tarda.

Na Lluïsa Farré Barbadà de Sala. Enterrat ahir al matí al Cementiri de Sans.

N'Antoni Pujol Batista. Enterrat ahir a la tarda al Cementiri Vell.

El P. Joaquim Maria de Lleuger, O. M. Cap. Ha mort al Convent de Serrià.

Pastissers!!

Les tradicionals

Coques de Sant Joan

us resultaran més fines i adaptades a tots els gustos si en lloc d'oli o llard tou utilitzeu la mantega vegetal neutra

LARDINA

Pots de 1 quilo a 3 ptes. en totes les drogueries

Fabricants exclusius:

RIERA i RUIZ, S. en C. - Pallars, 210 - Barcelona

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 13 de juny de 1933.

Flores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 766'2, 765'8, 764'3.

Termòmetre sec: 16'9, 20'0, 20'5.

Termòmetre humit: 16'0, 17'3, 17'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 64, 75, 68.

Direcció del vent: NNE. S. S.

Velocitat del vent en metres per segon: 2, 7, 2.

Estat del cel: Quasi tapat. Quasi serè. Nubolós.

Classe de núvols: K.C.St., Fr.K.C.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 23'2; mínima, 16'1; mínima prop. del sol, 14'6.

Oscil·lació termomètrica: 10'1.

Temperatura mitja: 21'1.

Precipitació a qualsevol hora del dia: 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 94 km.

Observacions particulars: No cap.

El director, E. Alcega

-Sangrà Pelayo, 11. Aixetes porcellana

A les dues de la matinada, un urbs i un vigilant detingueren a Vicens Sans Evaristo, de 33 anys, sense domicili, el qual fou sorprès tallant un vidre de l'aparador de la pastisseria del carrer del Consell de Cent, núm. 322. El vidre val unes 500 pessetes.

TIVOLI-Dissabte, 16, Estrena de «ESTUDIANTINA»
Protagonista: EMILI VENDRELL

Divendres, amb les classes de gimnàstica que, a l'aire lliure, tindran lloc a la plaça de Sant Sebastià al matí, tindrà efecte la inauguració del curs de cultura física organitzat pel Gimnàs del Centre Autonomista de Dependents, que ha acordat suspendre les classes matinals que es donaven al Centre mentre es donin les classes matinals a la plaça.

Un altre dels actes del curs de cultura física serà la conferència que aviat donarà al Centre el director del seu Gimnàs En Joan Trigo, conferència que entre els elements deportistes ha despertat gran curiositat ja que es tractarà del concepte científic que ha de donar-se a l'educació física.

Vaixelles PORCELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al carrer de Bellón fou detingut per uns guardies de seguretat Josep Serra Pumarola, de 28 anys, que havia intentat robar dos paquets de pellis d'un magatzem de calçat del número 219.

JOIES VILANOVA Unió, 6.

Un veí de la Rambla de Sant Josep, 4, ha donat part que li havien pres dos diners de casa no sap qui, joies per valor de 3.900 pessetes.

D'un altre cas del carrer dels Castellers han pres roba i efectes per valor de 230 pessetes.

Durant el mes de maig darrer la

Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per impositons la quantitat de 13.841.939 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi, termes mensuals de pensió i capitals diferits reservats 13.316.773 pessetes, havent obert 2.825 llibretes noves. De les impositons corresponen a l'Oficina Central de Barcelona, 7.497.573 pessetes, i a les Sucursals, 6.344.417 pessetes.

A 31 de maig la Caixa tenia vigents 262.679 llibretes amb un solido al seu favor de 152.342.631 pessetes, distribuïdes per províncies en la següent forma: Província de Barcelona: 118.648.166 pessetes; província de Girona: 16.000.451 pessetes; província de Lleida: 15.232.378 pessetes; província de Tarragona: 9.130.752 pessetes; i província de Balears: 353.931 pessetes.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Al carrer de Pere IV l'automobil 10.212 atropellà ahir a la tarda a Joan Pallares Sanchez, de 35 anys, veí de Badalona, i li va causar ferides a la cara i contusions a les mans, havent estat auxiliat al dispensari del Taulat. L'automobil va fugir.

Un tramvia de la línia 32 i un automòbil van topar a la plaça de Sepúlveda, resultant el segon amb desperfectes. No va pendre mal ningú.

Ahí tardà hi va haver una alarma al carrer d'Auzies March, per haver-se encès el subte de la xemeneia del número 18. Els bombers van dominar el foc en poca estona.

A un pis del carrer de Sarrià van disputar l'estadant i un matrimoni rellogat. Una altra rellogada hi va intervenir i va arrebregar un cop de ganivet al costat esquerre, pronòtic reservat. Una parella de civils va detenir a Francesc Heras, de 45 anys, jornalier, com a culpable del dany causat.

Ahí a la tarda, a quarts de cinc, va pendre mal, al carrer del Portal Nou, Batista Barceló Ballester, de 55 anys, desllorant-se el colze esquerre treballant en la recollida de les escombraries al servei d'un dels vehicles de les Brigades Sanitàries de la Mancomunitat.

Fou curat a la Casa de Socors de la Ronda de Sant Pere.

L'Ateneu Empordanès, carrer del Pl. 11, principal, fent honor al nom de la comarca que representa i amb l'objecte d'alleugerir en la mesura de les seves forces la greu crisi que aquella comarca està travessant, ha organitzat un servei, la importància del qual pot resultar de molt profitoses conseqüències.

Mitjançant els Ajuntaments de l'Empordà, el dit Ateneu sol·licita tota mena de referències dels propietaris empordanesos que posseïxin cases i pisos en llocs propis per a l'estiu, disponibles per a llogar.

Actualment, i entre les poblacions de Tossa, Calonge, Sant Antoni de Calonge, Palamós i Bagur, s'han rebut unes cinquanta ofertes amb tota mena de referències i condicions que aquesta entitat es compromet a posar gratuïtament a disposició del públic en general.

Demà, divendres, a les set de la vetlla, i a la Sala dels Melges, el Cos Facultatiu de l'Hospital de la Santa Creu, celebrarà la vetllada ne-

cròlogica a la bona memòria del que fou metge numerari de la sala Doctor Pere Esquerdó. Es descobrirà el retrat de l'homenatjat i el doctor Antoni Jaumendreu en llegirà la biografia.

TIVOLI-Dissabte, 16, Estrena de «ESTUDIANTINA»
Protagonista: EMILI VENDRELL

El número 383 d'«El Cine» corresponent a aquesta setmana publica, ultra una portada en colors i una bella pàgina musical, treballs i articles de Pere Pujol, Eugènia Zufoli, Josep Maria Castellví, Ramon Portusach, S. A. Alberich, A. Martínez Tomas, Jaques Constants, Manuel Munca, Isabel Caravaglio, i informacions de cinematografia, arguments de pel·lícula, ressenyes de teatre, etc., il·lustrades amb profusió de fotografies.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

Diàriament té a la seva escaparat de la Rambla de les Flors, N'Abelard Trilla, diverses joies d'un valor considerable, havent-hi constantment per a guardar-les dos empleats de la casa, per a evitar sotracions.

Dimarts al vespre, en retirar les joies de l'esmentada escaparat, els dependents notaren quelcom anormal en la forma en què es trobaven les dites joies i avisaren el principal. Aquest procedí aleshores al recompte de les existències que a diari baixaven a l'esmentada escaparat.

De seguida notaren la falta d'una anell amb un solitari d'onze quilats, valorat en 16.950 pessetes; unes aracades amb dotze brillants de 13 quilats, muntades en platí, valorades en 16.750 pessetes; i unes altres aracades amb trenta quatre brillants de 6'31 quilats també muntades en platí, valorades en 5.300 pessetes. Estava el pany en estat normal, malgrat la sotració feta i de la permanent vigilància dels empleats.

Avisada la policia practica algunes diligències que resultaren infructuoses.

Segons manifestacions del senyor Trilla, el dia 8 del corrent trobà al pany de la escaparat de referència una clau trencada, que, sens dubte, abandonaren els lladres en una anterior temptativa de robar la presència d'alguna persona afecta a la casa perjudicada, repetint la prova amb resultat favorable a la tarda d'ahir.

Del fet es donà coneixement al Jutjat de guàrdia, intringint les diligències sumarials del Jutjat del districte de la Llotja.

Remigi Rodríguez Albiol denuncià al Jutjat de guàrdia que tres subjectes desconeguts l'amenagaren amb pistoles i un ganivet al carrer del marqués del Duero, lliurant-se d'ésser agredit, per haver arrencat a córrer.

MARES
tindreu
MOLTA LLET
prenent

Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lleteres que pasturen instintivament els mamífers quan tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1 combat l'albuminúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i llest abundant.

En la lactància: Rob-Vida núm. 2 augmenta la quantitat de llet, l'emmenxa en cassaina i mantega, refa la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

PIRAMIDON

El millor consell que com a metge puc donar-li, és que prengui Piramidon «MeisterLucius»

i veurà que aviat se li'n van el mal de cap i el mal de coll.
També s'alleugerixen desseguit les dolors neuràlgiques i reumàtiques.

Maifit's de les imitacions i demani en les farmàcies expressament Piramidon «MeisterLucius»

El segell mól especial de la casa, la fermansa de la legitimitat del producte

Vida religiosa

Avui: Sants Basili, bisbe i doctor, i Rui, màrtir, i Santa Digna, verge. — **Demà:** Sants Vito i Modest, màrtirs, i Santa Germana, verge.

Quaranta hores: Avui, a la capella expiatòria de les ànimes, Escorial, 153. Flores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Basili, color blanc. — La de demà: Sants Vito i Modest, color vermell.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona dels Dolors, a Sant Cugat. — Demà, Nostra Dona del Trànsit, o d'Apost, a Santa Maria del Mar.

Adoració nocturna: Demà, Torn de Sant Ignasi de Loyola (a la parroquia de Sant Martí).

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Rafael Arcàngel, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Santa Teresa, a la mateixa capella.

Bisbat

En una reunió de feligreses celebrada a la Tenència de Santa Eulària de Provençana, s'ha acordat proposar al senyor bisbe el nomenament de diversos membres per a constituir la Junta de Feligreses de la dita església i procedir a la construcció d'un nou temple parroquial.

En aquesta Secretaria de Cambra i Govern del Bisbat s'han rebut de l'herència de donya Assumpció Soler 750 pessetes per a l'Obra de Preservació de la Fe.

Ha sortit cap a Valldigna de Riucorp el rector de Jesús, de Gràcia, don Marcel·lí Garriga.

Ha ingressat a l'Ordre de PP. Mínims el reverend don Joaquim Manadé, rector de Ricla del Montseny.

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orquestra de l'Associació d'Amics de la Música

De memorable pot qualificar-se, innegablement, el Concert de clausura organitzat per la ben simpàtica i coratjosa Associació d'Amics de la Música. Ultra els «amics», assistiren a l'important sessió que anem a comentar, molts invitats. La Junta Directiva de l'Associació d'Amics de la Música havia ofert, en efecte, a la Comissió de Cultura del nostre Ajuntament un cert nombre d'invitacions. I la sala del Palau es veié curulla.

L'Orquestra de l'Associació d'Amics de la Música, sota la direcció del seu mestre En Francesc Pujol (aquell home cultíssim, activíssim, que tots coneixem prou), interpretà un «Concert grosso», de Corelli, i la Novena Simfonia, de Beethoven.

L'obra bellíssima del gran violinista del seicents, representativa d'un moment lluminosíssim de l'art italià, fou ben tocada. L'estil fou pur. Ritme i fraseig foren cuidats. I l'obra encisà amb facilitat.

Però l'esdeveniment important i esdevinent esperat, el constituï, ja no cal dir-ho, la interpretació de la Novena. Col·laboraren, com ja es sabut, a l'execució de l'admirable Simfonia l'Orfeó Català i els coneguts solistes Andreu Fornells, Concepció Calles, Emili Vendrell i Sandro Grifó.

La Novena Simfonia fou terminada l'any 1824. Des d'aquella data, quin canvi ha fet la música i quin canvi han fet, sobretot, els esperits.

Per a l'auditori dels nostres dies, per al músic i l'aficionat, la Novena Simfonia representa, en veritat, no solament una creació musical de les més riques, de les més belles, sinó, també una de les obres més rubleres de vida. Un home, en escrivir, en plasmar la sudria Simfonia, deixà en ella l'expressió clara, vibrant, dels seus dolors, del seu sentir. Però en «parlar d'ell», Beethoven expressà, a la vegada, els desitjos, les il·lusions, els somnis d'altres homes. La Novena Simfonia no és, doncs, solament una obra bella: és, ensenys, com tantes altres obres de Beethoven, un document palpitant!

I com els versos de Schiller, com l'òda amb la qual s'acaba la Simfonia, com el somni generós de Beethoven contrasta de falsos riuels amb el sentir, amb el desori, amb les realitats dels nostres dies!

En Francesc Pujol ha preparat l'arranjament i conscienciosament l'execució de l'obra que ens ocupa. Es tracta d'una producció complexa, i la seva execució, la seva interpretació exigixen llargs assaigs, llargs treballs preparatoris. Això no s'improvisa! En oferir la Novena Simfonia als aficionats de París, l'any 1839, Habeneck i els seus músics l'havien assajada durant tot l'hivern. En Wagner que ho recorda en parlar, amb entusiasme, de l'esmentada execució.

En Pujol es llurà amb avidesa (amb la mateixa avidesa, amb la mateixa febre de l'esperit que sol posar a tot el que ell fa) als assaigs de la Novena. I l'execució que ell acaba d'oferir-nos donava, en efecte, la impressió de cosa preparada, treballada. El final, per exemple, sorgí amb una plenitud, amb un entusiasme, amb una seguretat rarament assolits. L'Orfeó Català, ja és inútil dir-ho, cantà «obm sempre», és a dir, de manera justa, sentida, perfecta. I la tasca dels solistes fou senzillament admirable.

En parlar dels solistes no podem estar-nos de comentar un fet.

Amé tot i sentir una de les dolors més vives, més cruels, que un home pot sentir, i per tal de no crear un conflicte, N'Emili Vendrell cantà, i tots admirarem aquell home que fins pel damunt de la seva dolor, dels seus plors, feia triomfar el seu daure.

Sessió memorable fou, com dèiem, la darrera organitzada per l'Associació d'Amics de la Música, i de la qual fou l'ànima En Francesc Pujol. — F. LI.

— Fost-Glisco-Kola-Lactinat, cura neurastènia, B. Domènec, Ronda de Sant Pau, 71.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Actes de sabotatge al Ruhr

Dusseldorf, 13. — Al pas d'una màquina de maniobres en la línia de Colònia a Kreuzkirchen, téu explosió una bomba, tallant la via i fent desviar la citada màquina de maniobres.

La circulació pogué ésser restablerta per una de les dues vies.

Ahí feren explosió també tres bombes a un quilòmetre de distància de Roersdal, en la línia de Dusseldorf, causant grans desperfectes en ambdues vies.

Malgrat això, es pogué restablir aviat la circulació per una de les vies.

Els fils telegràfics han estat tallats entre les poblacions de Mulheim i Ruhrort.

La patrulla de vigilància trobà també tallats i damunt dels rails, els fils telegràfics de la línia Trevels a Colònia.

La policia de seguretat descobrí a Essen una oficina clandestina que llurava guitaques alemanys mitjançant segells francesos falsificats. — Havas.

Dusseldorf, 13. — Es nota gran recrudescència en els actes de sabotatge.

Al pas d'un tren de viatgers a la línia de Colònia a Bonn, esclatà una bomba tallant els rails i fent desviar alguns vagons.

Els fils telefònics i telegràfics havien estat tallats abans.

Una altra bomba col·locada en la mateixa línia téu explosió abans de passar un altre tren de viatgers. — Havas.

La tragèdia de Dortmund

Recklinghausen, 12. — Amb motiu dels actes de sabotatge que s'han comès recentment a la via fèrria ha quedat prohibida la circulació durant la nit en les vies que conduïxen a Dortmund. — Havas.

Dortmund, 12. — Han estat detinguts per ordre de les autoritats d'ocupació l'alcalde i el prefecte de policia, en qualitat d'estatges, fins que hagin estat descoberts els assassins dels dos ajudants francesos. — Havas.

Dortmund, 12. — Durant la nit del diumenge al dilluns, una patrulla francesa es va veure seriosament amenaçada en passar per un carrer. Els grups de paisans alemanys que amagaven als soldats francesos, es negaren a obeir l'ordre que els fou donat de retirar-se. Després de retirar aquesta ordre, i davant l'actitud cada vegada més amenaçadora dels grups, la patrulla téu foc, resultant als alemanys morts i uns altres tres de ferits. — Havas.

Dortmund, 13. — Les autoritats franceses s'han incautat de 40 mil milions de marcs que existien als dipòsits de la Reichsbank, a títol de sanció per l'assassinat dels dos ajudants francesos, del qual donarem compte fa pocs dies. — Havas.

Dortmund, 13. — Les afirmacions alemanyes, per les quals es pretén demostrar que els dos ajudants de l'exèrcit francès recentment assassinats no havien estat morts pels alemanys, estan en manifesta contradicció amb les declaracions fetes pels dos testimonis alemanys que han deposat en el sumari, testimonis que donaren tota classe d'informacions i detalls sobre els tres paisans autors del fet.

En l'acta redactada després de la diligència d'autopsia, es declara que les ferides eren mortals de necessitat, i foren produïdes per bales de pistola. Malgrat el Paral·lelisme, disparades quasi a boca de canó, penetrant per la nuca.

Els dos ajudants foren víctimes d'una veritable emboscada, morint d'una manera insospitada, quan retornaven a llurs cases.

Els tres individus que els agrediren, els esperaven amagats en una porta. — Havas.

Noruega i la Societat de Nacions

Cristiania, 13. — La Cambra ha rebutjat una proposició amb la qual es tractava d'aconseguir que Noruega es retirés de la Societat de Nacions. — Havas.

Membres de la «Roland» detinguts

Magdeburg, 13. — La policia ha detingut nombrosos membres de l'Associació reaccionària anomenada «Roland». — Havas.

La Conferència de Lausana

Lausana, 13. — L'actitud final de la delegació turca en el que es refereix a concessions per als estrangers residents a Turquia, sembla que dependrà de l'actitud que adoptin els aliats en el relatiu a la qüestió del pagament dels cupons i a l'evacuació de Constantinoble. — Havas.

Lausana, 13. — Els tècnics turcs i aliats deliberaren ahir a la tarda sobre les concessions als estrangers.

Els representants turcs no admeten la responsabilitat de Turquia en els perjudicis soferts per les societats estrangeres amb motiu de la guerra. — Havas.

La «lleï seca» als Estats Units

Washington, 13. — El president Harding s'ocupa de la llei de prohibició de tinença de begudes alcohòliques fent escales en algunes nord-americanes. — Havas.

Washington, 13. — Oficialment s'ha declarat que no es considera com a beguda medicinal la ració de vi que es dona als mariners. — Havas.

Victoria (Canadà), 13. — El paquebot japonès «Africa Maru» ha dipositat en aquest port les begudes alcohòliques que portava a bord, proposant-se recollir-les quan torni dels Estats Units. — Havas.

Nova York, 13. — El Tresor ha dictat unes disposicions per les quals es permet que es distribueixin begudes alcohòliques a la tripulació als navilis estrangers que hagin marxat cap a ports dels Estats Units abans del dia 10 del mes actual. — Havas.

El moviment revolucionari a Bulgària

Paris, 13. — La legació búlgara en aquesta capital té notícies que la població rural búlgara organitza una viva resistència contra el nou Govern.

Un exèrcit de 100 mil voluntaris ha isolat Sofia de la resta de Bulgària i es disposa a marxar contra el nou Govern. — Havas.

Londres, 13. — Comuniquen de Sofia al «Times» que regna una calma completa al Sud de Bulgària. La tropa governamental ha desarmat als pagesos del Nord. Les ciutats búlgares semblen que accepten favorablement el cop d'Estat de Zankoff.

Al Nord-Est de Sofia han tingut lloc violents combats entre l'exèrcit governamental i el reaccionari, havent experimentat els uns i els altres considerables pèrdues. S'espera d'un moment a l'altre la captura de Stambuliski. — Havas.

Sofia, 13. — El president Zankoff ha declarat que hi ha calma en tot el país, havent-se reprimit les temptatives dels partidaris de Stambuliski. Les comunicacions han estat restablertes.

Oficialment s'ha desmentit que hi hagi cap relació entre el moviment macedoni i la caiguda de Stambuliski.

Ha estat detingut l'ex-ministre Durakoff que es disposava a fugir. — Havas.

Sofia, 13. — El president del Consell i els ministres d'Instrucció i d'Interior, no pertanyen a cap partit polític.

Les carteres han estat distribuïdes de tal forma que tots els partits polítics han quedat representats en el Govern, llevat del partit comunista i el partit agrari, en els quals s'apoiava al govern que ha caigut. — Havas.

Belgrad, 13. — Ha arribat a aquesta capital el rei Alexandre.

Per aquesta nit ha estat convocada la reunió del Consell de la Corona amb l'objecte d'examinar els esdeveniments i la repercussió que puguin tenir a l'estranger. — Havas.

Belgrad, 13. — Segons notícies que reben els periòdics d'aquesta capital, s'estén la guerra civil en gran part del territori búlgar. — Havas.

Bucarest, 13. — Segons els periòdics, a Varna s'han desenvolupat segnants combats.

Sembla que l'ex-president del Consell caigut, està amagat a Petrich. Totes les fronteres búlgares estan tancades. — Havas.

Atenes, 13. — El ministre de Negocis estrangers, senyor Alexandris s'ha ocupat de l'actual situació de Bulgària.

Ha declarat que Grècia segneix amb

gran atenció dels esdeveniments que venen desenvolupant-se a Bulgària.

Quant a les qüestions que es de h'adjudicat el senyor Alexandris que batien a la Conferència de Lausana, Grècia regularà les seves decisions segons l'actitud que adoptin les altres potències, i en particular els països balcànics. — Havas.

L'estat de guerra a Recklinghausen

Berlin, 12. — Telegrafien de Magúncia als periòdics que, segons s'assegura i a conseqüència d'haver estat mort un sentinella francès durant la nit a Recklinghausen, ha estat declarat l'estat de sili en aquesta darrera població, havent estat augmentada la guarnició. — Havas.

Les Duanes del Ruhr

Coblença, 13. — De conformitat amb les decisions adoptades a Brussel·les, l'Alta Comissió Internacional ha ordenat la promulgació de la nova ordenança d'una per a les mercaderies que entren a Renània procedents d'Alemanya. — Havas.

La Conferència de Barcelona

La Haia, 13. — El Govern holandès ha presentat un projecte donant l'aprovació al tractat acabat en la Conferència de transports celebrada a Barcelona. — Havas.

Els acords del Consell de ministres anglès

Paris, 13. — El Ministeri de Negocis Estrangers britànic, ha fet saber a l'ambaixador de França que totes les referències publicades per la premsa francesa sobre les decisions adoptades dilluns en el Consell de ministres, celebrat a Londres, són pura invenció dels seus corresponents, i que en la reunió que s'ha celebrat, no es decidí res en definitiva, sobre cap assumpte que es referís a política.

Per tant, estan mancades de fonament les informacions relatives a suposades peticions que havia de formular el Govern anglès.

El desmentiment del Ministeri de Negocis britànic tendeix especialment a precisar el fet material que no hi havia cap decisió en el que concerneix a la contesta a l'última nota alemanya, malgrat d'haver estat anunciat dilluns a Londres que els ministres anglesos no celebrarien una altra reunió abans d'efectuar-se un nou canvi d'impressions entre les cancelleries interessades.

No obstant, aquest mateix desmentiment, està en contradicció amb els projectes atribuïts al Govern britànic.

Es curios observar que un gran nombre de periòdics anglesos publicà dimarts al matí referències relatives a una altra reunió semblant, la qual ha estat objecte dels comentaris publicats per la premsa francesa, i algun diari com el «Daily Telegraph», manifestava la seva desconfiança de veure la realització d'un acord entre els dos Govern, sobre la contesta que hauria de donar-se a la nota presentada dilluns per Alemanya. — Havas.

Paris, 13. — El diari «Le Temps» publica el següent despatx de Londres:

El Consell de ministres anglès es reüní aquest matí sota la presidència del senyor Baldwin per a estudiar la contesta del Govern rus i rependre la discussió del memorandum alemany, o sigui les últimes propostes formulades pel Govern del Reich per a reglar la qüestió de les reparacions.

Sembla que es ven a realitzar nous esforços per a harmonitzar el punt de vista anglès amb la condició prèvia que posen França i Bèlgica per a entrar en tractes amb Alemanya, o sigui que el Govern del Reich cessi en la resistència passiva que organitzà i ve oposant al Ruhr a l'acollí franco-belga. — Havas.

L'avaria del «Cataluña»

Londres, 13. — L'examen del cas del creuer espanyol «Cataluña», escola de guardies marines, indica que el dit vaixell no ha sofert cap dany sensible, en embarrancar durant la nit del 9 al 10 de l'actual.

El «Cataluña» ha salpat aquest matí amb direcció a Amsterdam. — Havas.

Els aviadors francesos detinguts a Westfàlia

Dusseldorf, 13. — Per instància de les autoritats franceses, han estat posats en llibertat els dos sub-oficials aviadors que ametrallaren a Westfàlia. — Havas.

La vaga de Silèsia

Breslau, 13. — Els obrers de totes les mines de l'Alta Silèsia alemanya, estan en vaga.

En canvi els miners i el personal ferroviari de l'Alta Silèsia polaca, segueixen en els seus llocs. — Havas.

Cuno a Darmstadt

Darmstadt, 13. — Ahir a la tarda arribà a aquesta població el canceller Cuno. — Havas.

Enginyer alemany condemnat a mort

Magúncia, 13. — El Consell de guerra celebrat en aquesta ciutat ha condemnat a la pena de mort un enginyer de la fàbrica Badische Anilin, que fou detingut en l'acte de cometre actes de sabotatge, ocupant-se-li explosius.

El rei ha reconegut els fets que se li imputaven. — Havas.

Jaspar parla de les reparacions

Brussel·les, 13. — El ministre de Negocis estrangers, senyor Jaspar, en un discurs pronunciat a la Cambra dels diputats ha declarat que Alemanya estava i està el l'obligació de reparar els danys que causà durant la guerra.

En ocupar el Ruhr, afegí, França i Bèlgica no han fet més que posar en pràctica l'única mitja capaç d'obligar Alemanya a complir els seus compromisos. No abandonarem aquesta regió, afegí el ministre, sinó el dia que Alemanya faci efectius els seus pagaments en concepte de reparacions.

L'ocupació del Ruhr, seguí dient el senyor Jaspar, és sols un mitjà d'aconseguir que sens pagui i no un mitjà de defensa de caràcter militar.

França i Bèlgica no entaularan negociacions amb Alemanya fins que acabi la resistència passiva i França i Bèlgica tractaran de cercar l'apoi dels grans aliats per a resoldre el problema.

El ministre acabà dient que França i Bèlgica estan completament decidides a romandre al Ruhr fins que hagin aconseguit el pagament de les reparacions. — Havas.

Les agressions a les sentinelles franceses

Dusseldorf, 13. — A la localitat de Wanne, amb motiu d'haver estat disparat un tret de fusell contra una sentinella francesa, ha estat prohibida la circulació durant la nit. — Havas.

Recklinghausen, 13. — Durant la nit del dilluns al dimarts, dos paisans alemanys circulaven per la població, contra de la prohibició expressa dictada per les autoritats d'ocupació amb motiu de l'assassinat d'una sentinella francesa.

Un lloc de guàrdia, després d'haver-lo intimat inútilment perquè es pareixia, fou de les seves armes, matant-los. — Havas.

Dusseldorf, 13. — Amb motiu d'haver-se efectuat disparos de fusell contra sentinelles franceses, ha estat tancada la ciutat de Wulfrath amb 25 milions de marcs i la de Wipperfurth amb trenta milions. — Havas.

L'ambaixada anglesa a Berlín

Paris, 13. — Comuniquen de Berlín a «Le Petit Parisien» que Lord D'Abernon no ocuparà més l'ambaixada de Berlín. — Havas.

Detencions a Bochum

Bochum, 13. — La gendarmeria francesa ha detingut set membres de l'organització Selbstschutz, acusats de ser membres actius de l'organització Schupo. — Havas.

Diner alemany confiscat

Limburg, 12. — El dia 9 fou detingut un automòbil que transportava la quantitat de dos milions de marcs. Les autoritats d'ocupació han confiscat aquell diner. — Havas.

Nàufrags espanyols a Marsella

Tolón, 13. — Els tripulants del vapor pesquer espanyol que foren recollits fa alguns dies pel submarí francès «Lejoles» han sortit amb direcció a Marsella, des d'on tornaran a Espanya. — Havas.

Combat a Palestina

Londres, 13. — Comuniquen al «Times» des de Jerusalem que deu gendarmes anglesos que escortaven al senyor Herbert Samiel, en passar per Safed Mulailu, tingueren una topada amb alguns bandits, als quals tirejaren, ferint-ne dos i detenant-ne un. — Havas.

Temporal a Samar

Manila, 13. — Ahir un tifó travessà l'illa Samar, causant la mort de tretze persones.

Demes quedà destruït el 95 per cent de les cases, tement-se que a conseqüència de la catàstrofe la fam s'apoderi de la població. — Havas.

La Societat de Nacions

Ginebra, 13. — La pròxima sessió del Consell de la Societat de Nacions se celebrarà el dia 29 de l'actual, i serà presidida pel marquès de Saluzzo, representant d'Itàlia. — Havas.

Sobresseïment de la causa contra comunistes francesos

Paris, 13. — Pel jutge encarregat de la causa seguida contra el diputat Cachin i altres diversos comunistes, per complir contra la seguretat interior i exterior de l'Estat, s'ha dictat avui acte de «no hi ha lloc».

D'igual mesura ha beneficiat el diputat comunista alemany Hollein, detingut a París i processat per provocació a la comissió d'atemptats.

El jutge ha fonamentat la seva decisió en que els fets incriminats estan mancats de suficient demostració. — Havas.

Conferències

Aquesta tarda a dos quarts de vuit, tindrà lloc la segona conferència del curs de Cultura Religiosa organitzat per les Congregacions Marianas del carrer de Casp. La conferència, a càrrec del R. P. Demetri Zurbitu, Director d'ambdues Congregacions, versarà sobre «El Nacionalisme jueu», i serà il·lustrada amb projeccions. L'acte tindrà lloc a la sala baixa del Pont de Cultura. L'entrada és lliure per a tots els senyors que desitgen assistir-hi.

El vinent divendres, dia 15 dels corrents, a les dotze del matí, el doctor don R. Carrasco de la secció d'Antropologia dels Instituts de Vilanova i professor de la Facultat de medicina donarà a Villa Joana una conferència pública sobre «La doctrina de Cannon sobre la relació entre l'emoció i la fisiologia de certs òrgans dels de secreció interna».

El millor tren per assistir a l'acte és el que surt de l'estació de Sarrià a les 11'20.

El vinent dissabte, a la nit, donarà una conferència sobre un tema cultural, en el saló de sessions de l'Ateneu de Girona, el president de l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona N'Eugeni d'Ors. Aquest acte ha estat organitzat per l'Associació de Periodistes de Girona.

El següent dia els socis d'aquella entitat realitzaran la seva tradicional excursió i banquet de confraternitat peridística. Ha estat invitada a tots dos actes l'Associació de la Premsa Diària de Barcelona.

Avui, dijous, dia 14 a dos quarts de set de la tarda, el doctor don Pere Barotís donarà a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya (Portaferrisse, 6, pral.), una conferència sobre «El mecanisme de la paràlisi sota el punt de vista experimental. Anàlisi i Terapèutica». La conferència sobre «El mecanisme de la paràlisi».

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dijous, 14 de juny de 1923

De cara a Catalunya

La Publicitat insereix un article de fons en el qual, dintre la modalitat i el matís que ha vingut a representar Acció Catalana, és comentada la carta del senyor Cambó en termes que, baldament justos, cal agrair. Hi ha, però, un plany darrer, que ja no és just, en deplorar que un home de la catalanitat racial d'En Cambó caigui — diu La Publicitat — tal com havia actuat — de cara a Espanya.

No. Tota l'actuació d'En Cambó, la seva mateixa posició actual, que nosaltres respectem però no podem aprovar, és de cara a Catalunya. Els que no coneixen l'illustre cabdill nacionalista sinó de referències poden cometre aquestes injustícies, de les quals avui ningú no vol tenir la responsabilitat. Els que el coneixen, els que hagin conviscut amb ell, saben que no.

De cara a Catalunya, pensant tan sols en la màxima eficàcia del treball a fer per aconseguir la llibertat de Catalunya, ha actuat sempre la Lliga. Precisament ha estat — i és — la nostra nota característica. Nosaltres som i hem estat sempre catalanistes, i res més que catalanistes. No hem posat fites de cap mena al nostre ideal. No l'hem tancat dintre el clos de cap forma de govern, ni de cap qüestió prèvia, ni de cap eventualitat contingent.

Es per això que avui, com ahir, i com demà, com sempre, la Lliga seguirà lluitant per la llibertat de Catalunya amb la mateixa fe, amb el mateix entusiasme, amb la mateixa eficàcia.

Altres contratemps dolorosos ha patit la Lliga en la seva llarga i gloriosa història. Ja remarcarem ahir que les eleccions del segon districte provincial de Barcelona no són pas les primeres que ha perdut la Lliga. Un dia va veure morir, en la plenitud de la seva glòria i del seu prestigi, l'inoblidable Dr. Robert. Un altre dia plorà la mort també prematura del Gran Català, de N'Enric Prat de la Riba, el Seny Ordenador de la nostra terra. I la Lliga seguí la seva marxa, amb el ritme alliberador del moviment nacionalista.

Ara passarà el mateix. Ni la Lliga ha fracassat ni pot ésser, ara com ara, substituïda. El lloc que ella deixés, o restaria buit o l'ocuparien els enemics de Catalunya.

Tenim, doncs, un deure ineludible, un deure gairebé heroic a complir. Que ningú senti fatiga ni desanimació. Que tothom compleixi el seu deure. Que tothom servi la serenitat i la cohesió. Que si és molt feixuga la tasca a realitzar és també molt alta la nostra responsabilitat envers la causa de Catalunya. Fem-nos-en tots dignes.

Generalitat

Dimarts a la tarda i ahir al matí va reunir-se el Consell Permanent de la Mancomunitat sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch. Les reunions no s'han celebrat en els dies acostumats per tal que els consellers puguin ésser avui, dia de la proclamació de diputats, a les seves respectives poblacions.

El president, finalitzada la reunió del Consell, va rebre els periodistes dient-los que bona part de la reunió havia estat dedicada a l'estudi de la reglamentació de la Mutualitat de secretaris de Catalunya d'acord amb el de la darrera assemblea i que el projecte havia estat definitivament aprovat.

Els altres assumptes tractats pels consellers són de tràmit i se'n facilitarà nota a la premsa.

El senyor Puig va mostrar als periodistes la primera fulla definitiva del mapa geològic de Catalunya que correspon a Vilafranca del Penedès.

També els va dir que com tots els anys pensava fer un viatge a l'estranger.

El pròxim dia 23 del corrent mes de juny, a les deu del matí, en el Departament d'Intervenció de la Mancomunitat de Catalunya, es donarà començament a l'acte del sorteig per a l'amortització de 110 obligacions de l'emprèstid de 15 milions de pessetes de la Mancomunitat de Catalunya i 50 obligacions del de 10 milions de la Caixa de Crèdit Comunal.

Acaba de sortir el número 55 de «Quaderns d'Estudi», publicació trimestral del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya. Conté el següent sumari: Pere Coromí-

nas: «La raó subjectiva de l'interès del diner». — J. M. Capdevila: «La filosofia de Giovanni Gentile», per Emili Chiochetti. (Continuació). — Josep Barberà: «L'educació musical en l'escola primària». — M. Reventós: «Antecedents de la Guerra europea». (Continuació). — P. M. Bordoy-Torrents: «Les fórmules romanes de la vida política». — X. Giera: «Un manuscrit català de Geografia». — Reproduccions: «Els arguments de Einstein», per François Vial. — Bibliografia.

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Recurs d'alçada interposat per don Isidre Guri d'Arquer contra l'acord de l'Ajuntament de Pineda pel qual se li nega el permís que sol·licitava per a realitzar obres interiors en una fabrica de la seva propietat.

Decret de tràmit en l'expedient relatiu a la sol·licitud formulada per l'enginyer cap d'Obres públiques d'aquesta Divisió Hidràulica, que es requereix d'inhibició el jutjat de primera instància de Vilanova i Geltrú, en l'interdicte de retenir i recobrar presentat per don Jaume Rovira contra l'enginyer director de les obres del Panó de Foix.

S'ha possessionat del càrrec de director del Negociat de Política Social de la Mancomunitat el nostre distingit amic i company en Francisco Colindres.

Sembla que hi ha el propòsit de convertir aquest Negociat en el de Treball, Indústria i Comerç.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

La Mancomunitat de Catalunya

Heu's aquí com queda constituïda la Mancomunitat de Catalunya després de les eleccions de diumenge:

Lliga:

Sol i Mestre, D. Romà
Rosés, D. Gaspar
Puig i Cadafalch, D. Josep
Ysamat, D. Lluís
Minoves, D. Ju
Capmany, D. Ricard
Valls Taberner, D. Ferran
Colomer, D. Josep
Estapé, D. Santiago
Casasnovas, D. Angel S.
Formosa, D. Joan
Fàbregas, D. Josep
Pons, D. Claudi
Bosch, D. Joan
Fajó, D. Domènec
Montserrat, D. Josep
Riba, D. Santiago de
Marí, D. Josep
Vallès i Pujals, D. Joan
Riera i Pau, D. Agustí
Masramón, D. Josep M.
Vidal Farré, D. Francesc
Gich i Pl, D. Josep M.
Carabén, D. Josep
Jansana, D. Antoni
Gispert-Sauch, D. Salvador
Xucà i Granell, D. Francesc

Acció Catalana:

Geli, D. Paulí
Pla, D. Josep
Roger, D. Miquel
Picart, D. Ramon
Abadal, D. Ramon
Nicolau d'Oliver, D. Lluís
Puig i Sals, D. Ermengol
Segarra, D. Ferran de
Casasnovas, D. Damià
Bassols, D. Josep M.
Massó i Llorens, D. Manuel

Federació Monàrquica A:

Borràs, D. Joaquim
Carbó, D. Francesc
Piquer, D. Josep
Pich, D. Rosend

Maurí:

Pallau i Rabassó, D. Salvador

Liberals (grup Tarragona):

Llecha, D. Tomàs
Guasch, D. Tomàs
Canivell, D. Anselm
Cartes, D. Francesc
Tomàs, D. Josep M.
Compte, D. Josep

Reformistes:

Seix, D. Josep
Mico, D. Eduard
Guanyabans, D. Josep

Republicans nacionalistes:

Riu Vendrell, D. Ramon
Noguer i Comet, D. Ramon
Irla, D. Josep
Folch, D. Emili
Potau, D. Manuel
Robert, D. Pau
Quintana, D. Albert de
Lloret, D. Pere
Mias, D. Pere
Pereña, D. Alfred
Riu i Puig, D. Isidre
Camós, D.
Bastilli, D.
Santaló, D.
Briansó, D. Josep (possibillista)

Republicans radicals:

Estadella, D. Josep
Giró, D. Joan
Iglesias, D. Ignasi
Colominas Masseras, D. Joan
Turro, D. Jaume
Ribas, D. Joan

Tradicionalistes:

Bonmati, D. Josep (jaumí)
Puigefagut, D. Manuel (mellista)
Serres, D. Daniel (mellista)

Nacionalistes independents:

Cabecerán, D. Josep
Jaques, D. Marian
Vallès, D. Ramon
Aldomà, D. Jaume

Monàrquics de filiació diversa:

Canela, D. Delfí
Montiu, D. Salvador
Ferran, D. Josep
Prats, D. Josep
Agelí, D. Antoni
Pol, D. Eugeni
Sansa, D. Antoni
Llobet, D. Lluís
Flayner, D. Xavier
Avel·la, D. Joaquim
Vinyals, D. Alvar
Fradera, D.

De Madrid estant

«En Barcelona han sido derrotados los regionalistas»

JA en les titulars dels diaris s'adverteix, en aquestes paraules, com una fruïció incontinuada. Hom diria que sota el tipus d'impremta hi tremola una frívola joia. Una mena de palpitació revenjativa. Però quan aquestes paraules les senti de llavis d'algun comentarista, bien informado, d'algun periodista noticier o d'un d'aquests polítics professionals o d'ocasió que tot ho manegen i remenen, la sensació es precisa i es defineix concretament: l'hostilitat reix venturosa, triomfal. Teniu tot seguit la impressió que totes les cares s'assemblen a la del senyor marqués d'Olèrdola.

No cal que ens enganyem. Ja n'hi ha prou que s'enganyen ells. La contrarietat soferta per la Lliga Regionalista a les darreres eleccions ha produït aquí una veritable alegria.

Es clar — ja hem al·ludit a l'engany en què han caigut — que donen al fet — emprats per la boja alegria que els amara l'ànima — una importància, una transcendència, una magnitud que no té. Es clar que, en el fons, aquesta satisfacció llur obeeix a mòbils més emparentats amb l'animalitat simplista que amb la raó conscient..., però el fet és que aquella sensació i aquesta hostilitat a què suara ens referim són del tot evidents.

Ara bé: potser en aquesta manca de consciència raonable, de capacitat intel·ligent que hem acusat en elles rau, ensems que la seva virior salvatgina, la seva gravetat més manifesta.

Fóra endebades que hom cerqués d'esbrinar la funció ideològica política a què responen aquestes palesades satisfaccions de l'hostilitat, aquesta frívola pruja platxerosa amb què s'ha inflat — traient-lo de les seves proporcions exactes — el contratemps de la Lliga Regionalista.

Des d'un punt de mira de política centralista és prematurament incomprensible aquesta satisfacció que donà una aparent preponderància als elements més extremistes i estridents del catalanisme. I encara ho és més situant-nos en el terreny errat, en la falsa interpretació dels fets aquí usada i mitjançant la qual es dona per definitiva i arrelada una preponderància que no és potser sinó circumstancial i momentània.

La inconsciència que suposa, en un polític centralista, espanyolista, etc., l'alegria pel triomf de la branca extremista, separatista, etc., del catalanisme, fóra cosa capaç de produir astorament i meravella a la política i el pensament de molta gent de Madrid no ens tinguessin ja avesats fa temps a no meravellar-nos per res.

De totes maneres, la cosa és tan forta que no es pot pendre seriosament. No és versemblant, gairebé no és possible que la norma conscient d'aquesta sensació que anem analitzant tingui una arrel de política seria o d'ideologia doctrinal. No hi ha motius per a sospitar en la llorda massa dels polítics espanyols una tendència col·lectiva vers el nicidí.

I si no pot atribuir-se aquesta alegre sensació, avui albiradora en els centres polítics de Madrid, a un mòbil racional de política, al bon servei d'una norma política determinada, al favor d'un sistema polític cal cercar en altre indret les arrels.

No les trobareu sinó en l'odi. Un odi manifest a la Lliga Regionalista. Però cal escatir bé la significança d'aquest odi. Com a organització, com a comunitat de gent aplegada per un mateix ideal, la Lliga Regionalista és odiada, no per ella mateixa, sinó pel que ha representat a la política espanyola. I ço que ha representat la Lliga ha estat altra cosa — ningú serà prou riscat per a negar-ho — que l'esperit de Catalunya.

En l'hora present — Acció Catalana no és encara una realitat proveïda a Madrid — la Lliga Regionalista segueix essent l'única manifestació de l'esperit català, fora de Catalunya. Vegi's, doncs, ço que significa l'alegria aquí palesada amb motiu del seu contratemps. En el fons — terrible paradoxa — la gent s'alegra per tota cosa contrària d'allò que es pensa.

El terrible símptoma que palesa tot això és ben greu i ben significatiu: l'odi no pot ésser bon inspirador d'una bona política.

I quan en aquest odi injust, orb i deshonest a la Lliga Regionalista veiem coincidir, amb la dolor més viva de la nostra ànima, la gent de Madrid amb la gent baladrera de Catalunya, ben intencionada i noble, però en perillosa orientació, ens aconsola, en llegir les paraules vibrants i mestriholes d'En Cambó, el nostre il·lustre capdavanter, assabentar-nos que res, ni la injustícia dels uns ni la inconsciència dels altres, pot abatre la conscient intel·ligentíssima voluntat, l'entusiasme inexhaustible d'aquells que han estat un moment de Catalunya i el desvetllament de la seva consciència nacional.

RAFAEL MARQUINA

12-VI-23.

Torruella, D.
Nart, D.
Picart, D.
Cardells, D.

Fent comparació amb la constitució actual de la Mancomunitat resulta que la minoria de la Lliga queda igual: la d'Acció Catalana, guanya dos llocs: la jaumina, en perd tres, quedant els mellistes; els maurins queden reduïts a un; els liberals, grup de Tarragona, guanyen un lloc; la Federació Monàrquica Autonomista en perd un, i els reformistes queden iguals; els republicans radicals guanyen un lloc, i els republicans nacionalistes, també un; els monàrquics de diversa filiació, havent aprovat l'Audiència de Girona l'acta del senyor Torruella, guanyen dos llocs.

Polítics

MITING D'ESQUERRA NACIONALISTA A MOLINS DE REI

El pròxim diumenge dia 17, a les quatre de la tarda, al «Café Nou», de Molins de Rei, es celebrarà un miting d'afirmació nacionalista en el qual parlaran els companys Domènec Latorre, Antoni Fernández, Mercè Langort, Joan Garcia, Pelegri, Langort, Francesc Montanyà, Rosal, Riera i Puntí, Daniel Roig i Pruneda, si li és possible, En Francesc Mada.

SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT

(Consistori del 13 de juny de 1923)

A la sala nova del Consistori i amb la presidència de l'alcalde, senyor Marqués d'Alfala, a les 6'15 de la tarda, s'obre la sessió que és ordinària de segona convocatòria.

Es llegeix i aprova l'acta de la sessió anterior.

DESPATX OFICIAL

Es llegeixen les comunicacions següents:

De l'Alcaldia assabentant al Consistori dels conceptes informats per la Comissió Municipal de Govern, en la junta del dia 7 del corrent i que ha aprovat l'Alcaldia.

Haver remès, extès, un lliurament de 11.377 pessetes per a pagar els interessos de la compra de part de la finca de Sant Medí als germans Forrell i Mas, per 263.093 pessets.

Els telegrames de les Alcaldies d'Olot i Llívia trametent el condol d'aquests Ajuntaments i llur protesta pels crims que pertorben la vida de la ciutat cap i casal de la terra catalana.

De l'Alcaldia de Graus, agraint a la de Barcelona la part que va penjar en l'homenatge a En Joaquim Costa, i les atencions que es tingueren a la representació d'aquella ciutat.

EL RESULTAT DE LES ELECCIONS RESSONA DINS L'AJUNTAMENT

El senyor Maynés comença dient que vivim dins d'un règim de democràtic i de respecte a l'opinió pública. La voluntat del poble és manifesta bé o mal mitjançant el sufragi. Els càrrecs públics solament s'ajuntant el sufragi popular poden exercir-se. Sense el concurs de l'opinió pública no és possible governar.

La Lliga Regionalista es vanta de tenir un dels seus més grans honors d'haver restablert, i si no ho volen absolut, d'haver contribuït a restablir i a punificar, a fer que fos una veritat aquest règim de puresa democràtica en els 25 anys que porta d'actuació en la vida política catalana, especialment a Barcelona.

La Lliga Regionalista va lluitar constantment per arribar a obtenir el govern de la ciutat, i per fi va assolir l'exercici perquè va creure que la ciutat volia que nosaltres governem. L'any passat va considerar que li era ratificada aquesta confiança i que, per tant, tenia el deure de governar perquè l'opinió pública, mitjà del sufragi, li va exigir.

Aquest govern, la Lliga Regionalista, els homes de la Lliga Regionalista, l'hem exercit amb la totalitat d'aquesta majoria, formada per nosaltres i amb un tant per cent de grups afins en catalanitat i administració. La Lliga, que hi tenia un 80 per 100 en aquesta majoria, recabà els càrrecs de govern: l'Alcaldia, les diverses tinençies i les presidències, ens creiem en el dret de governar i amb el deure de governar.

Les eleccions de diumenge passat per a diputat de la Mancomunitat de Catalunya revelen un canvi en l'opinió pública. Acció Catalana ha estat triomfant de la lluita electoral i s'ha imposat en contra la Lliga, en contra dels procediments de la Lliga, en contra de les orientacions que ens informava sempre la política de la Lliga. En molts districtes municipals de Barcelona el resultat de l'elecció ha donat majoria de vots a Acció Catalana; de la totalitat de l'elecció en resulta que els vots d'Acció Catalana superen en alguns centres als de la Lliga. I nosaltres, com he dit, creiem que el poder d'exercir quan es gaudeix de la confiança de l'opinió pública; que no tenim pas el governar com un fi; que volguéssim prescindir de la voluntat del poble, podríem dir que l'Ajuntament segueix compost d'igual manera que abans de les eleccions i seguiríem governant.

Però la Lliga i els homes de la Lliga no pensem així; nosaltres acceptem i exercim els càrrecs quan estem convençuts que els electors, per mitjà del sufragi, ens donen o ratifiquen la seva confiança, i mentre aquesta voluntat no es modifica, nosaltres seguim en els càrrecs. Avui els regidors d'Acció Catalana són els mateixos d'abans de les eleccions i malgrat això, vist el resultat de les eleccions, tenen dret a governar la ciutat.

Nosaltres interpretem aquest resultat com un canvi d'opinió pública que ens obliga a no fer valer el nombre de vots que tenim al Consistori; creiem que els regidors d'Acció Catalana interpretaran, amb nosaltres, que en nom del poble de Barcelona tenen dret a reclamar la direcció del govern de la ciutat. I jo, en nom de la Lliga, vos ofereixo la direcció del govern de la ciutat.

Volem donar aquesta mostra de respecte a l'expressió de la voluntat popular, i volem que la Lliga avui, com ha vingut fent en els 25 anys de la seva actuació, sigui la que orienti, una vegada més, la política en aquestes normes de democràcia i delicadesa.

La direcció del govern municipal està en l'Alcaldia, les primeres tinençies i en les presidències de les Comissions permanents, començant per la d'Hisenda. Doncs aquests càrrecs, que són la majoria del govern municipal, nosaltres els posem a la vostra disposició. Digueu, companys d'Acció Catalana, quins són els càrrecs que voleu i per ordre de major a menor i en dimitirem nosaltres i amb els nostres vots contribuïm a elegir les persones que vosaltres designeu. I com que vosaltres no sou sinó sis i esteu en minoria dins el Consistori, nosaltres vos oferim tots els nostres vots i el nostre concurs personal perquè pugueu exercir el govern i per a cooperar a la vostra obra.

En qüestions d'administració ja sabem quina és la nostra bandera; el suprem interès de la Ciutat i la moralitat, la que ens ajuntà i la que ens portà a nosaltres i a vosaltres aplegats a dins el Consistori. Nosaltres, com sabem, tenim el mateix criteri i no tenim cap motiu per a creure que heu canviat de manera de pensar en qüestions d'administració.

Les diferències que en política ens separin no ens portaran mai, als homes de la Lliga, a posar en dubte la vostra bona fe, ni la vostra moralitat, ni la rectitud dels vostres propòsits. No portarem mai la lluita per aquests camins que perverteixen l'opinió.

Les diferències que en política ens separin de vosaltres, nosaltres creiem que no les hem d'escatir aquí dins. Jo vos asseguro que els regidors de la Lliga Regionalista no tindran cap iniciativa de caràcter polític que pugui posar en evidència llur oposició, que puguí dividir-nos i obstaculitzar la vostra obra de govern.

Vos ho oferim tot; no sabem que oferir-vos més. Vosaltres direu.

El senyor Barbey diu: Ha plantejat el senyor Maynés un plan de nova vida municipal a conseqüència del resultat que han tingut les darreres eleccions. Nosaltres, que som un partit de lluita, ni els afalags ni les ofrenes ens desviaran de la nostra conducta en qüestions de política general.

Però les paraules del senyor Maynés bé mereixen un comentari. Hem de reconèixer que palesen una renovació en els costums polítics de Barcelona; són un derivat del que succeeix en la vida municipal no fa pas gaires anys: tenia el govern de la ciutat un partit que va perdre les eleccions i els nacionalistes els exigiren la renúncia dels càrrecs de govern. El que vosaltres ho vau exigir d'aquells, vos heu avançat a fer-ho en trobar-vos en situació semblant. Està bé.

Les paraules del senyor Maynés plantegen un problema municipal molt complex. Ofereix a Acció Catalana el govern de la ciutat; és a dir, l'Alcaldia, les primeres tinençies i les presidències de les Comissions permanents, que és on resideix la direcció de la vida municipal.

Ens pensem que fa l'ofrena en nom de la preeminència minoria de la Lliga, però no en nom de tota la majoria.

A l'ofrena hi contestem que no ho podem acceptar, perquè creiem que hi manca l'expressió, precisa, del vot popular. El senyor Maynés ha cregut tractar aquesta qüestió al Municipi com es tracta al Parlament, i nosaltres creiem que el Municipi no està subjecte a tals procediments. Aquí ens regulen unes regles concretes de les quals no ens en podem separar.

Una minoria de sis regidors no deu ni pot governar entre 50 regidors. Ho tindrem com una obligació quan per la força dels vots obtinguem una majoria consistorial. Aquí les qüestions es resolen per la força dels

vots. Es per tot això que no podem accedir a la invitació del senyor Maynés. Si bé ens plau l'elegància externa de l'acte que acaba de realitzar el senyor Maynés, no podem acceptar la seva ofrena. Ja podia preveure que cap persona, ni cap agrupació que tingués consciència de la seva personalitat i responsabilitat podia, noblement, acceptar. L'ofrena és tot un compliment que se'ns fa, però no pot tenir cap eficàcia.

Estem la mateix lloc que estàvem quan varem rependre les tasques consistorials, i la nostra situació fou marcada pel senyor Massot quan va dir que no podíem actuar amb la germanor d'abans i que segons fos la vostra actuació seria la nostra cooperació. El mateix diem avui, després de la victòria que hem obtingut electoralment en bona part de la ciutat.

Conservem, vosaltres, els càrrecs, però cal que tinguen en compte que la nostra minoria s'ha enfortit i vos creiem prou sensibles perquè compregueu la importància que el succeït dona a una minoria, encara que sigui reduïda. No volem dir que el govern de la ciutat ens fes nosa, però ja compendreu que físicament és impossible que l'exercim. Sentim ambició de govern, però no en tenim impaciència. Procurarem, com vosaltres vau fer assolir el govern de totes les corporacions, i quan el poble ens hi porti amb els vots i amb elements allavors pendrem la direcció del govern de la ciutat.

El senyor Maynés diu:

Jo no puc creure que el senyor Barbey pensi que la meua ofrena no és feta amb sinceritat. Li torno a repetir que la nostra ofrena és lleial i sincera; no hi pot haver més lleialtat i sinceritat en oferir-lo la direcció del Govern. Els de la majoria ja tenim en compte que sols sou sis regidors i que no podríeu governar sense una cooperació, i aquesta cooperació jo us l'ofereixo amb els nostres vots, donant-vos la direcció de la majoria. Nosaltres no en tindrem cap recel de la vostra actuació, perquè ja ens coneixem pels anys que heu estat al nostre costat. Es per això que us assegurem que en la vostra obra municipal podreu comptar amb els nostres vots.

Vull remarcar bé els termes amb què vos faig l'ofrena: vos oferim la direcció del govern i la força dels nostres vots; consti que vos oferim els instruments per a governar; uns i altres, administrativament, de costat hem de seguir governant pel bé de la ciutat de Barcelona.

El senyor Barbey: No sabem si els altres grups consistorials estaran conformes amb l'ofrena del senyor Maynés. Tindrem satisfacció de coincidir en bé de la ciutat, però declinem l'acceptació de l'ofrena.

El senyor Junyent diu:

Si la minoria tradicionalista no estigués en possessió d'una tinença i una Presidència de Comissió, no intervingués en aquest debat, perquè jo entenc que és un pleb que l'heu de resoldre entre vosaltres. És la meua manera de pensar que malgrat el resultat de les eleccions l'Ajuntament no ha variat. Potser podria dir que la baixa de vots que ha tingut la Lliga és deguda a la manca de la col·laboració que havia tingut altres vegades.

Si la Tinença i la Presidència que ocupo fos deguda a la política, potser el senyor Maynés podria parlar en nom nostre. Però tots sabem que la nostra actuació és independent, encara que coincidim a voler el bé de la ciutat.

Aquesta vara la devem no sols als nacionalistes, sinó als altres grups consistorials. I perquè no es pugui entendre que sentim un desig de conservar-la, ja que per a nosaltres no és sinó una carga, jo dire que faig l'ofrena d'aquesta vara no a vosaltres, els d'Acció Catalana, sinó al Consistori, que és qui me la va donar.

Les altres minories tindran la nostra col·laboració en bé dels interessos municipals. Si el Consistori resol la formació d'una majoria per a governar la ciutat, jo crec que totes les minories hi cooperaran si és a base d'Acció Catalana, salvant com és natural, les idees polítiques.

En Joaquim M. Nadal declara que està d'acord amb les manifestacions del senyor Maynés respecte el criteri del govern municipal, sinó una al·lusió dels senyors Rocha i Barbey no ens obligués a definir la nostra situació i criteri. Nosaltres hem donat

proves paleses, a la majoria nacionalista, de la nostra lleialtat al programa que ens va portar al Consistori. Així com hem estat fidels en l'obra de govern, no hi serem nosaltres infidels en la desgràcia.

El nostre càrrec, que devem a la majoria, queda inclòs en l'ofrena feta pel senyor Maynés. I hem de manifestar que donarem la nostra més lleial col·laboració als homes d'Acció Catalana si es decideixen a acceptar el Govern perquè no tenim cap dubte de la vostra honradesa i no plantejarem mai cap petit problema que pugui dificultar el vostre govern, sinó una franca cooperació en bé de Barcelona i de Catalunya i per sa grandesa, que trobaria més límit que l'ideal polític que defenseu. Així si que seria un motiu de ruptura.

El senyor Matons diu que quan el senyor Barbey ha contestat que no acceptava l'ofrena, ni creia que no calia parlar. Però havent-ho fet els senyors Junyent i Nadal, perquè no es cregui que tracto de retindre la vara i la Presidència, si s'ha d'oferir l'hi ofereixo igualment.

El senyor Rocha diu que està desorientat amb tot el que ha sentit. Respecte les eleccions diu que no farà matemàtiques perquè resultaria allò de: tots guanyem, perquè nosaltres també estem satisfets del resultat de les eleccions.

L'ofrena dels càrrecs de govern diu que no s'ha de fer als d'Acció Catalana, sinó al Consistori. No estranya les il·lusions als d'Acció Catalana, perquè han conviscut molts temps i encara h'hi tornarem. No poded oferir els càrrecs als nacionalistes perquè no sou majoria i no podríeu si En Junyent i En Nadal no ho consenten. Diu que els d'Acció Catalana han anat a les eleccions amb la bandera del separatisme i ell vol creure que els vots els electors no els han donat a favor d'ells, sinó contra la Lliga i no poden esvanir-se els d'Acció Catalana del resultat perquè han tingut menys vots que en les de diputats a Corts.

Els càrrecs els heu d'oferir al Consistori i no als d'Acció.

El senyor Romeu diu unes quantes coses de les seves.

Rectifiquen els senyors Maynés i Rocha i l'alcalde declara clos el debat.

DE DAMUNT LA TAULA

Dictamen desestimant les instàncies presentades per Eduard Recio i En Fidenci Kichner sol·licitant que els sigui atorgada de conformitat amb les bases aprovades per l'Ajuntament i en les mateixes condicions amb què fou atorgada a la Companyia General d'Autònibus de Barcelona S. A. la concessió per a establir l'exploració de varies línies d'autònibus en aquesta ciutat.

Es va promoure una llarga discussió entre el senyor Bortas, que impugnava el dictamen, i el senyor Maynés, que el defensava, havent-hi intervingut després els senyors Santamaria, Marial, Bremon i Barbey.

S'hi presenta una esmena firmada pels senyors Maynés i Barbey dient que la Comissió d'Hisenda estudià la conveniència d'establir altres línies d'autònibus a servir barris mancats d'aquests sistemes de comunicació i presentí dictamen obrint concessió i presentí votació nominal el dictamen i l'esmena incorporada, resultant aprovats pels vots dels senyors Blaiot, Bremon, Nonell, Tusell, Escalà, Tusquets, Rovira, Vilaseca, Maynés, Cararach, Sansalvador, Plaia.

Nadal i Sabater.

Guarro, Barbey, Duran, Carrasco, Esteve, Benítez i Naves, radicals.

President.

Total 22.

Votaren en contra els senyors:

Domènec, Marial, Roure, Canales, Capdevila, Santamaria, Quirós, Palau.

Total 17.

Foren diversos els regidors que per no votar sortiren del Consistori.

S'aprovaren dos dictàmens més, però sols tenien interès particular.

DESPATX ORDINARI

Entre els dictàmens presentats per les diverses Comissions i aprovats, n'hi ha un anunciament i concurs per a arrendar uns hortets de la «Satala»

de Montjuich; un altre proposant l'edició impresa de la transcripció de tots els manuscrits que formen el «Llibre de les solamitats de Barcelona», una de les sèries documentals més riques i representatives de l'Arxiu Històric de la Ciutat.

PROPOSICIONS

Una dels senyors Tusquets, Bortas i Anglada (S.), perquè es concedeixin 400 pessetes per a un premi al certamen musical que s'organitza amb motiu de les festes que se celebraran al Santuari de la Glèria, i que es doni facilitat a la Comissió de Cultura perquè disposi la forma de concedir l'esmentat premi. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Olivella, Viza i Plaia, perquè per al partit de futbol organitzat per la Federació Catalana de Clubs de Futbol a benefici de la caixa de pensions del Sindicat de periodistes esportius, es concedeixin 300 pessetes per a una copa a disputar-se entre els equips dels clubs Europa i Martinec, campions de Catalunya en les categories A i B. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Cararach, Tusell i Baille, perquè havent de celebrar-se a Gotemburg (Suecia), durant els mesos de juliol i agost del corrent una exposició internacional de tractat de poblacions, l'Ajuntament acordi inscriure-s'hi, designant el director general dels serveis tècnics perquè hi assisteixi. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Degollada, Bortas i Nadal, perquè per a exornar l'exposició que organitza l'Escola municipal complementària d'Oficis (Narcís Monturiol) que s'inaugurarà el propi diumenge, es facilitin en la forma acostumada plantes i flors. (Aprovada.)

Una altra dels senyors Quirós, Canals i Romeu, perquè de la mateixa manera que quan es retiraren temporalment del Consistori els regidors d'Acció Catalana, l'Ajuntament procedi a modificar les Comissions perquè hi hagués la jugada ponderació de tots els elements que constitueixen els Consistori, reintegrats aquells elements, tornin a quedar les Comissions en la forma que estaven quan al nombre i procedència política dels seus vocals, com abans de la retirada temporal dels regidors d'Acció Catalana. (Damunt la taula per a ésser discutida en la sessió pròxima.)

CONTRA LA DEPURACIÓ DEL CENS ELECTORAL

El senyor Rocha posseït d'una gran indignació diu que s'han eliminat més de 14.000 noms de les llistes electorals amb abus d'autoritat i sense complir els requisits legals.

Demana a l'alcalde tot l'expedient per a poder-lo discutir en la sessió vinent.

Diu que de tot això en té la culpa la Lliga que és qui, per mitjà d'En Ferran Agulló va demanar aqueixes exclusions.

El senyor Santamaria demana suspensió d'empleu i sou, expedient i què sé jo quantes coses més contra els empleats que varen treballar voluntariosament en aquesta tasca, exornant-ho amb amenaces de tota mena per a espavordir-los i que si abans de la sessió vinent l'alcalde no els ha sospes d'empleu i sou, la seva intervenció tindrà terribles conseqüències.

L'alcalde li diu que quan se li demostrí que algun empleat ha fet mancament al seu deure, aleshores serà quan resoldrà el que ha de fer. Mentrestant no té perquè dir res a cap empleat.

ACABAMENT

El senyor Santamaria parla de les escombraries del districte X i l'alcalde declara cosa a sessió a es deu de la nit.

De Societat

Dissabte vinent, a les cinc de la tarda, tindrà lloc al Ritz la projecció d'una pel·lícula en la qual prenen part distingides senyoretes i joves de la bona societat.

Hi haurà ball després de servir el te.

Sortiren cap a Madrid la senyora Bull de Dauraella i filles.

FIVE

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

De la vaga. — Les bases patronals

A la una de la matinada ha estat a la capitaneria general una comissió de la Federació Patronal.

Hem pogut saber que havia anat a posar en mans del capità general les bases que presenten per solucionar el conflicte existent.

Sembla que en aquestes bases els patrons — que s'havien resistit al canvi d'horari del treball del port, — hi accedeixen, a condició que els obrers acceptin les bases anteriorment presentades pels mateixos patrons, i que es refereixen a la contractació dels treballadors a jornal diari, compromís de treballar les hores extraordinàries que convingui, i que els seran abonades segons la tarifa establerta, agrupació en associacions professionals, etc.

El capità general ha conferenciat amb l'alcalde, es suposa que respecte d'aquestes bases.

PENINSULA

EL SUPPLICATORI BERENGUER. — DIETAMEN FAVORABLE

Madrid, 13, 915 nit.
Avui s'ha reunit al Senat la Comissió encarregada d'emetre dictamen sobre el suplicatori per a processar el general Berenguer.

La Comissió ha romàs reunida una mitja hora.

Ha acordat dictaminar en el sentit de proposar la concessió del suplicatori.

L'acord s'ha pres per unanimitat.

El text del dictamen en res difereix substancialment del de l'anterior legislatura.

La novetat d'aquest dictamen és que no s'ha formulat cap vot particular.

LES DISCREPANCIES ENTRE ELS CONSERVADORS

Madrid, 13, 1030 nit.

Quant a les discrepàncies sorgides entre els senyors Bergamín i Sánchez Guerra, en jutjar la conducta a la qual ha d'ajustar-se el partit conservador en la concessió del suplicatori per a processar el general Berenguer, sembla que el senyor Bergamín entén que el partit conservador ha d'exposar la seva opinió concreta i decidida en tot allò que es refereix a les actuals qüestions, entre les quals es compta com una de les més importants la concessió del suplicatori relatiu al general Berenguer.

Sobre aquest assumpte, el senyor Bergamín no està conforme que el partit conservador no fixi una orientació inequívoca sobre la concessió del suplicatori, i no li sembla bé que es deixi en llibertat d'acció els parlamentaris per a votar aquella en un o altre sentit, molt més tenint en compte que, essent el senyor Bergamín ministre de Finances, va rebre instruccions del senyor Sánchez Guerra en el sentit de fer al Senat qüestió de gabinet la concessió del suplicatori.

Entre aquella actitud i l'actual està la discrepància.

Per altra part, el cap del partit conservador entén que en aquells moments, quan la responsabilitat de la decisió li atanyia com a cap de govern, la seva missió era exigir la concessió del suplicatori, i fer del dit assumpte qüestió de gabinet; però en aquestes circumstàncies, en què la responsabilitat del que succeeixi ha de correspondre a un altre sector polític, entén que ha de deixar en llibertat cada un dels senyors de la minoria conservadora perquè votin allò que creguin convenient.

El senyor Sánchez Guerra, qui destituï el general Berenguer, no vol assumir responsabilitat de gabinet estranya al seu partit i que en sa actitud pugui considerar-se com un perjudici sobre qüestions tan delicades com les que es ventilen.

Es tracta de dos criteris respectables que no afecten la unitat del partit conservador.

A última hora de la tarda el senyor Bergamín ha fet esbrar el misteri del fet que sosté amb el senyor Sánchez Guerra.

El senyor Bergamín ha dit que està ja cansat de veure com cada va-

gada que obre la boca per a dir res que cregui estar dintre de l'ortodòxia del partit conservador no ho estigui, i per això ha requerit el senyor Sánchez Guerra perquè publiqui el decàleg del partit, per a saber a què aténir-se i, si hi està conforme, no sentir temors quan expressi la seva opinió, i si no hi està conforme, per a rompre amb el dit decàleg.

Aquestes manifestacions són molt comentades.

S'assegura que en una reunió que ha celebrat a última hora el senyor Sánchez Guerra amb el senyor Bergamín han quedat gairebé d'acord, i que és que el segon demana no serà obstacle per a trobar una fórmula que resolgui les dificultats aparents.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROCO
Madrid, 14, 1230 matinalada.
Despatx oficial de Guerra:

L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc comunica a aquest ministeri: A la zona oriental, el comandant general ha pujat a les posicions altes del sector de Tizi-Azza, reconeixent-les i tornant a la plaça sense novetat.

A la zona occidental, a darrera hora de la tarda d'ahir, fou incendiat el poblat d'Erimes Beni-Zeyvel, de Gomara, i a la matinada d'avui sortiren forces, muntades de la mehalha, en la dita direcció, tirant l'enemic i tenint per la nostra part, quatre ferits.

SOBRE LA RESOLUCIO D'EN CAMBÓ. — JUDICIS DELS POLITICS

Al Congrés el tema de totes les converses ha estat la resolució del senyor Cambó de renunciar a la seva representació política.

Els comentaris lamentaven la decisió del senyor Cambó.

El senyor Lerroux deia que la retirada del senyor Cambó era molt sensible, no sols pel valor que en política representava el cap dels nacionalistes, sinó perquè ara quedaven sense «efatura» forces polítiques d'importància, la ideologia de les quals no encaixa en cap dels antics ni poderns existents.

En Marçel Domingo atribuïa a por l'acte del senyor Cambó. N'Emilià Iglesias deia que es tracta simplement d'una deserció. No es poden fer així — deia — aquestes coses.

Alguns afirmaven que la renúncia havia de presentar-la el senyor Cambó al Parlament, a la qual cosa contestaven alguns afectes al nacionalisme: «El senyor Abadal, president de la Lliga es reserva l'acte i se la reservaria per molt temps».

Heu's aquí — afegia el senyor Portela, que prenia part en la conversa — una vacant de diputat que no es cobrirà.

En Daniel Riu, ha dit:

«Quan el senyor Cambó ha fet això, les seves raons tindrà».

En Lluís de Zulueta deia:

«Estic convençut que l'acte del senyor Cambó és un gran mal per a Catalunya i per a Espanya».

El senyor Rodés suposa que la renúncia del senyor Cambó implica un canvi en la política de Catalunya. Les classes conservadores es quedaran a casa, puix no és prou forta la situació per apoderar-se d'aquelles, i els elements populars del catalanisme ingressaran a les files d'Acció Catalana.

A judici del senyor Rodés, és molt difícil reparar la desgràcia que en la política catalana s'ha produït amb la retirada del cap dels nacionalistes.

LA PREMSA DE LA NIT

Els diaris de la nit, com els del matí, dediquen la preferència de llurs judicis a la resolució del senyor Cambó.

«La Correspondencia de España» atribueix l'esdeveniment al resultat de les eleccions provincials.

«El moviment separatista» — diu — amb les seves exaltacions i les seves estridències, ha geshordat l'actuació del regionalisme, hàbil, decantat els procediments evolutius i de conquestes progressives.

En Cambó, amb el seu innegable temperament polític, amb la seva capacitat i amb la seva preparació, era l'ànima i el cos del regionalisme català i la seva voluntat de ferro imposava una orientació i una disciplina a la Lliga de Barcelona que irradiava la seva acció arreu de Catalunya.

L'apartament d'En Cambó — afegix — no assegurava que dissolgués aquest partit, però pressentim que li causarà un gravíssim i irreparable «acalmant».

El gest del senyor Cambó evidentment, proclama no un fracàs de la direcció personal, sinó la derrota completa, si bé no confessada, del partit que venia dirigint. Qui ha estat el fracassat? Allí es diu que a Madrid, perquè en els partits nacionals han trobat una oposició invencible les aspiracions catalanes; i això no és veritat. El fracàs dels regionalistes s'ha consumat en la pròpia Catalunya. No han fet cara amb resolució a les exaltacions dels extremitats, lamentablement esgarriats en llurs prediques, i s'han acontentat amb seguir una política d'equívocs, fent equilibris difícils: monarquics indefinits, nacionalistes a mitges, aspirants a agradar «a todos los Segismundos». Ni la Mancomunitat ni donat resultats positius, ni en l'administració municipal de Barcelona els regionalistes en majoria assoliren notoris encerts.

Barcelona està travessant de molts anys ençà una situació crítica: violència constant de les violències d'un terrorisme que té tots els caràcters d'un terrorisme professional a seu. Què han fet els elements més significats de la política catalana per a acabar d'una vegada per sempre amb aquest tràgic i perdurable estat de coses, salvant la Ciutat d'un sobresalt espiritual continu i de l'amenaça d'una paralització dels seus òrgans més vitals?

També en aquest problema, que interessava els barcelonins en primer terme, però que també té preocupats a tots els espanyols, s'ha advertit una voluntària abstenció, o almenys una falta de resolució per a afrontar-lo.

Sigui el que sigui, no cal perdre de vista que Catalunya passa en aquests moments un període crític, d'extrema gravetat; i és que allà passa no pot ni deu ésser indiferent a tota la nació.

«Informaciones», que sempre s'ha distingit pels seus atacs al nacionalisme, diu:

«L'Acció Catalana ha conquerit una part considerable del nacionalisme. En veure's abandonat dels uns i dels altres, el senyor Cambó, sense lligams del poder central, ha decidit desaparèixer, encara que sigui d'una manera temporal».

La desbandada és un fet. Es desfa la Lliga. Termina el domini dels nacionalistes.

Com a esdeveniment polític, resultat realment interessant aquesta renúncia del senyor Cambó, i a qui sens dubte ha emocionat és a les classes patronals de Barcelona, que no tenen ni molt menys una garantia de seguretat en l'Acció Catalana com la tenien en la Lliga, entre altres causes, perquè l'Acció és un organisme francament revolucionari, si bé no té ambient ni força per a anar a una revolució».

«La Epoca» diu:

«Qualsevolts que siguin les conseqüències polítiques que signifiquin la retirada del senyor Cambó, és indubtable que tots hem de doldre el voluntari estranyament d'un home singularment dotat per a l'exercici de les activitats públiques, pel seu talent i preparació, i que en conseqüència estava en condicions de brindar a Espanya una utilíssima col·laboració».

Però, hi ha entremig una altra circumstància perquè l'actitud del senyor Cambó sigui més de doldre encara.

No havem de recordar ara la seva gestió com a cap del catalanisme en algunes èpoques de passional exaltació. Ni la nostra evocació seria indispensable.

El cas és que les conseqüències d'una propaganda han anat més lluny del que el propagandista pogué sospitar, i el senyor Cambó ha assistit aquests últims temps als retrets d'antics adherits seus que el censuraven per tibi, per conservador, per transigent.

Hu's aquí, doncs, aquesta causa, a la qual abans alludim, com a un motiu més del nostre sentiment.

En l'anomenat problema català el senyor Cambó representava, avui per avui, un temperament de concòrdia, una tàctica política de concessions i temperança.

En el diàleg que, no sempre a dretes, venien mantenint el poder central i els homes de Barcelona, la veu del senyor Cambó tenia una autoritat que ara trobarem a faltar segurament.

ELS DEBATS DEL SENAT
Al Senat s'ha fet aquesta tarda va-

ticinís sobre quan estarà aprovat per l'Alta Cambra el Missatge.

Per la forma en que va la discussió i tenint en compte que falta encara discutir dues esmenes, les dels senyors comte de Lizarraga i González Llanas, ultra els torns reglamentaris i les intervencions per a al·lusió, la cosa més probable és que el Missatge no estari aprovat fins els últims dies de la pròxima setmana parlamentària.

Encara no està decidit definitivament si el suplicatori per a processar el general Berenguer es simultanejarà amb la discussió del Missatge.

El dictamen no serà llegit al saló de sessions fins demà; i, com que ha d'estar 48 hores sobre la mesa, no podrà començar aquesta discussió fins dimarts que ve.

El debat serà molt mogut, i no es facl fer vaticinis sobre el seu resultat.

VISTA D'UNA CAUSA

A les onze del matí ha començat en el Consell Suprem de Guerra i Marina la vista de la segona causa instruída a conseqüència de la visita de inspecció al Diposit de la ramuntia a Ecija.

Presidia el general Barreiro i formaven amb ell el tribunal els generals de divisió Villalba i Belled i els consellers torgals García Parreño, Daroca i Valcárcel.

El secretari relator, auditor de brigada de l'Armada, don Ferran Berenguer, ha llegit l'apuntament, que és molt extens, i l'acusació fiscal.

Els processats són, un general de divisió en situació de reserva; dos coronels, tres tinentes coronels; tres comandants, tres comandants, tres capitans, dos comissaris i un capità d'intendència.

Estan acusats de cobrament d'indemnitzacions no reglamentàries, de falsedat en document públic per imputació temeraria i de malversació sense dany.

Es tracta que essent les indemnitzacions que cobraven per comissions del servei molt irrisòries, es milloraven aquelles amb els cabals particulars de la ramuntia, i que necessitant més cabals per atendre al bestiar, simularen l'adquisició d'un tren de mulla que havia estat ja comprat en època anterior amb rebels particulars.

El fiscal, auxiliar de l'Armada, senyor Castillo, demana l'absolució per a la majoria dels processats per cobrament d'indemnitzacions no reglamentàries, i pels altres dos delictes sol·licita que s'imposi als firmants de l'acta d'autorització de la compra del tren de trilla un any, vuit mesos i 21 dies de presó correccional i pel de malversació dos anys de suspensió d'empleu.

Els defensors dels processats són onze.

En la sessió del matí solament hi ha hagut temps perquè el primer defensor, comandant d'infanteria don Jeroni Pancho i Angulo, llegís la del seu defensat.

A dos quarts de dues s'ha suspès la vista, representat a les quatre.

Han informat tots els defensors i el judici ha acabat quedant la causa vista per a sentència.

EFFECTES DE LA CENSURA

Una agència telegràfica estrangera ha tramès avui als seus abonats una nota posant un exemple de com es fan circular per l'estranger notícies fantàstiques creades per la censura espanyola.

Diu que dissabte va emetre a París un despatx de 17 paraules la traducció del qual era la següent: «Governador Barcelona sembla ha estat objecte manifestació hostil aquest matí durant enterrament víctima atemptat social».

La censura autoritzà la transmissió següent: «Governador Barcelona estat objecte aquest matí enterrament víctima atemptat social».

La felicitat circumstància d'haver esdevingut quasi immediatament a la recepció del despatx a París la celebració d'una conferència telefònica, impedí que una notícia de molt relativa transcendència, s'estengués per la capital francesa i des d'allí a altres nacions, convertida per la censura en un atemptat sensacional.

COMISSIONS DEL CONGRES

Les comissions permanents elegides aquesta tarda al Congrés, foren:

Suplicatori: Senyors don Leopold García Duran, don Joaquim Fanjul, don Leopold Ramea, don Joaquim Doula, don Joan Navarro Rosarier.

don Indaleci Prieto, don Manuel Hoyuela, don Emilià Iglesias i don Vicens Lloveras.

Comissió mixta inspectora de la Direcció general del Deute públic: Senyors baró de Rios Tobias, don Teodor Seebold i don Manuel Barrios.

DETENICIO

El governador civil de Sant Sebastià ha participat al director d'ordre públic que el comissari don Artur Pérez, acompanyat per l'inspector don Joaquim García Cruzado, dirigint amb zel plausible pel comissari cap senyor Rodríguez de Celis, han realitzat la captura dels autors de l'estafa comesa ahir a la joieria de Rosales d'aquesta capital, i la recuperació de les joies.

EL PREU DEL SUCRE

Una comissió de fabricants i industrials de sucre ha conferenciat al Congrés, aquesta tarda, amb el governador civil de Madrid, per a notificar-li que es poden vendre el producte a 170 pessetes, com ha disposat la Junta de Provisions.

El governador els ha replicat que el preu es fixa després d'un examen definitiu i un examen tècnic del sucre i que podent vendre el sucre a l'1 de la remolleta i de la fabricació encara se'ls concedeix un marge d'un deu cèntims, i que des de demà passat no podrà vendre's el sucre a més de 170 pessetes.

Ha afegit el governador que està disposat el ministre del ram a demanar al d'Hisenda que suprimís el marge protector perquè es pugui importar de l'estranger.

DESGRACIA

Aquest matí anaven pel camp de les Vistillas una motocicleta guiada per Pere Guerra, portant al sidecar a Llorensa García.

En arribar davant l'estació de Nord es creuà en un automòbil número 5.977 de Madrid anant a topa la moto amb aquell.

La topada fou tan violenta que la moto buida quedant les rodes cap amunt, i els ocupants foren llançats a gran distància.

En el mateix automòbil foren conduïts a la Casa de Socors del districte del Palau, on els metges aprecien a Pere i Llorensa ferides de gravetat al cap, commoció cerebral i magullament.

Després de curats passaren a l'hospital de la Princesa.

NOTES DE MELILLA

Madrid, 14, 2 matinalada.
Melilla. — Avui s'ha efectuat un complot a les posicions del sector de Tizi-Azza.

Els rebels hostilitzaren les forces de protecció.

El comandant general ha presenciat la marxa de les columnes, retornant després a la plaça amb el seu seguit.

Quan tornà l'Alt Comissari a Tetuà l'acompanyava Abd-el-Malek.

A la casa de Driz el Rifi, se celebrà una reunió de moros notables, a la qual assistiren Driz Ben Said i altres caracteritzats caps que prengueren part en la tasca política.

Sembla que terminada la reunió Driz-Ben-Said marxà a l'Alta Comissaria per a donar compte de la renúncia de l'Amalato per part de Driz Er-Rifi, qui es vençia de la intervenció del moro Abd-el-Malek i mla seva política, per a la qual cosa no l'autoritzà l'Alt Comissari.

Com se sap, Abd-el-Malek efectuà unes gestions a Amb de Mide, i si es continua prestant-li confiança totes les negociacions amb Abd-el-Krim, encarregades a Driz-Ben-Said fracassarien, perquè l'esmentat Abd-el-Malek és enemic del cabdill de Benhurriaguel i de França.

DRIZ-BEN-SAID

Málaga. — En el correu de Melilla ha arribat a aquest port, on ha embarcat per a pendre el tran de Madrid, Driz-Ben-Said.

Els catalans a Lourdes

AVIS IMPORTANT

Definitivament avui, dijous, començarà a les oficines de el Hospital de Nostre Dona de Lourdes (baix del Palau Episcopal) el despatx dels bitllets definitius dels peregrins, que se efectua la corresponent parada de francs.

Les hores de despatx seran de 9 a una del matí i de dos quarts de tres a una del matí.

LLETRES I LLIBRES

De cara al foc

Desvetlla't, foc, sota ma teia encesa!
salta d'en terra com un gai donzell,
com jo que fos, tornat a juvenesa,
emboïllat en purpurí mantell.
Vagi nostra amistat descabdellant-se
fins que a colgar-nos anirem encar:
saps que m'embadaleixes amb ta dansa
i ames l'ull tot roent de mon cigar.
Ton cor vermell vol abrandar ma vida:
fer-me un amant o bé un saltejadó;
quan torreges, a l'ànima estordida
li fas alçar castells d'ambició,
mes quan ets llangorós, mig violeta,
dónes, damunt els teus robins candents,
a les recances fines siluetes
i gruix d'abismes als remordiments.
I tot seguit, o el més sagrat dels hostes!,
amb els meus ulls humils faràs les paus:
t'ajups al meu davant i te m'acostes
i estranyament em mires amb ulls blaus.
Llavors, feliç, ton espetec no em manca:
i si tinc dol, i de servir-lo et prec
a l'escorrim de saba d'una branca,
mig acalat, manlleves un gemec.
Quan som devora, cadascun retrata
l'afany de l'altre, subtilment units:
mirant-nos fit a fit, quina barata
dels teus misteris i dels meus neguits!
Si ja no sé conèixer la vedruna
entre el que és pi o és roc i el que és encant,
l'eterna illusió va néixer d'una
mirada teva en els meus ulls d'infant.
L'amic jo vaig conèixer l'a ton caire,
tu reberes el nostre jurament;
i si he estimat la dona feta d'aire,
fou perquè tu me la vas dar vivent,
perquè feies lluir sa cabellera
i animaves sa cara com el vi,
i son batec, quan en mos braços era,
mig estafeia ton daler diví.
Ara, però, que torno de la via
amb el meu feix cruel de fosquedat,
per mi trasmudes en companyonia
la teva paorosa majestat.
O drac més fort que les daurades feres,
que amb els ulls líquids, avesats al crim,
venen de lluny estant tes mil crineres
i el remolí d'espurnes de ton cim!
A mi, divers, ta feredat no em lliga,
vine a tu, fúlgid, en mos foscos draps,
i si tinc por, com una dida antiga
em contes meravelles que tu saps.
Tu els invisibles en la nit saludes:
de tant rondar calderes de bruixots
saps fer venir les recordances mudes,
cantà en veu baixa els esperits ignots.
Quan la vellesa nostros ulls desarma
prenen delit els espirituals:
tant li és a ta màgia de poblar-me
camins d'Abril o marges funerals.
I si en llit de malalt ja no se'm mostra
ta faç, encara miraré a pleret
les teves pampellugues en el sostre
com joc, entre el fullam, del soletet.

JOSEP CARNER

Ja t'ho va dir
la cadenera!

Octubre del meu país, temps de fires i de nesples. El mes d'octubre, ja a les gralles, porta la festa de Sant Lluç. I el poble, unint el ritme solemne de la litúrgia amb la serena Epopeia de les estacions, ha trobat bella i inflexible dogma d'agricultura: «Per Sant Lluç, nesples pelluc». Per les tenasses de les torrenteres, per on, aleshores, solen rodolar gemegant les clares aigües nues, entre aranyoners i gavarres, els nuos arbres petits que fan les nesples, mostren les branques despullades de fulla i plenes de fruit: el fruit aspre i pinyolenc que, lluny de l'arbre matern, madura amb temps i amb palla. Els nesples no ho són de naixença. Entre arifes i pedruscall van néixer, salvatges arbrissos. Però, amb l'empelt, perderen la salvatge ingènita i aquell estarrufament de porc elpi que els feia inacessibles. I en arribar el jorn festiu del Sant Evangelista, que passa sota el cel gris amb dalmàtica morada, aquells silvestres vegetals no se'n saben avenir de veure's carregats del bell asplet, que no és el seu, de fruit rodó portant corona. Amb l'espèl de nesples tardoresques coincideix la celebració de les fires anyals.

Si els grecs comptaven per olimpíades, compten per fires els nostres camperols. Tot s'ha de fer per les fires: quitar obrances i deutes; comprar la llavor per a la sembra; comprar el pebre per a les empanades, comprar l'arada pel goral.

Terror dels pobles circumveïns és una ciutat de nou encuny, cap de partit, que muntanyaja no gaire lluny del meu poblet. No cregueu que us digui el nom; m'exposaria a represàlies. Només us diré que es pronuncia amb les dents estrates, que té en l'escut un magre llebrer, que té al costat una muntanya crucifera. D'una graciola tarinya de set molins que coronen una suau muntanyola verda, la gent dels pobles veïnats en diu «els set lladres». Una cosa semblant sol dir-ne d'uns senyors que, amb paperasses davall del braç, entren i surten, discuteixen i gesticulen, pels corredors d'un antic edifici conventual, entremig dels pàgodes que se'ls miron, pallids d'esglai i arrambats a la paret, i ja grocs de l'expoliació futura. Allà dins la justícia amaga les balances (diuen que mal-cabals) i l'espasa (diuen que oscada) davall la capsa del Fundador de l'Orde dels Predicadors. A l'hora que jo cont, aquesta ciutat copsava l'esplèndida protecció d'un enlastrat personatge, que en situacions liberals, que tothom ja sap que són pròsperes, com ho fou el regnat de Saturn, acostumava formar part del Govern de Madrid. Aquest personatge, en un sojorn que per raó del seu càrrec hagué de fer-hi, hi posà fonder arrels d'afeció. I quan la Fortuna, que té nom de dona i velletats de dona, s'enamorà de la seva esquelada figura, germana de la de Don Quixot, d'un Don Quixot il·lustrat a una espasa; vet aquí que el dit personatge poderós s'emportà amb ell, a Madrid, l'amor fidel, l'amor enyorvol d'unes pastes riques, famoses per tota aquella contrada, sota un nom desgraciat, que no es pot dir en prosa noble. Unes monges velnegrades, d'uns tanant d'altíssims murs, on, quan s'hi entra, un hom no en surt mai més; unes monges velnegrades, dic, a través de reixes i a través de vells, darrera portes de ferro i d'horrissones cadenes, en guarden, segles ha, sota voits perpetuats, la inviolada recepta. Elles són les qui serven el llevat pur, com les antigues Vestals covaven amb els ulls la flama sagrada. Jo no m'entenc gaire de pastisseries; però em sembla que den entrant-hi farina de la més fina, rovell d'ou del més vermell, sucre del més blanc, i s'ha de coure amb aromàtic foc de pi i s'ha de pastar amb mans de lliri. Amb l'absència i tot li dura al personatge que dic, aquesta amor de les pastes indígenes, contrària de bona hora. Ja ho canta la cançó:

Les sopes i les amors
les primeres són les bones...

No oblidu mai més el paladar enllepolt. I hom diu que encara ara,

periòdicament, en rep a Madrid, dins capses de llana, perquè el daurat gató brescat arribi amb l'aroma mateix i amb la mateixa morenora mengivola amb què surt de la boca del forn del claustre jeronimí.

Nodrit amb tan delicada vianda l'interès sentimental que el dit personatge sentia per la petita ciutat, on florea la seva juvenesa, s'expandí amb llargueses munífiques. Aquesta ciutat, entremig de figuerals i ametllers i vinyes, hauria d'ésser tota georgíca, i, no obstant, té una fesomia tota marcial. Amb la protecció de Madrid, la ciutat munta, deixant enrera totes les viles circumveïnes. Dues o tres vegades al dia, hi arribava el tren de Palma, panteixant i fumant, amb xiuladissa cixordadora i amb gran socatreig de ferro. Marcaven el pas de les Hores lentes les cornetes i les campanes. Dels oficials de l'exèrcit, la gent badoca, ignorant de l'astrologia marcial i de les estrelles que rutllen per les mànigues, en deia, indistintament, «majors de tropa», amb la boca plena i el gest paoruc. Dels majors de tropa, fa alguns anys, que en diem «determinados elementos» totes les persones cautes.

Diuen que aquesta ciutat és el centre geogràfic, és el centre precís de l'illa de Mallorca, així com Jerusalem diuen que és la pupilla del món. Té una situació enviejable i enviejada. De grat o per força, les viles veïnes han d'anar-hi per tota quanta cosa s'és menester. El seu mercat setmanal regula els preus de tota aquella rodalia; i les seves fires són esperades amb ansia, com uns jubileus anyals.

Veureu, doncs, que el meu pare, si jo havia fet bondat, em prometia de dur-me a les fires. I un any m'hi va dur.

Els carrers bullien de gent i eren tots embossats de carros; els cellers brunzien de xerradissa; tothom cridava; gesticulava tothom; un pàgode s'emportava, a empenyes, un porro gras, grunyidor, que no volia caminar, i a cada pas s'ajolia; un muntanyenc descarregava portadores plenes d'olives per a salar; una dona mercadajava pollastrells de figuerals, camallargs com setelins, i corredors i magres una altra venia fogasses de formatge tendre; la de més aci pesava muntons de floquet, a tant la llura; la de més enllà, tenia grans coves coronats de murta, plens a vessar de grosses codonyes daurades i ben olents... la noble fruita clàssica, de la qual diu Plutarc que en menjaven les nívies de Lacedònia, el dia del casament, per tenir flaires l'alè i per concebre fills roses.

Però els meus ulls de minyó llepol se n'anaven darrera les castanyes. Les castanyes són exòtiques allà. Castanyes tendres i lleuses, com us menjava amb la vista! Com us mastegava llargament per sentir dins la boca la morena frescor lactea, o «castaneca molleta», que ja em plaïeu abans que Virgili m'ensenyés d'estimar-vo!

Però, vet aquí que a un recó d'una plaça, un home foraster, dret dalt d'una taula, feia replicar una campaneta, rabiosament. Ens hi vàrem acostar. Aquest home, voltat d'una multitud bocabada, portava dins una gòbia, una cadenera, que sabia la planeta de tothom. El meu pare pagà, perquè la'm tregués a mi. Sortí l'ocellet savi; espolsa les ales; rondinà una estona; em mirà, fit a fit, amb els petits ulls desvergonyits i afadissos com puntes de diamant; i llavors, amb el seu bec fort i fi, com una pinça, picà dins un estxonet, i tragué una paperina verda. Aquella paperina contenia el meu horòscop. No el vull repetir perquè no m'està bé que m'elabli. Entre altres coses galants, em deia l'ocellet veridic que moriria vell. Aquesta part del vaticini es va complir amb una alarmanant i metòdica exactitud. Si no menten un fill d'argent que em surten pels polsos, aviat seré a l'època glaciària i a les neus perpetues. I de més a més em deia que ben prest s'operraria en el meu estament una gran tramudança. I aquesta radical tramudança es va complir pocs dies després, aquell mateix mes d'octubre. Quan el meu pare la'm comunicà, radiant de satisfacció, va exclamar amb to de convençut:

— Ja t'ho va dir la cadenera!
El pròxim article us diré quina fou.

LLORENÇ RIBER

Josep Maria Garganta

M'arriba un llibret de versos d'un escriptor olotí, de Josep Maria Garganta; poc més d'una vintena de poemes, sota el títol comú «Hores del Col·legi». És un llibret, m'escrivi el seu autor, sortit ben bé de trascantó. Va sortir com qui diu jugant. I en deu haver fet un breu tiratge pels amics, com havia fet amb altres aplcs seus de poemes: «Evocacions» i «Arquimeses».

Mirant la vida literària catalana amb els ulls, vora vora, sense prejudicis ofuscadors, hem de convenir que si aquella era intensa venia de l'expansió que el moviment literari prengué ja de bon començ per tota Catalunya. Convé, després, que hi hagi una capital, una Barcelona, que en rebí i n'aplegui totes les atencions. Però Barcelona no seria una vera capital si no li arribaven de fora els afluents que formen, ajustats, a l'últim, un ample riu. La vida dels pobles i la de la capital van tan lligades, que l'una depèn de l'altra. Per això, les noves institucions de cultura cal que esparramin per tota Catalunya una influència viva i directa; cal que arrelin fonament en el país, que les presideixi una descentralització assenyada i que la capital, més que un òrgan absorbent, sigui un centre de confluència per ésser de seguida un centre d'expansió.

Dins un poble de fora pot secundar-s'hi una influència que després s'estendrà meravellosament. Mes aquest cas, ara per ara, no és el de Josep Maria Garganta, el qual no ha tingut a Olot mateix gaire influència literària.

Mai no deixà el gotar patern, ni cap altre de família;

oïnt la veu de mon llinatge,
dintre el redós palral teixint mos somnis,
servo fidel ses tradicions patricies.

I només per sota d'aquest viure retret, aquells que l'hem conegut i, com en tot poble petit s'esdevé, tots els olotins, li saben les seves ocupacions literàries, a les quals ha sacrificat la seva vida, sense mesura. En Garganta era amic de Pereda, és íntim de Joan Lluís Estelrich, mossèn Costa li podia dedicar les seves «Lirions», tantint-lo com a un «italiàll insigne», sostenia correspondència amb molts escriptors italians i és «pastor» de l'Arcàdia de Roma. La seva cultura vastíssima s'estén més al gènere històric i especialment a l'heraldica. Així i tot, en literatura, la seva erudició no té llacunes.

Un canvi, la seva producció és ben escassa i feta, com ell diu, jugant. Es limita, ara per ara, a alguna narració, que revela el prosador que podria ésser, i a algunes poemes compostes de memòria, a estones, i quasi abandonades de seguida.

Si la seva producció és escassa, la flor de la seva activitat, de la seva vida, l'esmerça en lectures febriles fins al deliri, en una curiositat insaciable per les lletres, en un culte fervorós pels autors preferits, fins a donar l'aparença de conviure-hi plenament.

Conversador infatigable, de vegades la salut n'el deixa treballar, ni llegir a penes, però poques vegades no el deixa conversar de lletres i d'història. «No puc escriure llarg, em diu, perquè estic abatut. Si et veies canviant impressions llargament, perquè per a enraonar encara estic a punt».

I en la conversa mescla involuntàriament les seves preferències llires, el seu catent cap a una poesia intensament elegíaca. Té, com tenia l'Oliver, un gran entusiasme per la poesia, clara, sana i vigorosa, però, també com l'Oliver, sent íntimament la malangia del temps volador, dels records vius, de la història, de les coses flairosament emmuntades o no blement caigudes. Fins la seva ironia de tonalitats prosaïques, recorda aquell «Tedi», aquelles «Hores provincials», aquella «Rambla vella», de Mallorca.

Escrivia un sonet a Frederic Mistral, celebrant-li la seva poesia, a la vegada forta i suau.

com els arpegis que la mestrada
modula en el fullam de l'olivera.

Per Vos el Roc és viu de poesia
i de vostres estrofes l'ambrosia
escampen ell al mar i al Cel el vent.

Amics de la Poesia

Els Amics de la Poesia han organitzat per als darrers dies de juny un curs de conferències sobre la poesia catalana, a càrrec dels senyors Lluís Nicolau d'Oliver, Manuel

de Montoliu i Tomás Garcés. S'admetran a l'Editorial Poliglota (Petríxol, 8), inscripcions especials al curs, per als que no siguin socis.

Les conferències es donaran a les «Galeríes Arenyas» (Corts Catalanes, núm. 670), els dies que s'anunciaran pròximament.

de Provença heu fet reina Mireia
amb l'oll sant de l'opòcia
per l'home de la Grècia d'Occident.

Però la seva poesia, la que ha es-
crita i la que té per escritura, és més
per ésser dita en veu baixa, assabo-
rint-ne aquell mig riure que prova
de cobrir prosaïcament una música
intraductible. És un excés de sensibi-
litat moltes vegades. És una mica el
cas d'En Soler i Miquel.

«En aquest llibret, el conjunt ho és
tot. És una evocació personal dels
anys de col·legi, amb les seves im-
pressions de vegades ben poc poèti-
ques, però vistes amb la simpatia
que la llunyania els dona. «En les
composicions d'aquest recull, diu l'au-
tor, escrites en el decurs de molts
pocs dies, he intentat fixar alguns mo-
ments de la vida de col·legi, vista a
través del prisma dels anys. Això ex-
plica la penombra que vela en quasi
totes elles l'element objectiu, i que
respon a l'estat d'esperit que les ha
dictades.»

Recorda els detalls de les hores es-
colars, el murmur dels llavis ado-
lescents estudiant la «insípida lliçó»,
la cantarella del dir-la, els amics, el
noi nou, misteriós ocell de pas, el col·-
legi desamparat a l'estiu, les nits de
col·legial, els primers tractes amb
les Muses, les petites cambres que ha-
via tingut en el col·legi:

«besava la primera
en apuntar l'aurora la llum del sol i xent;
i aquella on descendien les Muses, la dar-
tenia una finestra a l'ala de ponent. I era,
En front d'hi estenia la verda serrallada,
que per un freu mostrava cimals nevats al
fons;
i a la tardor les raures de la tramuntana
les fulles mortes duïen davant dels fons
fons.»

Aquest llibret és un parentesi, una
eclosió parcial en la vida literària
del seu autor. Pels que en coneixem
l'autor, el veiem nimbats de l'emoció
que el dicta i que hauria de traduir-
se en algunes pàgines més, que tots
els amics i ell mateix, enyorem.

Josep Maria Garganta situa humil-
ment en un passat propi les emocions
del llibre a manera d'excusa, si no
parlen gaire a un lector inconegut;
les hi situa en unes paraules dolça-
ment banyades d'ironia: «Amb els
anys transcorreguts, diu, des de l'è-
poca a què es refereixen aquestes im-
pressions, han esdevingut canvis que
podrien donar a tal o tal frase alguna
aparència d'impropietat.

«Caldrà, doncs, anotar les poesies
que precedeixen, tot comparant temps
amb temps?»

«No vull incidir en la impertinència
d'una exègesi prolissa.

«Val més, davant la inexorable mo-
bilitat de les coses humanes, recor-
dar, amb el plant d'Heràclit, la sen-
tència suprema: No ens banyem dues
vegades en un mateix riu.»

J. M. CAPDEVILA I DE BALANZO

Lletres estrangeres

Jules Romain, el poeta de «Euro-
pa», ens ofereix un altre llibre de
poemes: «Odes et Prières». Com en el
primer, aquest llibre és fill d'una in-
spiració transcendental, que es val, per
manifestar-se, d'una forma senzilla i
casolana. Jules Romain no es paga
de mots gruixuts i altisonants, per
dir coses de la màxima gravetat. En
això rau gairebé tota la seva origina-
litat i tot l'encís del seu estil.

Les «Odes et Prières», però, no ens
han llevat el regust de «menjar de ca-
sa», que ens va jaquir la seva novel·-
la «Lucienne». Ha dit algú, entre no-
altres, que «Lucienne» era una obra
mestra. No el contradirem pas si afir-
mem, al nostre torn, que aqueixa no-
vel·la ens sembla l'obra on el mestratge
personal de Jules Romain ha assolit
la plenitud. I no solament en l'estil,
sinó sobretot en la disseció psicològica
de les personatges.

Després d'haver renovat en les se-
ves novel·les anteriors «Mort de quel-
qu'un» i «Les Éopains», els senti-
ments que hom tenia de la mort i de
l'amistat, el novel·lista ha contem-
plat un altre dels grans misteris psi-
quics de la vida humana: la unió de
l'home i de la dona empenyes pel sen-
timent de l'amor. La novel·la «Lu-
cienne», realitza el prodigi d'obrir rutes
noves en el tema més vell que hi
ha al món, i ho fa oferint al lector
un llibre ple d'inesperades revela-
cions. En aquesta obra, l'autor, a qui
s'havia blasmat la seva preferència
respecte a temes unànims transcendents
i que interessaven poc a les dones,
s'adonava aquesta vegada a elles i fa
parlar a una d'elles amb un llenguatge
que reconixeran com a llur, no
pas perquè l'hagin oït altres vegades,
sinó sobretot perquè tradueix la veu
secreta de llur cor.

«Lucienne» és un cas perfectament
realist d'introspecció simulada. «Odes

et Prières» és un cas d'introspecció
veritat. Davant la ficció i davant la
realitat, preferim, en aquest cas la
ficció, per tal com hi trobem més
humanitat i més coincidències de sen-
timent.

Sense l'art meticulós i adinatari
de Jules Romain i sense la seva fa-
miliaritat d'estil, Albert Erlande és
també un novel·lista meritori. Albert
Erlande ha volgut analitzar el nou
«mal du siècle» de les generacions del
noucent. I ho ha assolit completa-
ment en la seva novel·la «L'Immortelle
bien-Aimée», suara publicada per
la casa Albin-Michel, de París. El te-
ma de l'obra no és altre que el cas
d'un esperit embriagat de totes les fol-
lies i temptacions de la societat mo-
derna, el qual, a conseqüència de tras-
balsos íntims i socials, és salvat de
la insensatesa i de la mort per obra
de l'«Immortelle bien-Aimée», l'amor
de la qual és com una força miste-
riosa que arrossega certs esperits a
seguir llur camí veritable, malgrat
les dolors, i més enllà de la tomba.
Albert Erlande ha donat a la seva
obra una notable concisió, una concisió
gairebé dramàtica, teatral, concen-
trant en poques i culminants escenes
tot el procés psicològic dels perso-
nages i tota l'acció de la novel·la.

L'estil d'Albert Erlande no té el
deix casolà i bonhome del de Jules
Romain, però és un estil podat, rec-
tilini, que va de gret a la cosa, amb
frases llimpides, curtes, sovint lapida-
ries. Un estil ple d'originalitat i de

subtiletat, que Albert Erlande havia ja
acreditat en novel·les anteriors, co-
bretot en «Stella Lucette». És també
un estil personal, tant més difícil d'as-
solir com més treballada és una llen-
gua. I tots els lingüistes estan d'acord
que no n'hi ha de més treballada
que la francesa.

Mentre Jules Romain i Albert Erlande
es preocupen de problemes psi-
quics i sentimentals, vet aquí un no-
vel·lista que pretén posar en joc, fent-
les dominar per l'home, totes les for-
ces exteriors de la natura, els ele-
ments orgànics i inorgànics. Ja no es tracta
d'un francès, sinó d'un belga d'ex-
pressió francesa: François Léonard.
La seva grollera obra, impresa a les
edicions A. Kempen, de Brussel·les,
duu aquest títol afirmatiu: «Le
Triomphe de l'Homme». Com la seva
novel·la anterior, «La Conquête de
Londres», aquesta d'ara pretén expo-
sar un quadre ideal del futur. Invents
extraordinaris, aventures i viatges fa-
bulosos, comunicació estel·lar, rendi-
ció absoluta de la matèria a l'esperit.
Però així com a «La Conquête de Lon-
dres» François Léonard carregava de
tintes negres una prediccio trágica,
que assolís accents apocalíptics,
aqueix nou llibre sembla escrit en tinta
de color de rosa i millor encara
brodat d'infinites d'or i blau, tan ric
d'optimisme és. Els lectors del gènere
de Wells trobaran llur compte en
procurar-se les novel·les de Léonard.
Però no ho diríem tot si no afegís-
sim que els gustadors de poesia for-

ta, sana i serena, farien bé de conè-
xer la producció poètica d'aquest au-
tor belga, que té al seu actiu tres
obres de valor: «La Multitude Erran-
te», poemes d'una inoblidable sentor
evocativa; «Babyones», recull de qua-
dres poètics, en són cantades les glò-
ries i les tragèdies de la ciutat des-
apareguda; i el poema dialogat «Le
Rêve», que palesa una rara sensibili-
tat i una imaginació venturosament
dianàfana.

No clourem aquestes notes sense re-
marcar l'aparició del primer volum
de la «Collection Littéraire et Artisti-
que Internationale», que publica «La
Renaissance du Livre», de París, sota
la direcció de M. Pierre Mac Or-
lan. Aquest primer volum és una an-
tologia mundial, recopilada per un
poeta avant-gardista alsacià, Ivan
Goll, autor de diverses volums de
poemes alemanys i de bon nombre
de poesies en francès; duu el títol de
«Les Cinq Continents», i s'hi inos-
tra un imponent conjunt de la poe-
sia contemporània, davant del qual
hom podrà jutjar de les tendències
actuals de la poesia universal. Hi fi-
guren la majoria dels pobles del món,
havent-hi traduccions de vint-i-cinc
llengües diferents. La llengua catala-
na no hi és oblidada. Són particular-
ment interessants, en aquesta antolo-
gia, els poemes nord-americans, en els
quals rau potser, avui dia, una ma-
jor modernitat i una major humani-
tat.

FLY.

Les Terres Catalanes

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

L'actualitat política

A tot arreu de la ciutat es comenta
la carta del senyor Cambó i els pro-
blemes polítics i socials que planteja.
En general s'opina que farà tanta
falta la presència del senyor Cambó
a la política catalana i espanyola que
la seva absència serà caus de greus
pertorbacions.

L'exportació

Durant la passada setmana l'expor-
tació ha estat la següent: 1.000 bocals
de vi, 1.255 sacs d'avellanets en grà
i 123 tones d'oli.

Altres noves

S'han administrat els Sants Sacra-
ments a l'oficial primer de l'Ajuntament
don Jesús Galán, el qual està
greument malalt.

—Es troba entre nosaltres el nostre
bon amic l'alcalde d'Escó don Mi-
quel Farrús.

—Els Pomells de Jovenut faran una
excursió a La Canonja.

A la Universitat Pontificia han
obtingut els graus de Llicenciats en
Sagrada Teologia Mossèn Josep Vià-
seca, de la Diòcesi de Seu d'Urgell,
i de Doctor en Dret Canònic Mossèn
Josep Rullán Armengol de la de
Solsona.

—S'ha remès a la «Jefatura» d'Obres
Públiques el projecte de Pantà del
Françolí, el cost del qual pujaria a
5.028.152 pessetes.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

La retirada d'En Cambó

La nova del dia ha estat la retirada
d'En Cambó, la qual és comentada
apassionadament. Molta gent se n'es-
tranya, perquè no creia que s'arribés
a tal extrem.

Es dol en general la retirada, per-
què es notaria molt la seva absència.

La projectada vaga de paletes

Continuen les gestions per a evitar
la vaga de paletes i manobres. Aque-
sta nit es torna a reunir els obrers
al Teatre de la Paloma. Sembla que
es nota divergència de criteri entre
els paletes i els manobres, perquè
aquests no volen accedir a una so-
lució que vindria bé als paletes.

Noves d'Esport

Un dia d'aquesta setmana comen-
çarà al local de la Penya Depor-
tiva Salvat la construcció d'una pla-
cina per a nedar els nens.

—Diumenge jugaran al Camp de Je-
ventut Republicana els Ràpid C. D.
Europa i el Jovenut reforçat.

—Diumenge es farà a Torregrossa
un Homenaje al seu Alcalde don Ja-
ume Aldomà, elegit diputat a la Man-
comunitat. Hi assistiran el senyor
Macià i altres nacionalistes del dis-
tricte de Les Borges.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Noves diverses

S'ha disposat que el programa del
Concert que el dia 19 donara l'Or-
questra Simfònica de Madrid dirigit
pel mestre Fernández Arbós i que
serà el darrer del curs d'enguany esti-
gui format per obres de Wagner, Bo-
rodine, Bach, Weber, Beethoven, Al-
beniz, Arbós i altres eminències.

—Per al dia 30 s'ha anunciat el
Consell de Foment l'elecció de dos
vocalis.

Jocs Florals de Mataró

ORGANITZATS PEL CENTRE DE DE-
PENDENTS DEL COMERÇ I DE
LA INDÚSTRIA, SOTA EL PATRO-
CINI DE L'AJUNTAMENT

CONVOCAÒRIA

Als poetes i prosadors de Catalu-
nya i de totes les terres on la nostra
gloriosa llengua és conreada amb
amor i veneració, salut.

Complint l'acord de la Junta del
nostre Centre ens correspon enguany
l'organització del Certamen Literari
que amb motiu de les festes amb que
la ciutat de Mataró honora les seves
Santes Patrícles, se celebrarà el dia
29 de juliol, a les onze del matí.

A tots, doncs, vos convidem, doctes
escriptors i inspirats poetes, perquè
contribuïu a fer de la nostra festa
una malla que allargui la gloriosa
cadena que varen començar els ini-
ciadors del nostre renaixement liti-
rari amb la instauració de la Gaia
Festa.

CARTELL

Premis ordinari

Flor Natural.—Premi d'honor i cor-
tesia, el qual serà atorgat a l'autor
de la més inspirada composició poè-
tica de tema lliure, amb preferència
amorosa. El guanyador en farà ofrena
a la gama de sa elecció, la qual pro-
clamada Reina de la Festa, presidirà
l'acte i farà remesa dels altres premis
als que en siguin mereixedors.

En glàntina.—Ofrena de l'Ajuntament
a la millor poesia d'esperit
patriòtic, o sobre fets històrics o cos-
tums de Catalunya.

Viola d'or i argent.—Ofrena del
Centre de Dependents del Comerç i de

la Indústria, a la millor poesia re-
ligiosa o moral.

Premis extraordinaris

I. Del President de la Mancomu-
nitat de Catalunya, En Josep Puig i
Cadafalch, al millor treball sobre
«Estudi gràfic de l'Altar de Santa Ma-
ria de Mataró» (fotografies, detalls,
perfils), acompanyant gades de la
construcció, contractes, etc.)

II. De l'alcalde d'aquesta ciutat,
N'Enric Aradó i Rodon, 100 pessetes
al millor treball en prosa o en vers
tema lliure.

III. D'En Lluís Moret i Català, di-
putat a Cortes pel districte de Mataró,
100 pessetes al millor treball en prosa
o en vers de tema lliure.

IV. Dels Rnd. senyors arxiprest
de Santa Maria i rector de Sant Joan
i Sant Josep, 100 pessetes al millor tre-
ball que glossi «Necessitat d'una llei
que reguli els nostres actes lliures».

V. D'En Josep Colomert i Volart,
diputat provincial pel districte, obres
completes de l'èximi poeta Maragall
al millor treball en vers o en prosa
que canti la llengua catalana.

VI. D'En Jaume Estapé i Pagès, di-
putat pel districte, tema lliure.

VII. D'En Josep M. Pradera i Pu-
jol, diputat provincial pel districte, 75
pessetes a la millor composició en
prosa o en vers de tema lliure.

VIII. Del Rnd. P. Joan Comelles,
rector de les Escoles Pies, objecte
d'art al millor estudi, crític, sobre
la personalitat literària de l'èximi
mataroní Rnd. P. Josep Riu, de les
Escoles Pies.

IX. Del Rnd. Germà Director dels
Germanys Maristes de Valldemà, 50
pessetes al millor treball que glossi
«La Missió social del mestre cristià
en el nostre temps».

X. Del Rnd. P. Superior dels PP.
Salesians, 25 pessetes a la millor
poesia que canti les glòries de Maria
Auxiliadora.

XI. Del Circol Catòlic d'Obrers, 50
pessetes al millor treball que desen-
rotlli el tema «Dignificació del treball
manual pel cristianisme».

XII. Del president del Circol Catò-
lic d'Obrers, En Salvador Cuadrada,
«Album dels Papes» del cardenal Er-
genrother, magníficament enquadernat
amb tapes de relliu, cantells dau-
rats, etc., etc., al millor aplec de da-
des sobre l'organització dels antics
germans aquí a Mataró.

XIII. Del Foment Mataroní, objec-
te d'art; tema lliure.

XIV. Del Centre i Sindicat d'Agri-
cultors de Mataró i la Comarca, 100
pessetes a la millor composició en
vers que canti l'excel·lència de l'Agri-
cultura.

XV. De la Unió Regionalista, ob-
jecte d'art a la millor composició en
vers o en prosa que desorgui «La
influència moralitzadora del senti-
ment de Patria en el Poble».

XVI. De la Joventut Nacionalista,
objecte d'art a la millor composició
en prosa o en vers que més ferma-

ment canti la pròxima alliberació de
Catalunya irredenta.

XVII. De la Societat Iris, objecte
d'art a la millor rondalla sobre el
Foll-i-lors Català.

XIX. De l'Illuro S. C., objecte d'art
al millor treball que glossi «La cultura
física armonitzada amb la cultura
intel·lectual».

XX. De J. A. C., 25 pessetes, tema
lliure.

XXI. Premi d'En Salvador Font
Verdaguer, objecte d'art, al millor
treball sobre tema lliure.

XXII. De l'Associació Patronal de
G. de P., objecte d'art a la millor
composició en prosa o en vers que
canti la «Virtut moralitzadora del
treball».

XXIII. Del Centre Mataroní, objec-
te d'art, tema lliure.

XXIV. Del «Diari de Mataró», col·-
lecció d'obres al millor treball que
pessetes al millor treball sobre «Cri-
pori per títol «El periodisme a Ma-
taró».

XXV. Del «Pensament Marjà», so-
teri catòlic sobre la polèmica.

XXVI. De «El Liberal», objecte
d'art a la millor composició de tema
lliure.

XXVII. De «Mataró Deportiu», ob-
jecte d'art a la millor composició de
tema lliure.

XXVIII. De «Galanes», 50 pessetes
a la millor novel·la en prosa prefe-
rible que no passi de 20 quartilles.

XXIX. De l'Orfeó Mataroní, objecte
d'art al millor treball que versu-
bre el tema «El cant popular com a
mitjà per al millorament de la cultu-
ra del poble».

XXX. De la casa Joaquim Font, ob-
jecte d'art; tema lliure.

XXXI. D'En Rafel Estrany, un al-
guafiori al millor treball que conti-
gui dades del pintor mataroní En
Josep Cussachs.

XXXII. Del Banc Urquijo Català,
objecte d'art; tema lliure.

Condicions

Totes les composicions han d'ésser
rigurosament originals, inédites i es-
crites en català.

Tots els treballs, en lletra clara i
llegidora s'han de trametre al secreta-
ri del Jurat, amb domicili al Centre
de Dependents (Rambla Mendizábal,
núm. 27), abans del dia 7 de juliol,
acompanyats amb un plec cios que
contingui el nom de l'autor i portu-
damunt escrits el títol i el tema de la
composició.

Quedaran fora de concurs les com-
posicions que no siguin inédites i
aquelles els autors de les quals es
donin a conèixer en una forma o al-
tra abans de publicar-se el veredict.
No seran vàlides les adjudicacions
que recaiguin en originals signats
pseudònims.

Cas de no adjudicar-se algun pre-
mi, queda facultat el Jurat per a con-
vertir-lo en accésits que podrà pre-
miar a aquells treballs que a en-
judici en siguin mereixedors.

El Jurat es reserva per un any el
dret de publicació per les composi-
cions que surtin premiades.

El poeta guanyador de la Flor Na-
tural vindrà obligat a fer conèixer el
seu nom al Jurat. Qualificador amb
la deguda anticipació, a fi de posar-se
d'acord per a l'elecció de la Reina
de la Festa.

L'autor premiat que sense causa
justificada no es presenti personal-
ment o per delegació acreditada a
l'acte de la festa a recollir el premi
s'entendrà que el renuncia.

Jurat Qualificador

President, Magi Morera i Gatell
vocalis, Lluís Bertran i Pijoan, Ma-
nuel de Motoliu, Josep M. Capdevila,
Rnd. P. Magi Ballbé, Sñh. P. Mar-
tí, secretari, Aureli Isert.

Per la Comissió Organitzadora,
Ramon Cantó, president; Aureli Isert,
secretari.

Mataró, 3 de juny de 1923.

MANRESA

Certamen Escolar Creixell a Manresa

El dia 26 del corrent, al Col·legi
d'Ensenyament secundari de Manresa
començaran els exàmens del Cer-
tamen Escolar convocat pel diputat
a Cortes En Josep Creixell.

Constituiran el Jurat: N'Emili So-
ler, inspector d'Ensenyament primari,
En Felip Solé, director de l'Escola
Normal de Mestres de Lleyda, i En
Jaume Poch, professor de l'Escola
Normal de Barcelona.

Els alumnes admesos seran inco-
oportunament, assenyalant-se's dia
i hora per a compareixer, acompanyats
deis respectius professors.

De Vallparadís estant

La V Conferència Pan-americana de la pau sembla que s'ha tornat aigua de borraques. N'Artur Alessandri, president de la República xilena, ha proposat la reunió dels caps d'Estat argentí, uruguai, brasiler i xilè a Montevideo, però el president Alvear ha respost que fins que sigui aprovada la ponència XIII de la Conferència referent al desarmament no pot saber-ne res. Si el desarmament s'aprova accepta la reunió amb caràcter de visita amical (res de tractats polítics) i sempre que s'efectuï a Buenos Aires, car ell té fetes dues visites oficials a l'Uruguai i no vol fer-hi cap més abans que el president oriental, els hi torni. Però la reunió de presidents era el pretext perquè els quatre països celebrassin un tractat secret, ofensiu i defensiu, a espalles dels altres pobles americans. Hom veu amb això que la Conferència de la pau ha estat com sempre: una farsa més.

Vinga després i xerrameques per festejar els delegats estrangers: apunts autobiogràfics, discursos més llargs que un film per sèries i més bulis i idees que la parla d'un lloro, mentre el poble es mor de fam, les peses fan estralls i els queviures pugen a l'alçada d'un campanar.

Però que tingui paciència, el poble! El flamant bàndol radical promet donar la separació de l'Església i l'Estat a Xile. Serà la política ultra-modernista, ço que farà gran gloria la nació, ço que emplenarà les caixes del tresor que ells buidaren en benefici propi. És com la «Repartidora» predicada per En Lerroux, setze anys enrera, quan imperava el Partit de Barcelona.

La petita subvenció que l'Estat donava als clergues de parròquies, al per a ciris abasta. Els clergues xilens són astorats davant l'amença radical i amb raó. Figurem-nos els convents, esglésies, capelles, els llocs i Universitat catòlica, les cases de lloguer que a ciutat tenen moltes comunitats, les hisendes i terres de conreu a munyanya, tot aniria a parar al Govern; tot fora confiscat com a Espanya a primeries del segle XIX, i a França en els temps d'En Combes i Loubet.

I creieu que aniríem millor així? Ni somniar-ho! Els mateixos radicals, que saquejaren l'Estat públic fins a dur la crisi actual, es menen els bous de la clerecia amb un tres i no res, restant el poble famolenc i flagellat de les pestes com avui.

El cap de l'església xilena, monsenyor Crescenc Errazuriz, és un vell de 89 anys, i tant per l'edat com pel geni pacífic, és incapaç de menar la nau de l'Església amb un temporal com el que es veu venir.

Ell en ses pastorals demanava als clergues de no ficar-se en la política i de no aconsellar-ho a llurs fel·ligresos; però, en front de Mons. Errazuriz s'alça una figura joventuosa i ardida qui ho veu tot a l'inrevés de l'arquebisbe: és Mons. Gilbert Fuenzalida, bisbe de Concepció. El bisbe Fuenzalida creu que els catòlics i clergues han d'estar amatents a la defensa dels interessos espirituals i materials del país posats en greu perill per la projectada separació que els radicals persegueixen amb tant d'afany.

La Joventut femenina catòlica (associació en la qual formen les noies més distingides de Xile), es prepara a lluitar per tots els mitjans possibles. Recullen almoines per des esglésies i el comerç; almoines que seran per a fer propaganda en la premsa i en follets i ensenys donaran conferències en teatres i llocs públics. Les noies (aconsellades pels clergues) poden ésser excel·lents apòstols i propagandistes dels ideals catòlics, i amb llur influència a les llars, com a filles, germanes i mífies; decantar els homes indiferents o contraris vers ço que elles defensen.

Hom creu que l'associació de les Joventuts catòliques femenines és un mal gra que ha sortit al radicalisme, i que les gentils damiselles, a semblança de Maria que aixafà el cap del serpent, aixafaran el del bàndol que és la ruina de Xile d'uns anys ençà.

S'ha celebrat l'aniversari de la inauguració del primer ferrocarril de Sud-Amèrica, que fou el de Caldera a Copiapó l'any 1851. És a dir, que a Xile hi va tocar el primer diari i el primer carril de l'Amèrica llatina, cosa de remarcar davant les dificultats i obstacles que li posa la seva situació geogràfica: a la cua del continent i en mig del mar i les altesres i esquerpes cordilleres dels Andes, gairebé isolat del món.

Ara empenyen l'obra cabdal d'electrificar el carril de Santiago a Vallparadís (250 quilòmetres de línia), havent-se ja estrenat una part de Santiago a Títil. Els qui dirigeixen i han projectat les obres són N'Ernest Monge Mira, fill de catalans de la Vall d'Audorra, jove enginyer que comença la carrera amb molt llum i un enginyer anglès, contractat pel Govern xilè com a tècnic consultor de les esmentades obres.

Gairebé tots els arquitectes i enginyers que hi ha a Xile són catalans o fills de catalans i han aconseguit fer mudar l'estil constructiu del país en pocs anys.

CARLOTA GUTERAS

21 maig 1923.

El Rdm. P. Joaquim Maria de Llevareres O. M. Cap.

CONSULTOR DE LA PRESERVACIO DE LA FE

En el Convent Provincial de Sarrià-Barcelona, i víctima de cruel malaltia, acaba de lluitar l'anima a Déu el reverend P. Joaquim Maria Vives i Tató, caputxi per diferents conceptes meritíssims i germà carnal — no sols d'habit religiós — d'aquell eminent purpurat de la Santa Església i glorià resplendent de Catalunya, qui fou l'illustre cardenal Josep de Calasanc Vives i Tató.

El rellu extraordinari de la personalitat del reverendíssim P. Joaquim, els carres que exercí dintre el seu Orde — començant pel de Comissari Apostòlic de tota Espanya quan encara no havia complert els trenta anys —; la singular confiança amb la qual l'honoraren els Papes Lleó XIII, Pius X, Benet XV i el mateix Pius XI, feliçment regnant; les seves empreses magnànimes presidides per la fundació del col·legi de Leizaroz (Navarra), que regentà personalment prop de vint anys; les orientacions que imprimí al seu govern a les primeries de la Restauració dels caputxins en terres d'Espanya; per fi la varia empremta de la seva grapa creadora i forjadora de caràcters — empremta sota molts de carres inesborrable i per tots conceptes eminent, així com ho fou la seva riquíssima i complexa personalitat —, són realitats massa grans perquè sigui possible d'encabir-les dintre una senzilla nota necrològica.

Evidentment, ha d'ésser immens el buit que aquesta mort deixa entre els seus germans de religió. És el buit de l'insubstituïble, com ho són totes les personalitats excepcionals.

Sobre tot si es té en compte que baldament ara com ara el reverend P. Joaquim no exercís entre els seus confreres cap classe de jurisdicció — absorbides com eren les seves energies, encara extraordinàries, en el servei directe de la Santa Seu Apostòlica —, tanmateix la seva ombra venerable planava damunt dels amb tots els prestigis d'un veritable patriarcat espiritual.

Tenim entès que dintre poc, i a iniciativa dels seus confreres de Catalunya — amb els quals d'ençà que li calgué deixar el col·legi de Leizaroz, el P. Joaquim visqué en plena compenetració de sentiments i d'idealitat — es projecta ofrenar a la seva memòria un tribut, encara que humil, tan digne d'ell com sigui possible, i com ells creuen que l'agraïment, la justícia i la pietat fillal l'impelen a tots aquells qui un dia li digueren Pare i experimentaren totes les manifestacions efusives i providents del seu cor paternalísim.

No dubten ells que per aquesta obra aconseguiran acoblar munió de valuosos concursos de difusió i fora del seu Orde, de dins i fora d'Espanya, car és notori que el Pare Joaquim fou un dels més assenyats acumuladors i difusors de simplicitat i un dels més extraordinaris conreadors de l'amistat arreu del món.

Mentrestant se'ns prega que contribuïm a fer arribar als seus ordes nombrosíssims — majorment a Espanya, a Itàlia i a les Repúbliques sud-americanes — que vulguin emmanar a Déu l'anima del difunt, qui, acomplert 71 anys de vida natural i 50 d'apostolada vida religiosa, precedí del senyal de la fe, acaba de dormir en Crist el somni de pau.

Notes biogràfiques

L'illustre finat nasqué a Sant Andreu de Llevareres (Barcelona) el 14 d'abril de 1852. No havent aleshores comunitats de caputxins a Espanya, per a vestir aquest habit hagué de traslladar-se a Guatemala (Amèrica Central), on s'havien refugiat i vivien vida monàstica alguns caputxins catalans anteriors al 35. Allí ingressà al Noviciat el 25 de juliol de 1871, professant de vots simples el 26 de juliol de l'any següent i amb professió solemne el 27 de juliol de 1875. Terminats brillantment els estudis, fou ordenat de sacerdot en 6 d'abril de 1878; i als tres anys no ben complerts 1881, en atenció als seus extraordinaris dots d'intel·ligència i de caràcter, fou nomenat comissari Apostòlic dels Caputxins d'Espanya per Decret de la Sda. Congregació de

De Lima estant

Potser alguns llegidors del LA VEU DE CATALUNYA estranyin que aquest humil cronista hagi parlat poques vegades de la qüestió pendent del Pacífic, referent a Tacna, Arica i Tarapacá, que Xile detenta fa anys.

Per la doctrina nacionalista que professem, ens veuríem obligats a sostenir el nostre criteri, supeditat als corrents moderns, i sens dubte feríem susceptibilitats i tenint en compte que la colònia catalana, a Xile, és nombrosa o ben arrelada; defugim els temes que poden causar diferències entre Catalunya i les Repúbliques del Sud-Amèrica.

Malgrat això, no vol dir que ens sotraguem del tot a votar parlar d'alguns tòpics sobresortints, que poden il·lustrar els nostres volguts llegidors, com ho fem avui.

A Washington s'està debatent i estudiant la solució del problema del problema del Pacífic, solució que convé igualment al Perú i a Xile, com a tots els pobles del continent, per a viure una vida de germanor, que prou falta fa.

Les delegacions xilena i peruana arribaren a acceptar unes notes que han estat aprovades pels respectius països, per a reprendre les conferències, per tal d'acceptar la sentència inapel·lable del president dels Estats Units, nomenat àrbitre absolut.

Fins aquí, tot va molt bé i com una seda.

Fa poc s'ha celebrat a Santiago de Xile la cinquena conferència pan-americana, sense la concurrència del Perú, Bolívia i Mèxic, i això sol és prou significatiu per a exposar la protesta d'aquests tres pobles, en contra dels procediments que usa Xile per costum.

Els delegats xilens, en discursos xardorosos, han vingut a dir que Xile és un país eminentment pacífic, orientant la seva política internacional per camins d'harmonia i concòrdia.

Els fets, però, demostren el contrari de les afirmacions indicades. Deixant de banda els fets històrics que determinen el pla de conquesta pràctic per Xile al Perú i Bolívia, arribant a un i altre extenses faltes de territori, no sentim les queixes, per un moment, dels peruans expulsats violentament del seu propi territori de Tacna, Arica i Tarapacá, si examinem el pressupost de Xile, la relació de les seves despeses militars ens provarà eloquentment que els fets no corresponen a les paraules i discursos dels delegats a la cinquena Conferència pan-americana.

Amb motiu de la celebració de la dita Conferència, «La Unió Pan-Americana» de Washington, preparà un quadre estadístic sobre les despeses

militars i navals de les Repúbliques del Continent americà.

Lleuat de Mèxic i Honduras, Xile és el país que, proporcionalment, als seus recursos, desprèn major suma de diners en preparaments i aparells de guerra, segons es desprèn de l'examen de l'esmentat quadre estadístic.

El dit quadre ofereix cinc columnes, figurant-hi tots els països per ordre alfabètic, assenyalant el total d'egresos de cada nació, els egresos militars, els egresos navals, el total d'egresos militars i navals, i el tant per cent d'aquestes despeses, en relació amb els egresos nacionals.

Els que corresponen a Xile, a l'any 1921, són com segueix:

Total d'egresos: 60.633.700 dòlars; egresos militars, 7.011.143 dòlars; egresos navals, 12.557.691 dòlars; total d'egresos navals i militars, dòlars 19.568.834; proporció de dits egresos, 32,2 per cent de les despeses totals, per al sosteniment de les forces terrestres i navals. Solament Honduras amb el 44,5 per cent, Mèxic amb 40,8 per cent, superen a Xile, en tota l'Amèrica, en les dites despeses.

Ara bé: un país que en discursos fa protestes del seu pacifisme, i en el pressupost total de despeses aplica un 30,2 més del 32 pr cent en les despeses militars i navals, podrà ésser cregut en les seves manifestacions de concòrdia?

Què és el que podem i havem de creure nosaltres: les paraules o els fets?

Podrà Xile dir el que vulgui, però els qui mirem les coses amb tranquil·litat i desinterès propi, davant dels fets reals i positius, enenem que la bona voluntat i l'esperit de concòrdia s'han de demostrar amb fets i no amb paraules, car resulta molt còmode fer parlar els propis delegats, davant d'una Conferència internacional, i per a fer de bon minyó, expressar sentiments i idees ben diferents dels que es posen en pràctica.

D'ençà que s'anuncià la celebració de la Cinquena Conferència pan-americana, a Santiago de Xile, nosaltres creguérem sempre que era un error, car la dignitat nacional ferida, del Perú, Bolívia i Mèxic, privaria, moralment aquests tres pobles de concòrdia.

Mentre els problemes internacionals siguin tractats amb hipocrisia i farsa per part d'alguns, hom creu impossible la concòrdia i el pacifisme.

Nosaltres, sempre farem cas dels fets, per al jutjament dels pobles, i no de les paraules dels delegats.

LUIS G. FABREGA I AMAT

Lima (Perú), 6 de maig de 1923

Dietari històric

14 de juny de 1750

NEIX A ALTAFULLA, EL SAVI ANTONI MARTI I FRANQUES

Fou un cultiuador meritíssim de les ciències naturals i en aquest concepte formà part de la Reial Acadèmia de Ciències, de Barcelona. De bona posició i hisenda, començà fent estudis filosòfics a l'època en què es creaven les Societats Econòmiques d'Amics del País, essent fundador de la de Tarragona amb l'arquebisbe Aranyó i el canonge Amat. El dissenyava els mètodes que aleshores regien en col·legis i universitats, i s'afegia al cultiu de la física i la química.

Per això aprengué el francès, per a llegir obres originals, i després el grec, anglès, alemany i italià. Fou la naturalesa el seu suprem mestre i a cinquanta anys feu un viatge per Europa per solidificar i comprovar els seus coneixements.

Excellènt en estudis de pneumàtica en combinació de substàncies aèriques de les plantes. Estudià els sexes i fecundació d'aquestes, inspirant-se i reformant principis de Lavoisier, i formulant atrevides teories que, home eminent de creences, exposava a autoritats religioses, perquè la ciència no fos mai mancatament a la religió catòlica.

Quan el 4 d'octubre de 1788 s'inauguraren les funcions al Teatre Principal, de Barcelona, reedificat després del primer incendi, ompli flascons esterilitats de l'aire del pati i

dels pisos, per a comprovar la mítica de l'àcid carbònic de baix a dalt, exemple d'amor a la ciència davant la concurrència que sols es preocupava de la nova opeta.

Vivia a Tarragona l'any 1811, quan les tropes napoleòniques assaltaren i saquejaren la imperial ciutat. Salvat a la catedral, contat i gairebé despullat, en permetre's que els refugiats tornessin a casa llur, En Martí amb la seva, no preocupant-se de res més que de salvar de les runes els escrits, testos i objectes que li servien per als seus estudis. En plena dominació francesa, amic d'un mèlge militar invasor, amb ell departí sobre les seves teories, que per referències, en 1823, li foren preguntades per un saví de París.

Mort als 82 anys, el dia 19 d'agost de 1832, col·locant-se el seu bust i retrat a l'Acadèmia de Ciències, i en 1835, a instàncies del doctor Yañez, el seu retrat al Saló de la Universitat Central.

ESPIGOLARE

L'Exposició d'Art

La Junta Municipal d'Exposicions d'Art, reunida en sessió plena el dia 12 del corrent, acordà per unanimitat i estant presents els representants de les Entitats Artístiques que formen part de la Junta, l'adquisició de les obres dels artistes i els premis d'estímul que a continuació s'exposen.

Adquisicions: Manó Hugué — Joan Borrell Nicolau, Josep Dugué Bonaventura Puig i Peruchó, Pere Inglada, Josep Aragay, Antoni Badriñas, Francesc Vayreda, Joan Seix, Rafael Maria Padilla.

Premis d'Estímul: Guillem Bru, Joan Rebull, Josep Viladomat, Vicens Rincón, Josep Gol, Jaume Duran.

Canvis facilitats pel Banc de Catalunya

Barcelona, 13 de juny de 1923
DIVISES XECS NO COTITZADES
OFICIALMENT

Portugal	0'33 ptes. escut
Argentina	2'39 » pes
Holanda	2'84 » florí
Suècia	1'79 » corona
Noruega	1'115 » »
Tchécoslovaquia	20'15 » 100 cnes.
Polònia	0'015 » 100 marcs
Romania	0'00 » 100 leis

Alfons	125'50
Unces	125'00
Isabel	125'00
Quarts	125'00
Petit	125'00
Dòlars	6'475
Lliures esterlines	125'00
Francs	125'00

BITLLETS	
Francs	42'75
Lires	31'00
Lliures esterlines	30'85
Marcs	0'009
Corones	0'01

Els Pomells de Joventut

El Pomell de Joventut «Sagrat Cor de Jesús» prega a tots els joves i donzelles de Catalunya que vulguin inscriure's en el Pomell, que ho poden fer per escrit dirigint-se al president del dit Pomell Joan Miquel, Rambla de les Flors, 17, botiga.

Musicals

La «journé» catalana de l'orquestra Simfònica de Madrid es desenrotllarà d'acord amb el següent itinerari i programes:

Dia 17 de juny. — Concert a l'Associació de Música de Mataró, teatre del Foment Mataroní, a les nou de la nit. Triana, Albéniz-Arbós; Arie de la suite en «re», Bach; Danses guerres de «El Príncep Igor», Borodin; VII Simfonia en «la», Beethoven; Dafnis i Cloe, Ravel; Els murguirs de la selva i Els Mestres Cantaires, Wagner.

Dia 18. — Associació de Música de Sabadell, teatre Principal, a les 9'45 nit: Parsifal, preludi, Wagner; Choral variat, Bach; Danses guerres de «El Príncep Igor», Borodin; VII Simfonia en «la», Beethoven; Dafnis i Cloe, Ravel; Triana, Albéniz-Arbós; Els Mestres Cantaires, Wagner.

Dia 19. — Associació de Música de Girona, teatre Principal, a les 9'45 nit: Parsifal, preludi, Wagner; Choral variat, Bach; Danses guerres de «El Príncep Igor», Borodin; VII Simfonia en «la», Beethoven; Dafnis i Cloe, Ravel; Triana, Albéniz-Arbós; Els Mestres Cantaires, Wagner.

Dia 20. — Associació de Música d'Olot, teatre Principal, a les 9'45 nit: Parsifal, preludi, Wagner; Choral variat, Bach; Danses guerres de «El Príncep Igor», Borodin; VII Simfonia en «la», Beethoven; Dafnis i Cloe, Ravel; Triana, Albéniz-Arbós; Els Mestres Cantaires, Wagner.

Dia 21. — Associació de Música de Granollers, teatre de La Unió Lliberal, a dos quarts de deu: Parsifal, preludi, Wagner; En les estepes de l'Àsia Central, Borodin; Dafnis i Cloe, Ravel; VII Simfonia en «do menor», Beethoven; Triana, Albéniz-Arbós; Els murguirs de la selva, i Els Mestres Cantaires, Wagner.

Dia 22. — Associació de Concerts de Reus, teatre Fortuny, a les 9'45 nit: Carnaval, Dvorak; Concert en re menor, Vivaldi; Danses guerres de «El Príncep Igor», Borodin; VII Simfonia en «do menor», Beethoven; Triana, Albéniz-Arbós; Els murguirs de la selva, i Els Mestres Cantaires, Wagner.

L'Escola Musical que dirigeix el professor de piano En Joan Molinari, celebrerà dissabte, a la nit, a la sala d'audicions de l'Orfeó Gracienc, un concert com acabament del present curs, executant els delictes següents: Voltes, Chiarri, Molinari, Muñoz, Esteban, Golefort, Carratalà, Albas, Lluch, Cabanyes, Bassols, Torres, Bonnin, Valdés i En Josep Canals, obres dels més coneguts mestres nacionals i estrangers.

D'espectacles

Dissabte vinent, a la tarda, debutarà al Coliseum, en la funció de tarda, el primer actor còmic Salvador Mora, tan aplaudit pel públic barceloní, representant la comèdia en tres actes d'En Josep Ferrández Llopis «Alfons XII».

Espectacles

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dijous. Dues extraordinàries funcions pel colós de l'escena catalana

ENRIC BORRAS

Tarda, a les cinc. La formosa obra del mestre Guimerà,

MOSSÉN JANOT

Nit: La sublim creació d'En Borràs

TERRA BAIXA

(Última representació). — Demà, LA CREU DE LA MÀSIA. — Dissabte, DON GONÇAL O L'ORGULL DEL GEC. — Diumenge, Ultima de ENRIC BORRAS.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Dimecres, 19. Debut de CATARINA BARCENA, amb la cèlebre obra d'En Marquina, EL PAVO REAL.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Companyia de sarsuela i opereta PINEDO-BALLESTER

Avui, dijous, a les cinc de la tarda. Preus econòmics. Butaca, 4 pessetes. La sarsuela en un acte, d'Oliveros i mestre Lloret.

LA ESTRELLA ERRANTE

per les senyores Pinedo i Mir i els senyors Vendrell, Ballester, Aznar, Alarín, etc. La formosa sarsuela en dos actes, dividida en tres quadros i un próleg de Josep Tallach, última producció musical del mestre Rafael Calleja.

LAS MARISCALAS

per les senyores Roset, Mir, Lebrón, i els senyors Lloret, Ballester, Fuentes, Alarín, etc. Chor general. Cos de ball. Parella de ball Montero-Fernández. Rondalla de guitarres i bandurries, etc. Gran presentació. Esplendïd decorat. Música genuïnament espanyola.

Nit, a les deu. La divertida revista

QUE ES GRAN BARCELONAI

per les senyores Pinedo, Mir, etc., i els senyors Ballester, Fuentes, Aznar, Alarín, etc. El «NANDU» a càrrec del popular actor PEP MARQUES.

La sarsuela en dos actes.

Las mariscalas

GRANDIOS EXHIBI

Pels anàtics artistes de la funció de la tarda. — Demà, divendres, tarda i nit, grandioses funcions en HONOR i BENEFICI del primer actor i director

LLUIS BALLESTER

Tarda, a preus econòmics: LAS MARISCALAS i LAS CAMPANADAS. Nit: LA MONTERIA, per Bugatto, Pinedo, Ballester, Lloret (acte primer). Vendrell (acte segon), etc. i LA ESTRELLA ERRANTE, per Pinedo, Ballester, Lloret, etc., prenent part en aquesta obra, en honor al beneficiat, les senyores Roset, Bugatto i els senyors Fernández-Berger, Bruna, la parella de ball Montero-Fernández, i el cèlebre tenor senyor Vendrell, cantant escollides composicions de llurs respectius repertoris. — Dissabte a la nit.

ESTRENA DE LA SARSUELA en tres actes, en prosa i vers, de M. Poul Aragall i J. M. Castellví, música del mestre Josep Ribas.

ESTUDIANTINA

Obra escrita expressos per al tenor Enllí Vendrell. Principals intèrprets: senyores Roset, Mir i Aguilà i els senyors Vendrell i Fuentes. Decorat de Bulbena i Girbal. Grandiosa presentació. — Diumenge, grans programes, representant-se ESTUDIANTINA, pels mateixos intèrprets.

Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Novetats

Temporada d'estiu de 1923
Gran companyia còmica-dramàtica del

Teatre Lara de Madrid

Director d'escena

Ricard Simó Raso

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Matinée econòmica. L'èxit més gran de l'any. La comèdia en tres actes, de Manuel Linares Rivas,

LA MALA LEY

representada per aquesta companyia a Madrid, 138 dies consecutius. Nit, a les deu. Reestrena de la joguina còmica en tres actes d'Antoni Ferrández Llopis.

Mi compañero el ladrón

estrenada per aquesta companyia, a Madrid. — Demà, divendres, a les deu de la nit. Sisena d'abonament a

Moda. ESTRENA de la comèdia en tres actes, de Jaume Zaragoza.

LAS DE ULLOA

extraordinari èxit al Teatre Lara, de Madrid.

Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Companyia de drames i comèdies MARGARIDA XIRGU

Primer actor ALFONS MUNOZ

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Segona matinee de Moda. Nit, a les deu. Últimes representacions de la formosa i extraordinàriament aplaudida comèdia original dels insígnies autors Serafi i Joaquim Alvarez Quintero, CRISTALINA, escrita expressament per a MARGARIDA XIRGU, que l'estrena al Teatre Espanyol, de Madrid. Xandorós èxit. Triomf personal de l'eminent actriu. — Demà, divendres, a la nit, ROSAS DE OTONO. — Aviat: Estrena del drama, JERUSALEN.

TEATRE NOU

Companyia de vodevil líric i sarsuela dirigida pel graciosíssim primer actor SALVADOR VIDEGAIN

Avui, dijous, 14 de juny 1923. Tarda, a dos quarts de cinc. Primer: EL MEDICO NUEVO; segon: EL REGALO DE BODA; tercer: EL GRAN BAJA. Grandios èxit. Nit, a tres quarts de deu. Primer: EL TRIUNFO DE CANETE; segon: LA PATRIA CHICA; tercer: EL GRAN BAJA. Monumental èxit. — Demà, dimecres, estrena de LA HOJA DE LA PARRA.

Teatre Victòria

Telèfon 4589 A

Companyia Zuffoli-Peña

Avui, dijous, Tarda, a dos quarts de cinc. Vermouth popular. La formosa opereta en tres actes

LA ROSA DE STAMBUUL

Nit, a les deu. L'opereta de gran èxit

LA MECANOGRÀFIA

Segon: El bocet còmic líric

«EL VALLE DE AUSO»

TEATRE COMIC

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de cinc. Primer: EL DUO DE LA AFRICA pel tenor «Josep Sanchis»; segon: CAMPANONE, pel tenor «Vicent Pelop»; tercer: BOHEMIOS, pel tenor «Calista Penàlver». Butaques de primera classe, 2 pessetes; segona classe, 1'50. Regulades les altres localitats. Nit, a dos quarts de deu. L'aplaudida sarsuela en tres actes JUGAR CON FUEGO. Creació de «Penàlver», «Beut» i «García Soler».

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil SANTPERE i BERGES

Avui, dijous, 14 de juny. Tarda, a dos quarts de cinc. (Preus de nit), i nit, a les deu. CLAVE. — Demà, divendres, a la tarda, LA DONA DEL MEU AMIC. Nit: ESTRENA: LA MORAL DE LA RAMBLA. (Obra altament còmica).

Teatre Poliorama

COMPANIA DE COMEDIA DEL TEATRE INFANTA ISABEL de MADRID. Direcció: ARTUR SERRANO.

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Matinée de Moda popular. El lluit èxit còmic de gran broma, en tres actes, de don Frederic Reparaz,

EL PARAISO CERRADO

Nit, a les deu. «Moda selecta». El veritable i creixent èxit en tres actes, de don Josep Fernández del Villar,

EL PASO DEL CAMELLO

Demà, divendres, a la tarda. Matinée popular. EL PARAISO CERRADO. Nit: EL PASO DEL CAMELLO. — Dissabte, a la tarda, debut del primer actor còmic don Salvador Mora, amb la comèdia en tres actes, ALFONSO XII 13.

Aviat:

LA PERIPINELA ESCARLATA

Veritable creació d'aquesta companyia.

TEATRE GOYA

Companyia DIAZ-ARTIGAS

ALTA COMEDIA

Avui, dijous, tarda, a les cinc. Preus econòmics.

MANANITA DE SAN JUAN i NELLY

Creació de Papeta Díaz de Artigas.

Nit, a les deu.

LOS NIROS i NELLY

de Martínez Sierra.

Teatre Barcelona

Telèfon 514 A.

COLISEU DE VARITAT

TEMPORADA 1923-24

Avui, dijous, tarda, a dos quarts de

cinc. Nit, a les deu. El quadro d'atraccions més bo. Projectió de notables pel·lícules. DEBUT de la ballarina clàssica LILLIAN GARDEN. La simpàtica artista PELAR. La famosa troupe japonesa FUM. Grandios èxit de la eminent cançonetista MARIA CONESA. Repertori nou i exclusiu. Riquíssima presentació. Exits de la formosa cançonetista de costums regionals OFELIA DE ARAGON.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dijous, tarda i nit, grandiosos programes. Cinc estrenes. La divertida pel·lícula EXPOSICIO INFANTIL. La d'interessant argument LA PANTERA NEGRA. La formosa comèdia CO QUE LA DONA VELA. La instructiva NOSTRA SENYORA DE PARIS, i quarta jornada de la gran sèrie francesa Gaumont EL FILL DEL PIRATA, pels renomats artistes Sandra Milowanoff, Aime Simon, Gerard i Georges Biscot, titulada ELS JUSTICIERS.

Cada dia, programes selectes.

Diorama

Programa per a avui: VIDUA PER PODERS, superproducció del Programa Ajúria, per Margarida Clark. L'HOMME DOULENT. EN NICOMEDES RECADEU, còmica de gran broma. EL REI DEL CARBÓ. MOROS I CRISTIANS. — Demà, noves estrenes.

PATHE-CINEMA

Rambla de Catalunya, 37

El saló més confortable de Barcelona

Avui, dijous. Exit insuperable del programa americà extraordinari, format per pel·lícules de la coneguda i renomada manufactura «Universal» Films. La notable pel·lícula instructiva

CAÇANT FERES A L'AFRICA

AMB EL RIFLE I LA CAMBRA

l'estrena de la qual al Teatre Liric de Nova York, constituï l'èxit més gran conegut fins avui, puix cap pel·lícula s'ha sostingut com aquesta tres mesos consecutius en el programa, aconseguint dues centes cinquanta exhibicions, sense que, malgrat els elevats preus que regien, deixés de comptar-se a pie per sessió. LA BELLA JUGADORA, notable drama, per la cèlebre estrella «Grace Darmond». EL TERCER ROUND, de la ciutat de gran èxit SONANT EL CUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRÀTIC, per l'actor afavorit «Reginald Denny», i la graciosa comèdia JO I LA MEVA MULA, gran èxit de broma.

PATHE-PALACE

Gran Via Layetana, 53.

Telèfon 589 A.

Davant la Caixa de Pensions

Avui, dijous, i cada dia
SESSIO MONSTRE
continua de dos quarts de quatre de la tarda, a les dotze de la nit. Canvi complet de programa
5 GRANS ESTRENES 5
La interessant novella cinematogràfica

IL LUSIO ES VIDA
interpretada per Jean Lord.
La comèdia dramàtica americana

LA MALETA NEGRA
creació de Herbert Rawlinson.
La suggestiva comèdia

COR D'OR
per Juliette Day.
Setè capítol de

VINT ANYS DESPRES
continuació de «Els tres mosqueters».

La portentosa i graciosa creació d'«Harold Lloyd» (ELL)
AMOR I POESIA

La joronica gràfica d'actualitats
REVISTA-PATHE

Cine Princesa

Gran Via Layetana
Tocant a la Plaça de l'Angel
EL LOCAL MES FRESC I COMODE

Avui, dijous. Estrenes: LA DESTERRADA SOCIAL, per «Elsie Ferguson», (Ajúria). L'HOMME SENSE NOM, per «Harry Liedke», quart llibre. QUE TONTOS SON ELS MARITS, per

«Henny Bennett», (Ajúria). CHARLOT PAPA, còmica. Primera de les Festes de la Coronació, de València.

Saló Catalunya

Gran cinema de Moda
Notables quintet i trio

Avui, dijous, colossal programa d'estrenes. Exit grandios del Programa Ajúria: LA VALL DELS GIGANTS, última creació del malaguanat artista «Wallace Reid». Succés insuperable: AL CALOR DE LA LLAR (exclusiva). Programa Verdader; art, luxe, riquesa i presentació, com no s'ha vist en cap pel·lícula. ELS AMORS D'UN BANDOLER, gran broma. — Diumenge, a la nit, estrena: EL BLANC VIVENT, interessant comèdia. — Dilluns, la tan desitjada represa. EL PETIT LORD, primera i segona jornades, sencera; la creació més grandiosa de «Mary Pickford». — El dijous de la setmana que ve, a petició de nombroses famílies reestrena: NANUK L'ESQUIMAL, la més interessant, atrevida i curiosa de les pel·lícules projectades. Preus corrents.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Suñé. — Avui, dijous, grandios i extraordinari programa d'estrenes. DIRECTE DE PARIS (exclusiva), interessantíssima comèdia dramàtica, presentada amb art i elegància, per l'eximia estrella nord-americana «Clara Kimball». L'HOMME PERILLOUS, de gran broma. ACTUALITATS GAUMONT. Exit colossal de la formosa comèdia BONES REFERENCIES (exclusiva), magistralment interpretada per la gentils artista CONSTANCE TALMADGE. EXPOSICIO INFANTIL, de broma continua.

Nota: Demà, divendres, de sis a vuit es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis de diumenge.

Dissabte, estrena de la grandiosa pel·lícula «PAVO REAL» (exclusiva), delicada comèdia sentimental, per la insigne artista «Alba Nazimova», desentollant a la pantalla un doble paper de mare i filla, jonant-la, a cada un, tan diferent color, que porta al dubte si seran interpretats per la mateixa artista. Magnífica presentació.

Frontó Principal Palaco

Avui, dijous, a un quart de cinc de la tarda. Dos grandiosos partits de pilota a cistella. SOTO i ANSOLA contra VICENTE i LASA. Nit, a les deu. Dos importants partits a cistella. Primer: OSCAR i SALSAMENDI contra BARRENECHEA i URQUIDI. Després es jugarà un segon partit, per aplaudir els pilots.

PARC
PISTA DE GEL

Esport de moda, instal·lat al gran Casino, amb esmerat servei de Cafè-Restaurant i salons especials per a banquets, Jazz-Band Verdura.

TRES SESSIONS
DE PATINATGE DIARIES

D'onze a una, especial per a lliçons. De sis a vuit de la tarda, SESSIO TE. De deu a una de la nit, patinatge i exhibició per la bellíssima professora Elise Derksen i el notable professor Mr. Angola. Cada nit, funcionament de les atraccions del Parc.

TURO
PARK
PARC
DE MODA

Delicioses i aromatzats jardins
Infinitat d'interessants atraccions.
Avui, tarda, putxinel·lis per als nens.

NAN PAQUITO
Nit, a la Plaça de Festes, Balls de fantasia i saló pels notables professors LOS

ARGENTINOS. — Concerts per la Banda de Caçadors de Barcelona. Cafè + Restaurant de primer ordre. — Entrada de passeig, 50 cèdims.

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — OUPONS
Rambla del Centre, número 9

GRANS MAGATZEMS EL AGUILA

Plaça Reial, 13 BARCELONA Telèfon 2014-A

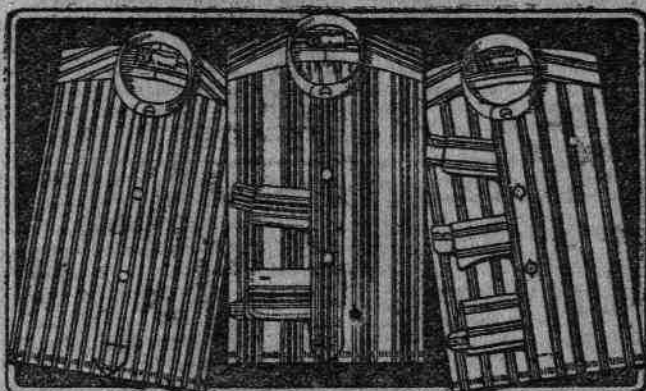
SUCURSALS: Madrid, Alacant, Almeria, Bilbao, Cádiz, Cartagena, Gijón, Granada, Màlaga, Palma de Mallorca, Santander, Sevilla, València, Valladolid, Saragossa

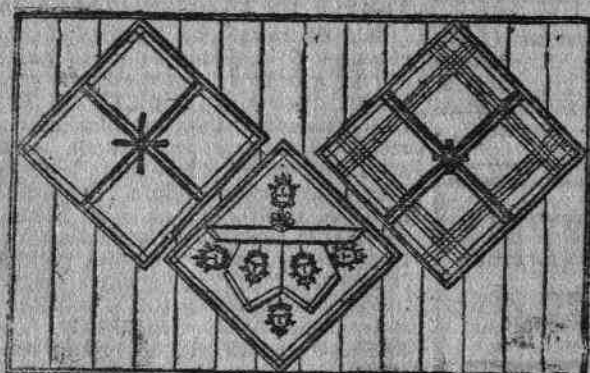
Vestits de punt anglès per a nens, en sedalina i cotó diversos colors i models de Ptes. 12'50 a 21

Vestits de punt per a nens, sedalina fantasia, molt pràctics i elegants en colors llisos de Ptes. 16 a 19 segons talles

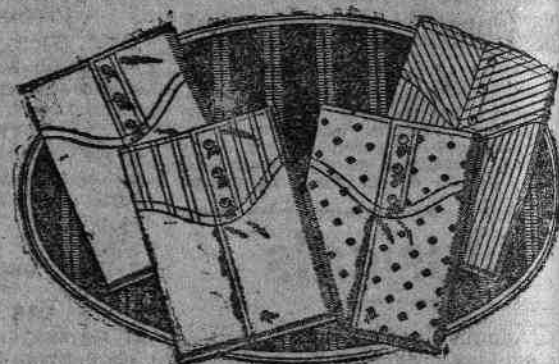

Camises de popeline i percal ratllades, classes superiors, amb colls i punys solts de Ptes. 6 a 21

Mocadors per a senyora, en fil i cotó, blancs, llisos, mostrejats i amb inicials brodades de Ptes. 0'40 a 1'50

Mocadors de cotó i fil, blancs, llisos, mostrejats i amb jaretó color, per a senyor de Ptes. 0'70 a 6

Calçotets blancs i ratllats de fil, per a senyor de Ptes. 4 a 11

Robes confeccionades per a Senyor, Senyora, Nen i Nena

Corbateria, Guanteria, Barreteria, Sabateria,
Paraigües, Bastons i articles de viatge

Demaneu el catàleg general

Preu fix Vendes al comptat

Avisos

BATXILLERAT
Lliçons particulars per professor pràctic i acreditat.
Escriure LA VEU, n.º 3.872 indicant assignatures.

Missatgers «RAPIDS»
(Continental)
SERVEI RAPID
Repartiment de tota classe de circulars i es-queles a domicili, petits paquets i tota classe d'encàrrecs.
EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 16, baixos
Telèfon 4.863 A.

5.000 Ptes.
guanyaria
qui tingui
Xinxes
després d'haver usat
INSOUCIDA
«Triunfo»
Venda en drogueries

Vendes

Vilanova i Geltrú
Al passeig de Ribes Roges, prop del mar, en lloc centric i pintoresc de la magnífica platja mediterrània, es construeixen, per a la verda, esplendides xaletes, voltats de jardins i amb tota classe de comoditats: aigua abundant de l'aqüeducte, electricitat, telèfon, garatge, etc.
Per a més detalls escriure a G. Vivanco, carrer del Teatre, núm. 15, Vilanova i Geltrú.

Senyores
liquidació capells a 10 pessetes.
Passatge del Crèdit, 6, pral.

AUTO

non, marca «Martini» es ven a tota prova, a preu de ganga o canvi per auto petit. Raó Napolé, 22, baixos. De una a dues

Torre
de batxos i un pis, fadrada a tres carrers, tot tancat de paret, amb electricitat, aigua riquíssima, bones vistes, quatre dormitoris, menjador, cuina, molt terreny amb arbres, recent restaurada i disponible, 15 minuts tramvia Horta - Carmel, darrera Santuari del Coll. Preu 25.000 pessetes, lliure de gravamen. Doctor Don, 12, principal, segona. De 6 a 8. Telèfon 3460 A.

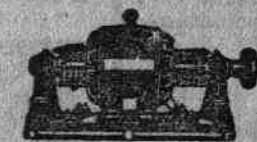
Joies d'ocasió
Bafates i serveis de plata, a pes. Compro or, plata, platí, brillants i perles.
Joaquín de J. M. S. M. S.
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

Underwod 3-16
mod. 5 urgeix, Alfons, 57.

Omnibus
22 i 28 places precloses es venen al preu que ofereixen. Urgent, Carme, 3, segona, primera.

Chevrolet
Com nou, vanc baratíssim per ha vende sortir. Ronda Sant Pere, 54, farmàcia.

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 553 H.

Xalet
a la Bonanova, per estrenar, voltat de jardí, avora el tramvia i F. C. de Catalunya. Baixos i dos pisos. Calefacció central. Lliure de censos. Facilitat de pagament. Venç per 16.500 duros. També permutar amb casa vella o solar a El Xampla. Raó: el mateix propietari, Portal de l'Angel, 12, principal, 2.º, de 6 a 8. Telèfon 4428 A.

Serveis de la Companyia Trasatlántica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
MONTEVIDEO
El vapor sortirà el dia 25 de juny de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.
El vapor sortirà el dia 17 de juny de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costaferme i Pacífic amb trasbord a Havana.
LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC
BUENOS AIRES
El vapor sortirà el dia 10 de juny de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracàs, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Molendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cádiz i Barcelona.
LINIA DE BUENOS AIRES
REINA VICTORIA EUGENIA
El vapor sortirà el dia 4 de juliol de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
LINIA DE FERNANDO POO
CIUDAD DE CADIZ
El vapor sortirà el dia 15 de juny de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Poo.
SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ
ISLA DE PANAY
El vapor sortirà de Corunya el dia 1 de juliol, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 13 cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 19 cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.
A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlántica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs. Encomiades. No compreu sense visitar aquesta casa.

F. MONTFALCON
Boters, 4, final Portaferriera.

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. BIEGER.

Matrimoni sol
busca pis de 15 a 20 duros lloguer, sense mobles i bastant centric. Gratificarem amb 300 pessetes. Escriure 4166. Rambla Flors, 16 (anuncia).

Professor de piano i solfeig
s'ofereix: Consell de Cent, 331.

TORRE GRAN

per allogar, a Sant Cugat del Vallès, moblada i amb tot el confort. Hi ha garatge, piano, billar, bany, etc. i jardí. Està situada al peu del bosc. Raó: Ronda Universitat, 11, pral., primera. De nou a una i de tres a set

Compres

Fotògrafs

Compraria objectiu anastigmàtic de 21 a 30 centímetres de distància focal i d'una obertura no inferior a f/1.45. Escriure a LA VEU, núm. 330.

Compro
cotxe petit, Raó: Mallorca, número 416.

Demandes

Repàs
i preparació per a examens setembre. assegurant exit d'Ingrés, Batxillerat i Comerç per professorat especialitzat, Sant Eusebi, 52, Col·legi Sant Gerasi. S'admeten interns i mig pensionistes. Casa-torre d'immillorables condicions.

Barcelona-París
Recader. Es raben encàrrecs. Duc de la Victòria, 14.

Dispeses

Luxosa habitació
per a matrimoni o senyor de posició, confort. Muntaner, 95, segon, 1.º

Eixample

Jeune ménage offre belle chambre a personnes situation confort. Raó: C. Balmes, 165, botiga.

Sant Antoni

Abat, 22, ferroc, segona, dret a cuina, habitació a matrimoni i altra sala a dormir amb balcó al carrer, per trimestres.

Senyor

sols a menjar es desitja en família. Bany Nous, 1, 1.º, 1.º tocant Fernando.

Casa particular

habitació per a dos amics a tot estar. Raó: València, 250, tercer, segona.

Rambla Flors

13, segon, segona, família formal, desitja senyor. Balcó al carrer, pensió econòmica.

Ofertes

Mestra superior

s'ofereix a domicili, encara que sols siguin mesos i dia. Hora alternativa 15 pessetes mes, diària 30. Dues, mateixos preus. Escriure Arribau, 20, pral., 1.º

Serventes

de totes classes col·loco. Passatge Virreina, 24. Casa formal.

S'ofereix noia

costurera per a treballar a casa particular. Amargós, 1, segon, primera.

Modista

fantasia i blanc a domicili. Balxada Sant Miquel, 2, bis, porteria.

Traspassos

Pral. disponible

centric, espaiós, propi per a Clínica o despatx, 30 duros mes traspasso amb mobles o senyor. Raó: Arribau, 9, Granja.

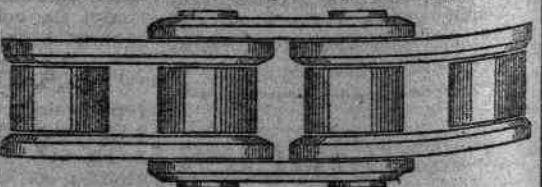
Anuncis

Rösch
AUTOPIANOS
y PIANOS
CONTINUO, PLAZOS
A. B. ADIA
CALLE 5ª ANA, 6
BARCELONA

PENSIÓ D'ORE

Inauguració temporal d'edifici el 15 de juny. Especialitat en nomenaments mensuals. Habitacions gran confort. Quartos de banys, ascensor, etc. Casa i preus especials per a famílies. Avinyó, 30. Davant Borsi.

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Anticacions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromoniquel garantitzat
PELAYO, 16. ENTRESOL